

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 2. VELJAČE 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 206

Informativno-politički tjednik. Izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

INTERVJU

MIRJAM PANDŽIĆ

S pjesmom i molitvom

Veliko prelo u Subotici Zajedništvo generacija

Suradnja hrvatskih udruga iz Podunavlja

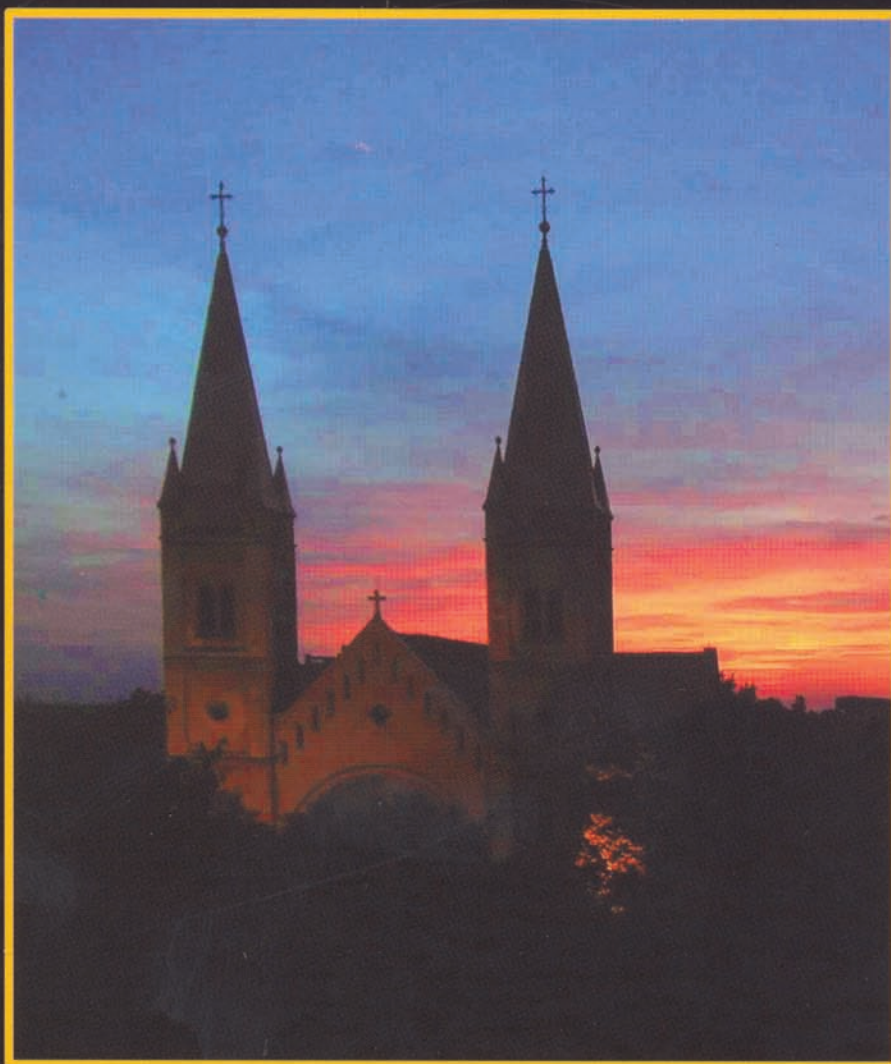
Beščani okupljeni u Zagrebu

Bačvanski razgovori u Baji na temu »Bunjevci danas«

ANDRIJA
KOPILOVIĆ

OKOM
SVEĆENIKA, I.

HRVATSKARIJEČ

NOVA KNJIGA

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR I**V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Jasminka Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.

List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Mijenjajmo čipove

Jedna od najgledanijih TV postaja u Hrvatskoj u nedjelju je, u svome tjednom pregledu političkih zbivanja iz svijeta, Demokratsku stranku Borisa Tadića nazvala urbanom varijantom radikala, ili već tako nekako. Samo dan nakon toga šefica tima Srpske radikalne stranke za pregovore o mandataru nove vlade, za jedan je beogradski dnevni list izjavila, kako je ista ta stranka, dakle Demokratska stranka Borisa Tadića, s podružnicom HDZ-a za Vojvodinu i strankom Rasima Ljajića, katastrofalno izgubila izbore.

Ista je stranka, dakle, u razmaku manjem od 24 sata, za jedne prozvana strankom umivenih četnika, a za druge zaštitnicom omraženih HDZ-ovaca. I što je onda tu istina? Dijametralno suprotne, ali po intenzitetu jednako jake negativne kvalifikacije, uglavnom se usmjeravaju prema onima koji pokušavaju, uspješno ili neuspješno, hoditi srednjom linijom. No, ovdje je o nečemu drugome riječ, naime o stereotipima.

Predrasude je teško raspršiti, osobito ako su građene godinama u uvjetima nesnosne kampanje vođene ratnom mašinerijom, u kojoj je svaki drugačiji pogled na život i stvarnost smatran neprijateljskim. I, premda su se okolnosti u međuvremenu bitno promijenile, najteže će biti promijeniti upravo čipove u glavama dobrog dijela ljudi, koji su i dalje zarobljenici vlastite zaleđene svijesti.

Za komentatora te gledane TV postaje u Hrvatskoj, koja oblikuje mnijenje svojih gledatelja, vjerojatno niti jedna stranka u Srbiji još dugo neće biti zapravo demokratska, niti će ijedna napraviti dovoljan otklon od srpskog radikalizma, kao što ni za srpske radikale Hrvati nikada neće biti ništa drugo nego HDZ-ovci, (čitaj ustaše). Pa niti onda, kada su to poštteni građani zemlje Srbije, uredni porezni obveznici i demokratski opredijeljeni birači, odnosno birani.

Čak i ovaj mali, gotovo nezamijećeni primjer, dobra je slika onoga na što bi sličila vlada koju bi formirali srpski radikali. S bilo kim kao partnerom. A upravo je njihov šef, zapravo zamjenik opravdano odsutnog šefa, u izornoj kampanji najavljivao kako će oformiti radikalnu vladu s manjinama u koaliciji. S kojim manjinama? S onima koje sam smatra čirom na zdravom tkivu srpske države?

Zbog toga je, ali ne samo zbog toga, bitno da blok demokratskih stranaka u zakonskom roku, a bilo bi dobro što prije, sastavi novu Vladu Republike Srbije i prione na posao. Svako drugo rješenje išlo bi u prilog onima, koji odgovornost prema građanima vlastite zemlje već godinama pokazuju na najgori mogući način. I pritom ne pokazuju niti najmanji znak da bi nešto u svojim stavovima ikad mogli promijeniti.

Z. P.

Gubljenje vremena:
predstavnici SRS-a kod predsjednika Republike

Šokci u Baču

Brojne mogućnosti organiziranog djelovanja

*Radni skup organizirala Uprava novoosnovanog HKUD »Mostonga« iz Bača **
Dogovor o suradnji s hrvatskim udrugama i institucijama

Apel za pomoć bio je moto prvoga radnoga skupa kojega je Uprava novoosnovanog Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Mostonga« organizirala, u subotu, 27. siječnja, u pansionu »Tomaš« u Baču, s predstavnicima hrvatskih udruga iz Vajske, Sombora, Sonte, Monoštora, Bačkog Brega i Subotice te Šokačke grane iz Osijeka i predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća i Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, županije

Vukovarsko-srijemske i Hrvatske matice iseljenika.

»Pozvali smo Vas na dogovor o suradnji i uzajamnom povezivanju«, rekao je pozdravljajući nazočne *Stjepan Čoban*, predsjednik HKUD »Mostonga«.

»Želimo pomoć kako bi uspješno startali s djelovanjem ovog našeg Društva, kako bi se što bolje integrirali u svakodnevicu i povezali s udrugama koje iza sebe već imaju iskustvo i tradiciju u njegovanju hrvatstva, naše kulture,

običaja i bogate baštine, da nam otvorite perspektivu djelovanja u ovoj našoj sredini i širem prostoru, te mogućnost sudjelovanja u zajedničkim projektima, susretima, smotrama i drugim vidovima djelovanja.«

VAŽNE ZADAĆE: Udruga je osnovana nedavno, točnije 15. prosinca prošle godine, a inicijativa je potekla nepunu godinu prije i to od susjeda iz Vajske, čije Društvo »Dukat« djeluje od prije 5 godina. Naime, poticaj je došao

u vidu pokladne zabave, organizirane prošle godine u Baču, kad se osjetila potreba da i Hrvati iz Bača žele udrugu koja će negovati i čuvati šokaštvo i hrvatstvo, tradicijske običaje i ljepotu i bogatstvo baštine i naravno hrvatski jezik, osnovnu značajku svakoga naroda i njegove zajednice. Već tada je formiran Organizacijski odbor, a većina tih ljudi je i u novoosnovanom Upravnom odboru društva.

Riješenost Hrvata iz Bača da osnuju svoju kulturnu udrugu prvi je pozdravio predsjednik HNV-a *Josip Zvonko Pekaović*.

»Bač je stari hrvatski grad i sjedište jugoistočne Bačke, koji je svojevremeno bio i sjedište županije u kojemu je stolovao često spominjani župan *Vid*, a povijest nas uči da ove prostore Hrvati nastanjuju još od sedmog stoljeća. Pozivanjem nas iz HNV-a i DSHV-a, pozivanjem predstavnika županije Vukovarsko-srijemske i saborskog zastupnika *Ivice Klema*, predstavnika Hrvatske matice iseljenika i Šokačke grane iz Osijeka, govori dostatno o vašoj riješenosti da već na samom početku oblikujete svoj program i svoje aktivnosti u pravcu njegovanja materinskoga jezika, kulture i baštine Hrvata-Šokaca, koji su na ovim prostorima počeci početaka, još od seobe iz Bijele Hrvatske. Druga je važna zadaća obrazovanje naše djece i mladih na hrvatskom jeziku, što je već zaživjelo u Subotici i okolici i u nekom vidu i u Bačkom Bregu,

Potpota HNV-a i Hrvatske: dužnosnici u posjetu Baču

SADRŽAJ

Šokci u Baču

Brojne mogućnosti organiziranog djelovanja4,5

Bačvanski razgovori u Baji na temu »Bunjevci danas«

Vječita bitka protiv podjela i asimilacije16,17

Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«: Željka Zelić, »Bezdan«

»Mi više ne postojimo?«30, 31

Branko Horvat, direktor PBZ Zagreb Indorsa

Puno kvalitetnih i perspektivnih igrača45

Dujizmi

- ▶ *Ako u svijet idu najbolji, što će nam putovnice.*
- ▶ *Oblačim, a ne vedrim – reče krojač.*
- ▶ *Da su me emocije promijenile, ne bih otišao u inozemstvo.*

Monoštoru, Somboru i Sonti, a sada će to biti zadaća i vas u Baču, a sljedeće, također vrlo važno, je informiranje na hrvatskom jeziku, i meni je drago da vi u Baču već imate emisiju na hrvatskom jeziku na Radio Baču, ali evo pokrećemo i informiranje na TV Novi sad, a uskoro i na Radio Novom Sadu.

SVJEDOČANSTVO O OPSTOJNOSTI HRVATA U BAČKOJ: I saborski zastupnik i načelnik općine Nijemci Ivica Klem, čiji djed potječe iz Bača, pohvalio je aktivnost Hrvata u Baču i njihovu želju da aktivno svjedoče o opstojnosti Hrvata na ovim prostorima.

»Prenosim Vam pozdrave župana *Bože Galića*, koji je morao hitno u Suboticu, ali je obećao potrebitu pomoć, jer Vukovar i Bač su susjedi i prijatelji, a skora veza skelom između Vukovara i Vajske će to prijateljstvo još više produbiti. Podsjetio bih vas i na zalaganje premijera *Ive Sanadera*, prigodom posljednje posjete Bajakovu, Beogradu i Subotici, koji je obećao boljitak suradnje naše dvije susjedne zemlje i dobio potporu i premijera i predsjednika u Beogradu, i ohrabrio Vas da su godine strepnje iza nas, a pred nama je bolja europska budućnost, što zahtijeva i razboritost i odgovornost. Dobar dio odgovornosti je i na vama, jer morate se dobro organizirati, evo i kulturno, ali i politički, morate participirati u vlasti, od lokalne razine do republičkog parlamenta, pa nitko neće moći odlučivati umjesto vas. Mi već godinama organiziramo manifestaciju Divan je kićeni Srijem, koja okuplja udruge s obje strane državne granice, koja je i započela u Općini Nijemci, pa vas pozivam da sudjelujete već u proljeće ove godine, koncem svibnja i početkom lipnja.«

Riječi pohvale uputio je i *Dorđe Čović*, u ime Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine, ali i u ime DSHV-a, istaknuvši da borba za veću razinu prava posljednjih godina daje sve bolje rezultate, pa će nakon nedavnih parlamentarnih izbora hrvatska manjinska zajednica po prvi puta imati svojega zastupnika u parlamentu Srbije.

»Nama predstoje do konca godine lokalni i pokrajinski izbori, pa ćemo se morati što bolje organizirati i sami preuzeti odgovornost za djelovanje naše manjinske zajednice, a to ćemo najbolje osigurati ako budemo participirali u vlasti u svakoj našoj sredini, barem sukladno našem udjelu u strukturi stanovništva, i da imamo što više naših predstavnika u pokrajinskom parlamentu, jer tu će se donositi odluke, pa i dijeliti sredstva. A kad

Inicijativa suradnje i uzajamnog povezivanja: Stjepan Čoban

je već riječ o sredstvima, što prije donesite plan i program rada, što prije to poduprite s financijskim potrebama i javljajte se na naše natječe za raspodjelu sredstava, jer jedino to je način da dio tih sredstava dođe i u Bač.«

POZIVI NA SEMINARE I MANIFESTACIJE: Predstojnik ureda HMI u Vukovaru *Silvio Jergović* je obećao potporu i u sredstvima i u organizacijskom pogledu, jer Matica i inače ima čitav niz aktivnosti na pomaganju našim manjinskim zajednicama u susjednim zemljama. Već u veljači je seminar za nastavnike hrvat-

kakve su Županjско šokačko sije-
lo, Đakovačko vezovi, Vinkovačke
jeseni, Brodsko kolo i naravno
Međunarodna smotra folkloru u
Zagrebu.

Počasní predsjednik HKPD
»Silvije Strahimir Kranjčević«
iz Bačkog Brega i član Izvršnog
odбора HNV-a *Joza Kolar* je
odmah obećao inicijalnih 5 tisuća
dinara, za dobar početak djelova-
nja i čestitao Šokcima na dolasku
pod okrilje HNV-a, jer njihovim
organiziranjem zaokruženo je kul-
turno organiziranje Hrvata u čita-
vom Podunavlju, od Vajske do
Bačkog Brega. Pozvao je delega-

i kod donošenja programa i kod njihove realizacije, i ukazao na nekoliko aktivnosti koje provodi spomenuta Udruga, kao što su hodočašće u marijanska svetišta, gostovanja crkvenih zborova i podjele paketića za djecu u povodu blagdana sv. Nikole u Novom Sadu.

Dopredsjednik Šokačke grane iz Osijeka *Imra Vrbešić* zahvalio se na pozivu i pozvao domaćine na prvu aktivnost Grane pod nazivom 'Što su jeli naši stari u korizmu', te obećao pomoć Društvu kad god im zatreba, a na prvoj skeli, u ožujku ili travnju, od Vukovara do Vajske, obećao nazočnost Šokačke grane, tamburaškog sastava Šokačka duša i muške i ženske pjevačke skupine.

Pomoć je obećala i *Marija Ihas*, članica HKUPD »Dukat« iz Vajske i voditeljica tamburaške sekcije.

»Vajska je neveliko mjesto s oko 4 tisuće žitelja i 6 nacionalnosti, a u našoj katoličkoj crkvi okuplja se oko 1200 vjernika, Hrvata, Mađara i Slovaka i svi se dobro slažemo. Naše Društvo djeluje od 2002. godine, aktivno je nekoliko sekcija, folklorna, tamburaška, dječja folklorna, dramska te pjevački zbor, a sudjelovali smo na brojnim smotrama i susretima, od Okučana i Delnica do Sonte, Bača i Apatina i naravno Subotice, gdje smo svake godine na Dužijanci.«

Bač je općina sa 17 – 18 tisuća žitelja u pet mjesta, sam Bač ima 7-8 tisuća žitelja, a Hrvata je u

Zaokruživanje kulturnog organiziranja Hrvata u Podunavlju

skoga jezika u Vinkovcima, na ljetu je seminar za voditelje kulturnih djelatnosti, a pozvao je bačke Šokce na već spomenutu manifestaciju Divan je kićeni Srijem, ali i na tradicionalne manifestacije,

ciju društva na Šokačko prelo u Bregu, već idućega tjedna.

Predsjednik Udruge bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj sa sjedištem u Vinkovcima *Zdenko Bundić*, također je obećao pomoć,

Općini oko desetak posto. Pred njima je hvale vrijedan pokušaj da se organiziraju i organizirano djeluju na očuvanju baštine i nema sumnje da će na tome ustrajati.

Slavko Žebić

U Subotici prošle subote održano »Veliko prelo«

Prelo s rekordni

m brojem gostiju

*Ovogodišnje Veliko prelo okupilo je preko 1200 ljudi, što predstavlja rekordni broj posjetitelja u povijesti ove manifestacije * Najboljom preljskom pismom proglašena je »Povratak na prelo« Bore Karadžić * Titulu najlipče prelje ponijela je Verica Kujundžić*

Prvom preljskom pismom »Kolo igra, tamburica svira«, u izvedbi vokalne solistice *Antonije Piuković*, otpočelo je ovogodišnje »Veliko prelo«, koje je održano prošle subote 27. siječnja, u subotičkoj Dvorani sportova. Prema procjenama organizatora, tradicionalna manifestacija bunjevačkih Hrvata u Subotici ove je

godine uspjela okupiti preko 1200 gostiju, što ujedno predstavlja rekordni broj posjetitelja u povijesti Velikog prela.

Okupljene, među kojima i brojne uzvanike iz zemlje i inozemstva, u ime organizatora pozdravili su predsjednik Organizacijskog odbora »Velikog prela 2007.« *Josip Horvat* i predsjednik Hrvatskog

kulturnog centra »Bunjevačko kolo« *Mirko Ostrogonac*. Ističući značaj Prela, Ostrogonac je naveo kako je ono, ponajprije, postalo »trajni znak našeg prepoznavanja za one koji su sa nama, pa i za one koji su protiv nas«. »Prelo je

događaj a ne tek jednostavno zabava. S druge strane, Prelo je najviša razina naše društvene zabave, protkana duhom iz kojeg progovaraju stoljeća naših predaka, a i zabava čijim načinom slavljenja i mi želimo progovoriti našim mladima.

Najlipča prelja

Među 17 kandidatkinja, za najlipšu prelju publika je glasovanjem izabrala Vericu Kujundžić iz Đurđina, studenticu Više škole za obrazovanje odgojiteljica u Subotici. Za prvu pratilju izabrana je Marija Prčić iz Subotice, studentica grafičkog inženjeringa, dok je titulu druge pratilje ponijela Karolina Stantić iz Subotice, učenica subotičke Gimnazije »Svetozar Marković«.

»Povratak na prelo« najbolja preljska pisma

Za najbolju preljsku pismu »Velikog prela 2007.« žiri je proglasio pjesmu »Povratak na prelo«, autora Bore Karadžić. Drugu nagradu osvojila je pjesma »Iđe niko, nosi ništa« Antuna Kovača iz Sombora, a treću »Tišine zvon« čiji je autor Josip Dumendžić Meštar iz Bođana.

Inače, članovi žirija bili su: Milovan Miković (predsjednik), Lazar Merković, Vojislav Sekelj, Katarina Čeliković i Zvonimir Perušić.

Konačno, Prelo je zajedništvo svih generacija našeg naroda, kada u ovih nekoliko sati možemo osjetiti kako je lijepo kada su braća zajedno, kako govori stara mudrost, rekao je Ostrogonac.

PROGRAM VEČERI: U uvodnom dijelu cjelovečernjeg programa, nastupili su članovi Ansambla narodnih plesova i pjesama HKC »Bunjevačko kolo«, uz pratnju tamburaša Glazbenog odjela spo-

menuta Centra pod ravnanjem prof. Mire Temunović, koji su se publici predstavili i s par samostalnih točaka. S njima je nastupila i mlada vokalna solistica *Martina Dulić*, a publika je također imala prigodu čuti i najuspješnije pjesme s prošlogodišnjeg, VI. Festivala bunjevački pisama, koje su izveli *Marinko Rudić Vranić*, *Marija Jaramazović* i *Lidija Ivković*.

Smjenjujući se u glazbenim blokovima, za ugodno ozračje do ranih jutarnjih sati bili su zaduženi tamburaški ansambl »Ravnica« iz Subotice i glavne zvijezde večeri – Najbolji hrvatski tamburaši (bivši Zlatni dukati).

Nije izostala ni bogata tombola, na kojoj je kao i prošle godine, glavna nagrada bila jednotjedno ljetovanje na hrvatskom primorju za dvije osobe.

BROJNI UZVANICI: Među uzvanicima Velikog prela bili su zamjenik predsjednika Općine Subotica i predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić*, predsjednik HNV-a *Josip Z. Pekanović*, načelnik Sjeverno-bačkog okruga *Zoran Prčić*, vukovarsko-srijemski župan *Božo Galić* sa suradnicima, zastupnik u hrvatskom saboru *Ivica Klem*, predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš* sa suradnicima, konzul Republike Hrvatske u Tuzli *Miroslav Kovačić*, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« mons. dr. *Andrija Kopilović*, biskupski vikar za pastoral i katedralni župnik iz Subotice mons. *Stjepan Beretić*, fra *Marko Lovrić* iz Franjevačkog

Tradicija duga 128 godina

Prvo Veliko prelo održano je 2. veljače 1879. godine u dvorani hotela »Pešta« (današnja zgrada Narodnog kazališta) u Subotici. Manifestaciju je organizirala »Pučka kasina«, a za ovu prigodu Nikola Kujundžić je napisao pjesmu »Kolo igra, tamburica svira«, koju je uglazbio Stipan Mukić.

samostana u Tuzli, zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine *Dorde Čović*, voditelj vukovarske podružnice HMI *Silvio Jergović*, dopredsjednik DSHV-a *Josip Gabrić*, predsjednik Hrvatskog kulturnog dru-

tva »Napredak«, podružnica Tuzla *Miroslav Petrović*, glavni tajnik istoimenog Društva i glavni urednik lista »Hrvatski glasnik« *Juraj Novosel*, dopredsjednik udruge »Šokačka grana« iz Osijeka *Imra Vrbešić*, dopredsjednica HKUD

»Vladimir Nazor« iz Sombora *Marija Šeremešić* sa suradnicima, predstavnici »Seljačke sloge« iz Nuštra u Republici Hrvatskoj, dopredsjednik MKC »Nepkör« iz Subotice *György Boros*, predstavnik »ATB Sever« *Ljubo Obradović*,

skupina gospodarstvenika iz Vinkovaca na čelu s *Stjepanom Jerinkićem* i predstavnik Hrvatske manjinske samouprave iz Segedina (Republika Mađarska) *Dušan Marjanović*.

D. Bašić Palković

»Ravnica« po deseti put

»Danas smo posebno radosni, jer ove godine imamo mali jubilej - naime ovo nam je deseto Veliko prelo za redom koje sviramo. Zahvaljujemo HKC 'Bunjevačko kolo' na povjerenju koje nam je ukazano, a svakako zahvaljujemo i našoj publici. Prelo smo pratili i kada je bilo u dvorani Centra, te u dvorani tvornice 'Sever', a sada smo posebno radosni jer se, evo, već druge godine organizira ovakvo veliko prelo u Dvorani sportova. Ove godine nam je svakako bila čast svirati sa zvijezdama tamburaške glazbe u Hrvatskoj, a i kod nas, s »Najboljim hrvatskim tamburašima«, rekao je u izjavi za HR jedan od članova ansambla *Miroslav Kujundžić*.

Josip Horvat, predsjednik Organizacijskog odbora Velikog prela 2007.

Značajna potpora sponzora

»Smatram da je ovogodišnje prelo bilo veoma uspješno, čemu su svakako pridonijeli naši sponzori. U tom kontekstu posebno zahvaljujemo Metalnoj industriji Varaždin (MIV), Vukovarsko-srijemskoj županiji, ATB 'Severu', Križevačkom tržnom centru (KTC) i subotičkom JKP 'Stadion', kao i mnogim drugima koji su na bilo koji način pomogli održavanje ovogodišnjeg prela. Istodobno, zahvalio bih se i posjetiteljima koji su odazvavši se u velikom broju, i ove godine potvrdili da znamo čuvati i njegovati baštinu naših predaka«, rekao je Horvat u izjavi za naš list.

S. Mirjam Pandžić nadstojnica samostana »Sestara Naše Gospe« u Subotici i dugogodišnja orguljašica u subotičkoj katedrali

Vjerna pjesmi i molitvi

*Od rane mladosti željela sam otići u samostan i nakon završenog osmog razreda sam i ostvarila tu želju, te sam otišla u Zagreb u samostan Sestara Naše Gospe * Tamo sam upisala srednju glazbenu školu - teoretske predmete i flautu i nakon završene škole dobila sam diplomu stručnog učitelja*

Razgovor vodila: Željka Vukov

Uvijek ima ljudi koji tiho rade, ne traže pažnju i hvalu, ali znaju zahvaliti drugima. Jedna od takvih osoba je sigurno i s. Mirjam Pandžić. Iako svi mislimo da su to samo pjesme i pjevanje, ima tu nešto puno više. Mnoge pjesme bi se već davno zaboravile, a mnoge se ne bi niti naučile. Ne podučava ona samo pjesmama i glazbi, nego i mnogim životnim stvarima. Vjerujem kako su mnogi mladi i stariji pjevači zahvalni Bogu za s. Mirjam Pandžić. Mnoga djeca se ne bi upoznala da nema s. Mirjam i »Zlatne harfe«. Jedno je sigurno - glazbenoj kulturi u Subotičkoj biskupiji i samom gradu Subotici, pa i šire, mnogo je doprinijela. Prošle godine s. Mirjam je obilježila 40 godina službe redovničkog života, te je skupa s pjevačima zahvalila Bogu na ovome daru.

HR: Kako biste opisali svoj život prije ulaska u samostan i kako ste se odlučili baš za taj samostanski red?

Rodena sam 5. srpnja 1942. godine na Zobnatici u župi Stari Žednik, gdje sam i krštena. Kasnije smo se s obitelji preselili bliže Žedniku i tamo smo imali svoj salaš. Rodena sam kao peto dijete od nas desetero, sada nas je osmero živih i svi smo odgajani u vjeri i u našoj obitelji se prakticirala vjera. Majka nas je odgajala u kršćanskom duhu, jer je i ona sama bila vjernica. Svakako se u tom ambijentu mogla roditi želja za redovničkim zvanjem. Osnovnu školu od 1-4 razreda završila sam u takozvanoj »Vukovoj« školi, a u Starom Žedniku od petog do osmog razreda. Od rane mladosti željela sam otići u samostan i nakon završenog osmog razreda ostvarila sam tu želju, te sam otišla u Zagreb u samostan Družbe sestara Naše Gospe. Tamo sam upisala srednju glazbenu školu - teoretske predmete i flautu i nakon završene škole dobila sam diplomu stručnog učitelja. Poslije završene škole bila sam dvije godine u novicijatu. Na drugoj godini novicijata počela sam

učiti svirati orgulje. Nakon položenih prvih zavjeta premještena sam u Suboticu za orguljašicu u Crkvi Isusova uskrsnuća i pomoćnu orguljašicu u katedrali Svete Terezije Avilske. U jesen 1969. godine poglavari su me ponovno premjestili za prefektu kandidatica u Zagrebu i tamo sam bila četiri godine, a dvije godine sam pohađala Muzičku akademiju, teoretske predmete, točnije osmi odjel za obrazovanje nastavnika muzičkog odgoja i u jesen 1972. godine sam diplomirala. Nakon toga 1973. godine ponovno sam premještena u Suboticu za orguljašicu i zborovodu u katedrali bazilici u Subotici i tu sam i danas.

HR: Koja je Vaša obveza kao orguljašice u katedrali?

To je moja glavna dužnost, sviram svaki dan na svim sv. misama na hrvatskom i mađarskom jeziku, sada imamo samo po tri mise dnevno, ili neki puta po četiri, ali nekad je bilo više misa, a samim tim i više obveza. Nedjeljom redo-

vito sviram na misi u 7 sati, u 10 sati i navečer u 18, a često puta i na misi u 8,30 koja je mađarska.

HR: Vi ste voditeljica i ravnateljica Katedralnog zbora »Albe Vidaković«. Kada je on točno osnovan?

Katedralni zbor »Albe Vidaković« nije nastao slučajno, naime, glazbena tradicija grada Subotice je poznata od davnina. Zbor je osnovan u jesen 1973. godine, prigodom obljetnice 200-te godine od početka gradnje Crkve sv. Terezije Avilske. Nakon osnutka pa sve do 1980. godine zbor je nosio ime »Mješoviti katedralni zbor«, a tada je biskup *Matija Zvekanović* zboru dao ime po slavnom glazbeniku i svećeniku, subotičkom sinu, skladatelju i muzikologu, koji je rođen na ovim prostorima, *Albi Vidakoviću*. Nisam puno poznavala Albu Vidakovića, ali budući da je naš čovjek, iz naših krajeva, te je svećenik i glazbenik, imala sam želju da naš zbor dobije ime po njemu, te sam bila zadovoljna

kada je biskup rekao kako će se zbor zvati. Današnji potpuni naziv zbora je Katedralni zbor »Albe Vidaković«.

HR: Katedralni zbor »Albe Vidaković« ima svoju tradiciju. Koje su njegove obveze i gdje ste sve nastupali i pjevali do sada?

U katedrali prije samog osnivanja mješovitog zbora »Albe Vidaković« bilo je zorno pjevanje na hrvatskom, mađarskom i latinskom jeziku. No, samo za velike blagdane, kao što su Uskrs, Božić, Duhovi i Tijelovo. U to vrijeme sam svirala u Crkvi Isusovo uskrsnuće, no, išla sam na ispomoć u katedralu, te sam svirala na nedjeljnoj misi u deset sati. Današnji Katedralni zbor »Albe Vidaković« je nastavio raditi u duhu tradicije. Prvi puta kao hrvatski zbor nastupili smo na blagdan bezgrešnog začeća 1973. godine. Tada je zbor nosio naziv »Mješoviti katedralni zbor«, a vlč. *Josip Mioč* je okupio zbor, koji su sačinjavali Mađari, a mi smo onda dalje nastavili raditi na hrvatskom jeziku.

Prvenstvene obveze zbora su liturgijsko pjevanje, pjevanje pod sv. misom. Svake nedjelje u 10 sati na misi na hrvatskom jeziku pjeva Katedralni zbor »Albe Vidaković«. Dužnost nam je i prirediti koncerte, no, pokraj obveza rado pjevamo na raznim manifestacijama i svečanostima. Zbor je gostovao širom Bačke, u nekim mjestima i više puta, sudjelovali smo na mnogobrojnim jubilejima, proslavama, književnim večerima, otvaranju izložbi, pjevali smo na mladim misama i, zaista, do sada smo imali veliki broj nastupa. Nastupali smo i u Republici Hrvatskoj u - Zagrebu, Osijeku, Davoru, zatim u Bosni i Hercegovini u Tuzli i u Mostaru, kao i u susjednoj Mađarskoj. Svakako, imali smo brojne nastupe u Subotičkoj biskupiji u mnogim okolnim mjestima i župama.

HR: Već dugi niz godina priređujete božićni koncert. Kada je bio organiziran prvi?

Dugo smo bili izolirani od šire

javnosti, ali s promjenom političkih prilika priredjen je prvi božićni koncert katedralnog zbora, koji je održan 28. prosinca 1990. godine u Velikoj vijećnici Gradske kuće. S tim prvim koncertom zbor je izišao u javnost i s radošću je primljen. Prvi javni uskršnji koncert je bio 5. travnja 1991. godine, koji je održan u Sinagogi u Subotici. Tako je postala tradicija da se održavaju božićni i uskršnji koncerti.

Stipanom Jaramazović. Već 1986. godine je počela naša suradnja i ona traje sve do danas, imali smo brojne božićne i uskršnje koncerte, kao i mnoge druge koncerte. Jedne godine smo imali oko desetak zajedničkih nastupa. Moram reći kako su u početku ljudi prigovarali, kako to tambure da sviraju liturgijske pjesme, ali kasnije je to jednostavno zaživjelo među ljudima i to je sada tradicija. Već

ra još samo na biskupiji i u našoj kući. Ovdje u Subotici sestara našeg reda ima jako malo i to su većinom starice. U našoj kući sam najmlađa, pa mi je pripala dužnost nadstojnice i brige oko starijih sestara.

HR: Pokraj Vaše primarne obveze, svirate li još negdje?

U sklopu vjeronauka često puta podučavam djecu pjevanju.

Hrvatskoj, Glazbeni institut iz Zagreba, sada Glazbeni institut »Albe Vidaković«, zamolio me je da organiziram jedan takav susret u Subotici. Hvala Bogu to je zaživjelo i iza nas je lijepi broj ovih susreta. U lipnju mjesecu 1987. godine u katedrali u Subotici je održana prva »Zlatna harfa«.

HR: »Zlatna harfa« bi se iz godine u godinu održavala na drugom mjestu, gdje je sve održavana i tko je sudjelovao na njoj?

Trudili smo se da mijenjamo lokaciju, te je »Zlatna harfa« ipak najviše puta bila održana u katedrali Svete Terezije Avilske u Subotici, zatim kod Otaca Franjevaca u Subotici, kod Karmelićana u Somboru, u Tavankutu, u Svetozaru Miletiću i prošlogodišnja je bila na Marijanskom svetištu, na »Bunariću«. Obično na »Zlatnoj harfi« se skupi oko 500 djece, dok je jedne godine bilo čak 800 djece. Do prije par godina sudjelovali su zborovi iz okolnih subotičkih župa i okolnih mjesta, a u novije vrijeme su nam se priključila i djeca iz vrtića »Marija Petković« iz Subotice, djeca iz Vajske, Plavne, Novog Sada, Sombora, Svetozara Miletića, iz Selenče, s Palića. Svakako da je to pohvalno, a nama je i izuzetno drago.

HR: Pokraj Katedralnog zbora Vi vodite i dječji zbor u katedrali »Zlatni klasovci«.

Prijašnjih godina je ovaj mali zbor imao mnogo više nastupa i bilo je više zainteresirane djece. Sada je teško okupiti djecu pokraj svih njihovih mnogobrojnih aktivnosti, ali, ipak, na vjeronauku se susretamo i onda pjevamo. Trudim se da ih svake godine uključim za božićni i uskršnji koncert, a svake godine oni nastupaju i na »Zlatnoj harfi«.

HR: Prije nekoliko godina, točnije 2002. godine, dobili ste nagradu Pro Urbe, jeste li dobili još neka priznanja?

Da, 2002. godine dobila sam nagradu Pro Urbe za rad s Katedralnim zborom »Albe Vidaković« i za rad u Crkvi. Neka veća i značajnija priznanju su svakako i priznanje koje je zbor dobio 1983. godine od Svetog Oca Ivana Pavla II., a 1993. godine zbor je dobio »Antušovu nagradu«.

HR: Pokraj mnogobrojnih nastupa sa zborom u svojoj dugogodišnjoj tradiciji imate i brojne suradnje, s kim ste sve surađivali?

Surađivali smo s mnogim ljudima, vokalnim i instrumentalnim solistima, a neki od njih su: dr. Ante Sekulić, s. Imakulata (orguljašica) i s. Cecilija (vokalna solistica) iz Zagreba, Lidija Tabori iz Sombora (orguljašica), pokojni pater Stanko Vasilj (dirigent), pokojni otac Vasilije Protić (solista), a svakako jedna od najplodnijih i najdužih suradnja je sa Subotičkim tamburaškim orkestrom i s *Jelenom* i

dugi niz godina tamburaši sviraju na polnoćki u katedrali, a naš zbor pjeva i sada se ne može zamisliti Božić bez tambura.

HR: Duži period ste boravili u katedrali u kući Sestara Naše Gospe. Kada ste dobili premještaj na ovo mjesto, jeste li tada postali nadstojnica ovoga samostana u Subotici?

Zaista sam dugo bila u našoj kući u Harambašićevoj ulici u Subotici, čak 22. godine, a sada sam ovdje već 8 godina. Nažalost, naša kuća u Harambašićevoj se zatvorila i tamo više nema sestara, ima sestra-

Ranijih godina, točnije dvije godine sam predavala glazbeni odgoj u Paulinumu u Subotici, te sam deset godina davala satove učenicima koji pohađaju Muzičku školu, te ih pripremala i podučavala za određene predmete.

HR: Prije dvadeset godina ste prvi puta organizirali susret dječjih zborova pod nazivom »Zlatna harfa«, kako se rodila ta ideja?

Prošle godine smo imali jubilej - dvadeset godina postojanja »Zlatne harfe«. S obzirom kako je ovakav susret već postojao u Bosni i Hercegovini, kao i u

Polemika na rubu neukusa

Rampa za manjinske jezike

Iako su jednoglasnom odlukom ove iste Skupštine uvedeni u službenu uporabu u naseljenim mjestima Općine Apatin, za hrvatski i mađarski jezik i dalje nema mjesta u lokalnim sredstvima informiranja

Piše: Ivan Andrašić

Sjednica SO Apatin, održana u ponedjeljak, 29. siječnja, obilovala je polemičkim tonovima između koalicije na vlasti i oporbe. Emocije su često izmicale kontroli, tako da su dijalozi u nekoliko navrata prelazili granice dobrog ukusa u smislu osobnoga vrijeđanja.

Verbalni sukobi počeli su još prije utvrđivanja dnevnoga reda. Prijedlog dopune dnevnoga reda s obrazloženjima, za razrješenje direktora Doma zdravlja dr. Živorada Smiljanića i direktora Informativnog centra »Glas komune« Jovana Backovića, prezentiran od strane šefa vijećničke grupe Demokratske stranke Srbije Milana Dražića, podržan je od kolege iz Demokratske stranke Branka Sudžukovića. Voljom i glasovima vijećnika koalicije na vlasti (Socijalističke partije Srbije i Srpske radikalne stranke) prijedlozi nisu uvršteni u dnevni red. Spomenuti dvojac predložio je i skidanje s dnevnoga reda prijedloga izmjene i dopune Poslovnika o radu SO Apatin, uz obrazloženje da je nejasno zašto se to radi sad, dvije i pol godine nakon usvajanja, te da se predloženim izmjenama i dopunama zapravo ograničava sloboda govora, a izraženo je i čuđenje što je izmjene predložio predsjednik Općine dr. Živorad Smiljanić, koji i nema obvezu nazočnosti sjednicama ovoga tijela. I ovoga puta prijedlog oporbe odbijen je većinom glasova.

USKRAĆENA PRAVA MANJINAMA: Na isti način izglasovane su i odluke iz sfere komunalnih djelatnosti i investicija, a nove polemike izazvalo je neriješeno pitanje programa na jezicima nacionalnih manjina u lokalnim medijima, odnosno Radio Apatinu i »Glasu komune«. Primjedbe je stavilo nekoliko oporbenih zastupnika, ocjenjujući da u ovoj kući nije ništa poduzeto glede zadovoljavanja potreba nacionalnih manjina u sferi informiranja, bilo putem Radio Apatina, bilo na stranama »Glasa komune«. Najkonkretniji u izlaganju bio je zastupnik MO DSHV-a Sonta Stipan Silađev. »Izvješće o radu Informativnog centra lijepo je napisano, no ono što ne piše jest istina da se Glas komune tiska isključivo na cirilici, osim promidžbenih poruka i poslanica kojima nam se obraća predstavnik Katoličke crkve. Isključivo se rabi srpski jezik, nema niti jedne stranice posvećene manjinama. Kako je poznato, naša Općina je multinacionalna, a Mađara i Hrvata ima toliko, da su u svojim selima stekli pravo na službenu uporabu materinje jezika i pisma, sukladno pozitivnim

Manjine u neravnomernom položaju:
Stipan Silađev

zakonskim propisima. Stoga možemo zaključiti da lokalna sredstva javnoga informiranja nemaju ulogu javnoga servisa svih građana Općine Apatin onako kako je to propisano Zakonom, pa i aktima koja smo sami izglasovali na ovoj Skupštini. Uskraćivanjem informacija na materinjem jeziku pripadnici manjina stavljeni su u neravnomerni položaj, što ima za posljedicu povećanu neuposlenost, zaostajanje u kulturnoj, prosvjetnoj, gospodarstvenoj, pa i svakoj drugoj sferi, a uloga medija u ovoj izbornoj godini ima osobitu težinu.

Članovi Savjeta za međunacionalne odnose SO Apatin više puta su ukazivali općinskoj upravi na ove propuste, ali se redovito nailazilo na otpore promjenama. Izlike su se nalazile u predstojećoj privatizaciji i slično. Ne možemo dopustiti uskraćivanje prava manjinama. Poznato je da IV Vojvodine inzistira na izmjeni Zakona o radiodifuziji, kojom će se omogućiti dobivanje statusa lokalnog javnog servisa elektronskim medijima koji emitiraju program na jezicima koji su u službenoj uporabi u Vojvodini. Isto tako, poznato je da naši političari u kontaktima s predstavnicima Europske unije ističu kako se kod nas maksimalno poštuju pra-

va manjina. Sve smo lijepo napisali u zakoni-ma, jedino što se to ne poštuje. Pitam vas: koga mi to varamo? EU, ili nacionalne manjine, ili možda sami sebe? Jedina istina je da nismo oni kojima se predstavljamo. Mnogi među nama to smatraju svojom pobjedom i zadovoljni su ovakvim stanjem. Na ovaj način svi smo gubitnici, a samo mali korak nam nedostaje da svi budemo pobjednici« - rekao je sa skupštinske govornice Silađev i skupa s još nekoliko oporbenih vijećnika pozvao kolege da zbog navedenih teških propusta ne usvoje prezentirano izvješće o radu IC-a, no, na poziv predsjednika Skupštine Miodraga Bakića, usvojeno je većinom glasova vladajuće koalicije. I ova sjednica općinskoga parlamenta pokazala je nelogičnost našega političkoga razmišljanja, pokazala je da za donošenje bilo koje odluke na lokalnoj razini nije bitno uporište u zakonima ove Države, već samo jedan glas više od polovice i volja lokalnih političkih moćnika.

Reagiranje

Iz zadnjeg broja »Hrvatske riječi« doznao sam da su direktor i v. d. glavnog urednika tog lista i izvjesni Lazo Vojnić Hajduk podnijeli protiv mene privatne tužbe. To je pravo podnositelja i sa zanimanjem očekujem rješenje stvari. Međutim, nije pravo direktora i v. d. glavnog urednika »Hrvatske riječi« da svoje privatne stvari po tko zna koji put iznosi kroz list čiji je osnivač Hrvatsko nacionalno vijeće. Nije iz državnih proračuna »Hrvatska riječ« dobila 21.000.000,00 (dvadeset i jedan milijun) dinara u 2006. godini da bi iznosila privatne stvari pojedinaca iz »Hrvatske riječi« i njihovih prijatelja. Taj list svakako ne bi objavio, a niti bih ja tražio, da se o kaznenim prijavama protiv ove gospode bilo gdje objavi, dok se kod suda pravomoćno ne završi postupak. Zbog toga držim da v. d. glavni urednik i direktor obavlja svoj posao protivno novinarskoj profesiji i vrši zlouporabu položaja i ovlaštenja, što bi, po mojem mišljenju, trebalo biti od značenja kod izbora budućeg direktora »Hrvatske riječi«.

Molim da se u smislu Zakona o informiranju ovo moje stajalište objavi u sljedećem broju i na istom mjestu.

Martin Bačić

»Razgovor« u organizaciji »Pučke kasine 1878.« protekao bez sudjelovanja mladih

Praksa potvrdila problem

*Nesudjelovanjem Udruge mladih Krov, osnovna zamisao ovogodišnjih »Razgovora« - komunikacije na relaciji stari-mladi - donekle izgubila na značaju * Predavanja održali Nikola Perušić i Suzana Marjanović*

Komunikacija u hrvatskoj zajednici, bila je temom »Razgovora«, što ih je u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici, prošloga petka 26. siječnja, organizirala subotička udruga »Pučka kasina 1878.«. Budući da se u Subotici istodobno održavao još jedan »Razgovor« – čiji se organizatori također pozivaju na nastavljanje tradicije ovoga okupljanja bačkih Hrvata s ciljem rasprave o aktualnim problemima u zajednici, koje je 1934. utemeljila Hrvatska prosvjetna zajednica u Subotici na čelu s biskupom *Lajčom Budanovićem* – tajnik »Pučke kasine 1878.« *Ljudevit Vujković Lamić* je otvarajući ovogodišnji »Razgovor« istaknuo kako dvostrukost održavanja ovoga skupa uvjetuju davnašnje nesuglasice između predstavnika dvaju udruga, u koje, kako je dodao, »ne želimo ulaziti«. »Naša je ideja da stojimo na usluzi našem narodu i u tom smislu djelujemo«, napomenuo je on.

ODABIR TEME: Obrazlažući odabir ovogodišnje teme, član Glavnog odbora »Pučke kasine 1878.« *Bela Tonković* je u uvodnoj riječi istaknuo kako je Glavni odbor prihvatio inicijativu vratiti se izvornoj namjeri »Razgovora«, odnosno »da 'Razgovor' bude uistinu razgovor, a ne tribina na kojoj bismo obrađivali nečiju misao ili izreku, izmjerili svoju distancu od te misli i tražili načina što i kako da promijenimo u svojem životu da bismo u životu ostvarili tu misao«.

»Zamislili smo i da razgovor bude okrenut prema budućnosti, a ne prema prošlosti. Razgovor u pravom smislu riječi želi i Udruga mladih Krov i ona je pokrenula svojevrсни razgovor o odnosima stari-mladi u našoj zajednici. Prvi razgovor bio je 16. prosinca prošle godine i odmah poslije toga Pučka kasina je dogovorila s Krov-om da zajedno organiziramo ovaj današnji Razgovor upravo na

temu: 'Komunikacija u hrvatskoj zajednici', prije svega na relaciji stari – mladi«, rekao je Tonković, dodajući kako je udruga mladih Krov »zadnjih dana bila izvrnuta teškim pritiscima i vrijeđanjima«, te je njihovo sudjelovanje, kao udruge, izostalo.

Naglasivši kako međugeneracijske razlike, pa i sukob, nisu odlika samo današnje situacije, Tonković je naveo kako je cilj ovog Razgovora upravo započeti i ohrabriti komunikaciju. »Nije nam namjera da bilo koja strana, da tako kažem, preskoči zid i drugu stranu uvjeri, pridobije ili čak pobijedi. Obično je tako da gdje postoji pobjednik, postoji i pobjeđeni. U našem konkretnom slučaju pobjeda bi bila prividna, a u stvari svi bi bili gubitnici, jer bi se komunikacija prekinula. Cilj nam nije preskočiti zid, već umanjiti zid, početi ga razgrađivati - koliko je to moguće. Razliku u dobi i načinu razmišljanja ne možemo potpuno ukloniti, ali možemo kulturno razgovarati i uspostaviti tolerantne odnose«, rekao je Tonković.

ZNANSTVENI ASPEKTI: U kontekstu naznačene teme, Razgovori su nastavljani predavanjem višegodišnjeg novinara

medija na hrvatskom u Subotici, ujedno i moderatora ovog skupa *Nikole Perušića*, koji je u kratkim crtama predstavio osnovne značajke komunikologije, relativno nove znanosti koju, kako je istaknuo, u hrvatskoj zajednici nismo toliko »moderni« da bismo njezine prednosti iskoristili.

O temi komunikacije iz aspekta psihologije govorila je psihologinja iz Subotice *Suzana Marjanović*, koja je osvrnuvši se na problem loše komunikacije u hrvatskoj zajednici, kao jedan od uzroka navela nedovoljno dobro izgrađene institucije, koje bi, kako je napomenula, trebale postavljati »pravila igre« i pomoći njezinim članovima u ostvarivanju neke ideje. Prema njezinim riječima, nezrelost ovih institucija odlikuju neizgrađeni kriteriji kvalitete, kao i odsustvo »zdrave« kritike.

»Ukoliko se različiti ciljevi ne artikuliraju skupa kroz institucije, onda se među ljudima stvaraju bezdani«, rekla je Marjanovićeva, naglasivši da sve ono što žele raditi, članovi zajednice moraju činiti kroz institucije i pravila koja, kako je dodala, osiguravaju jasnu i otvorenu komunikaciju. Također, u cilju poboljšanja komunikacije

ona je naglasila potrebu spuštanja konflikata na razinu potreba, budući da se »čovjek prestane svadati kada dođe do svojih potreba«.

U daljnjem tijeku »Razgovora«, mogućnost osvrnuti se na osnovnu temu, ali i niz drugih pitanja vezanih za aktualno stanje u hrvatskoj zajednici, dobili su sudionici skupa. Iako u »Razgovoru« nije sudjelovala udruga Krov (koja je svoj »izostanak« obrazložila u priopćenju objavljenom u prošlom broju »Hrvatske riječi«), valja istaknuti kako je time osnovna zamisao dijaloga na relaciji stari-mladi, samo donekle izgubila na značaju, budući da je među oko pedesetak okupljenih, bilo i nekoliko predstavnika mlađe generacije, koji su svojim komentarima i prijedlozima sudjelovali u ovoj tribini. Konačnih zaključaka nije bilo, jer kako su i sami izlagači u više navrata istaknuli, cilj Razgovora bio je komunikacijske probleme naznačiti, te u kontekstu iznalaženja rješenja, ohrabriti i potaknuti dijalog.

U umjetničkom dijelu programa nastupio je Katedralni zbor »Albe Vidaković« iz Subotice pod vodstvom *s. Mirjam Pandžić*.

D. B. P.

Tradicionalno okupljanje Hrvata na »Razgovorima« u Subotici

Za autentičan život

*U okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 2007. priređeni »Razgovori« u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« **
Predavanje »Relativizam vodi u ateizam« održao vlč. mr. Mirko Štefković

Predavanje o izazovnoj temi »Relativizam vodi u ateizam« održao je vlč. mr. Mirko Štefković na tribini »Razgovori«, koja je priređena 26. siječnja u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 2007., u Velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«. Tribina je održana u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«.

»U ovoj civilizaciji čak je i kultura čitanja dovedena u pitanje, a bez upitnosti se primaju mnoge informacije audio-vizualnih medija. Najjači izazov ovog vremena je relativizam, a trebamo se suočiti s činjenicom da relativizam vodi u ateizam«, napomenuo je u uvodnoj riječi predsjedajući Instituta mons. dr. Andrija Kopilović i istaknuo kako ove godine Institut organizira petnaeste »Razgovore« na kojima će se moći čuti, razmišljati i izmijeniti misli o temi korelacije relativizma i ateizma u praktičnom životu.

RELATIVIZAM: Na početku predavanja vlč. mr. Štefković govorio je o filozofskom učenju relativizma, koje niječe mogućnost objektivne spoznaje istine, a naglasio je kako je čovjeku po tom učenju nemoguće spoznati istinu o bitku, te da za relativizam nema mjerila koje bi imalo opću i apsolutnu vrijednost.

Govoreći o relativizmu u okviru

religije i vjere, predavač je istaknuo da se tada misli na ono nastojanje koje po svaku cijenu želi pomiriti oprečne religije i teološke sustave, jer po tom poimanju sve su religije u pravu, ali ni jedna to nije na isključiv i apsolutan način.

»Sveto pismo nikako ne može prihvatiti taj relativistički način ophođenja prema religiji, bez jasnih i odgovornih stavova, bez odabira jedne opcije: opcije za Boga, koja je tek i onda opcija za čovjeka. Uloga i zadaća teologije pred pojavom relativizma je vrlo delikatna i teška. Naime, potrebno je tako izlagati normativne vjerske tekstove poput Svetog pisma i Dogmi da njihov sadržaj, tj. vjerska istina, koju treba prisvojiti, bude izvučena iz svog kontekstualnog sadržaja te ta njezina nepromjenljiva srž predstavljena kao apsolutna i univerzalna«.

ATEIZAM: U daljnjem tijeku predavanja vlč. mr. Štefković je izlagao o teorijskom i praktičnom tipu ateizma, predočavajući da se teorijski ateizam tokom povijesti pojavljivao, rastao i padao, sukladno povijesnim gibanjima, a najrazrađeniji tip ovog ateizma je onaj marksistički, koji je usko povezan s praktičnim, društvenim i političkim životom. Što se pak stava i nauka crkvenog učiteljstva glede ateizma tiče, predavač je naglasio značajnu prekretnicu koju je predstavio II. vatikanski

koncil (1962.-1965.), kada se od puke obrane i osuđivanja odlučilo prijeći na analizu formi i razloga ateizma, uključujući pri tome i vrlo značajan korak samokritike, te spremnost i zalaganje za konstruktivni dijalog.

»Što se nas kršćana tiče, već vidimo koji je lijek protiv ateizma u svijetu u kojem živimo: pravovjerno izlaganje nauke i doslje-

nego kao osoba. Potrebno je da svatko od nas osjeća odgovornost ne samo za sebe, nego i za društvo u kojem živi. U ovom kontekstu se nama vjernicima pogled okreće prema Crkvi kao zajednici. Vjera koja se suviše privatizira, postaje sterilna. Zato jedni druge trebamo poticati i bodriti u konkretnom življenju vjere i ljubavi prema bližnjemu«.

dan život svih članova Crkve. Tek kad vjera prožima cijeli život, kad je ona svjedočanstvo, a ne toliko uvjeravanje, onda je ona itekako plodna i spasonosna. Trebamo znati da često puta i ne možemo zamisliti koliko snažno može biti jedno pravo kršćansko svjedočanstvo, jedan autentičan život«.

KONKRETNO ŽIVLJENJE VJERE: Na koncu predavanja vlč. mr. Štefković se osvrnuo na konkretne povezanosti između relativizma i ateizma, navodeći kako ateizam i relativizam rade na nekom tobožnjem oslobađanju čovjeka kako bi čovjek navodno sam mogao živjeti na način koji mu najbolje odgovara.

»Čovjek je društveno biće, i to ne samo u onome što on hoće,

Nakon završenog predavanja, voditelj tribine vlč. Andrija Anišić pozvao je nazočne da iznesu svoja mišljenja o temi tribine. Uslijedio je dijalog o krizi identiteta i autoriteta, lažnom sustavu vrijednosti, tradiciji, braku i mentalitetu konzumizma, a iznijeti su zaključci da kršćani trebaju svojim životom odražavati dosljednu sliku Boga i da u hrvatskoj zajednici trebamo biti zainteresirani pomoći jedno drugom.

»Razgovore« je obogatio nastup recitatora Filipa Čelikovića i Ivane Rudić, koji su govorili poeziju Alekse Kokića i Marije Kumičić. Recitatore je za nastup pripremila ravnateljica Hrvatske čitaonice Katarina Čeliković.

Z. Sarić

Dovoljno prostora za sve udruge

Na koncu tribine vlč. Andrija Anišić je pročitao pismo koje je u ime Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, predsjedavajući Instituta mons. dr. Andrija Kopilović uputio udruzi Pučka kasina 1878., koja je istoga dana također priredila »Razgovore«.

»Jasno je da ima dovoljno prostora za razne manifestacije za svaku hrvatsku udruhu u Vojvodini i nije potrebno duplirati ih ili preuzimati naziv od druge udruge koji je, kao u ovom slučaju, već postao prepoznatljiv znak Instituta Ivan Antunović«, dio je iz upućenog pisma.

Bačvanski razgovori u Baji na temu »Bunjevci danas«

Vječita bitka protiv podjela i asimilacije

*Prvi uvodničar, prof. dr. Dinko Šokčević, govorio o povijesti i podrijetlu Bunjevaca, a drugi, Josip Z. Pekanović, o bunjevačkom pitanju u Vojvodini * Republika Mađarska odbacila umjetnu podjelu na Bunjevce i Hrvate, dok Republika Srbija ta nastojanja i dalje podupire, čulo se na skupu*

Koje je podrijetlo Bunjevaca, kakva je njihova povijest, otkuda potječu, gdje ih sve ima, kakva im je nacionalna svijest i s kakvim se problemima danas suočavaju, samo su neke od tema prošlotjednih Bačvanskih razgovora u Baji, gradu kojem gravitiraju Hrvati iz toga dijela Mađarske.

Organizator tribine bio je Savez Hrvata Mađarske, a uvodne riječi imali su profesor na Filozofskom fakultetu u Pečuhu, povjesničar i povjesničar umjetnosti *prof. dr. Dinko Šokčević* i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji *Josip Z. Pekanović*. Moderatorica tribine bila je *Angela Šokac-Marković*, predsjednica Saveza Hrvata u Bačkoj.

LOŠ VJETAR IZ VOJVODINE: Premda to nije izričito naglašeno, neposredni povod za ove razgovore bila je nedavna odluka mađarskog parlamenta koji je ogromnom većinom glasova odbio zahtjev jednog dijela tamošnjih Bunjevaca da ih se proglasi nacionalnom manjinom, 14. po redu u Mađarskoj. Mađarski su parlamentarni zastupnici s 334 glasa za, 18 protiv i 7 suzdržanih praktički samo potvrdili prethodno javno izrečeni stav Mađarske akademije znanosti, kao i mađarske Vlade, da su Bunjevci sastavni dio hrvatskoga naroda.

Mnogi od sudionika Bačvanskih razgovora o Bunjencima primijetili su kako ideja da se za

Bunjevce u Mađarskoj zatraži status nacionalne manjine nije originalna zamisao tamošnjih Bunjevaca, nego je posljedica »vjetra koji je puhnuo iz Vojvodine«, ali i da mađarska država nije nasjela na provokaciju, pa se i po tomu, između ostalog, razlikuje od svog južnog susjeda.

U svom je izlaganju prof. dr. Dinko Šokčević iznio već poznate činjenice o povijesti Bunjevaca i drugih hrvatskih etničkih podskupina, koje sve potječu s područja iza Karpata, iz tzv. Bijele Hrvatske, odnosno s teritorija današnje južne Poljske i djelomice zapadne Ukrajine. Taj se narod odatle u VII. stoljeću doselio na prostore današnje Hrvatske i dijelom današnje Bosne i Hercegovine, koji su u ono vrijeme bili razdijeljeni u nekoliko država – Slavoniju, Bosnu, Dalmaciju... Kasniji događaji bitno su utjecali na daljnje selidbe naroda, čiji su se dijelovi u 15., 16. i 17. stoljeću raspršili prema zapadu i sjeveru, od Gradišća do Bačke. Ti su dijelovi istoga naroda u 19. stoljeću u tadašnjoj Austrougarskoj Monarhiji bili izloženi snažnim asimilacijskim procesima, što je unekoliko otežalo procese njihove nacionalne integracije.

NEGIRANJE HRVATSTVA: Povjesničar Dinko Šokčević iznio je i zanimljivo objašnjenje zbog čega je *Ivan Antunović*, čija se djela danas često koriste kao potvrda neke od teza

Naziv Bunjevac ne potječe od rijeke Bune: Dinko Šokević

o nacionalnoj pripadnosti Bunjevaca, uvijek izbjegavao reći da su Bunjevci Hrvati. On je naime, prema dr. Šokčeviću, želio više – njegov je plan bila široka integracija u hrvatsku naciju, pri čemu je čak i Srbe želio uvesti u katoličanstvo.

Kada je riječ o nazivu Bunjevac, Šokčević odbacuje tezu da ta riječ dolazi od naziva rijeke Bune u Hercegovini, jer, po njegovu mišljenju, a i po mišljenju drugih stručnjaka, zakoni hrvatskoga jezika to ne dopuštaju. Naime, da je ta etnička skupina naziv dobila po rijeci Buni, njeni bi se pripadnici, prema pravilima hrvatskoga jezika, nazivali Bunavcima, a ne Bunjencima. Šokčević puno veću prednost daje teoriji da se ime Bunjevac razvilo od naziva kamene pastirske kuće bunje.

Zanimljiv je podatak i da su jedna petina svih Hrvata Bunjevci, što znači da ih ukupno ima oko milijun. Ipak, u Hrvatskoj većina Bunjevaca nije svjesna i tog dijela svoje pripadnosti, oni su danas samo i isključivo Hrvati. Spoznaja o pripadnosti hrvatskome narodu, ali i bunjevačkoj podskupini, jasnija je kod onih Hrvata koji žive izvan domovine matičnoga naroda, kao što su to Hrvati u Bačkoj, i sa srpske i s mađarske strane granice. S tim što su, dakako, u Srbiji aktivni i oni bunjevački ideo-

Pritisak se smanjio ali ga ipak ima: Josip Z. Pekanović

lozi, koji uz pomoć države negiraju pripadnost Bunjevaca hrvatskome narodu.

PRITISAK NA HRVATE: Upravo je o tome problemu u Baji govorio drugi uvodničar, predsjednik HNV-a Josip Z. Pekanović, naglasivši kako su se Bunjevci u vojvodanskoj dijelu Bačke uvijek osjećali Hrvatima, sve do 90-ih godina 20. stoljeća, kada su nositeljima Miloševićeve politike Hrvati, uz Albance, postali nepoželjna nacionalna zajednica.

»Hrvate je prvo trebalo atomizirati na Bunjevce, Šokce, Jugoslavene i neopredijeljene«, rekao je Pekanović. »One koji to ne prihvate i ustraju na hrvatskom podrijetlu trebalo je prognati, a Bunjevce i Šokce uvjeriti da su podrijetlom zapravo Srbi kojima je prije nekoliko stoljeća nametnuta katolička vjera. Za Hrvate u Srijemu nije se moglo smisliti nekakvo drugo podrijetlo, pa je organiziran njihov progon. Prema službenim podacima iz popisa pučanstva, od 1991. do 2002. godine u Srbiji je smanjen broj Hrvata za 30.000.«

Izložba fotografija crkava iz Labina

Neposredno prije početka razgovora o Bunjencima, u istoj je prostoriji u Baji otvorena izložba fotografija pulskog fotografa Eduarda Srenje. Izložba sadrži fotografije sa crkvenim motivima iz Labina, među kojima su i fotografije crkve iz 4. stoljeća.

Pekanović je podsjetio na mnogobrojne akcije koje su u nedavnoj prošlosti poduzimane kako bi se ohrabrila bunjevizacija Hrvata u Bačkoj, od osnivanja Bunjevačko-šokačke stranke 1990. i Bunjevačko-šokačkih novina,

Koncentracija Bunjevaca na prostoru današnje Hrvatske, BiH, Srbije i Mađarske

preko tiskanja knjiga u kojima se negira hrvatstvo Bunjevaca, do današnjih tzv. znanstvenih skupova od kojih neke suorganizira čak i Srpska akademija nauka i umetnosti, na kojima sveučilišni profesori govore kako »postoje Srbi katolici, a to su Bunjevci«.

Pritisak na Hrvate osjetno se smanjio, prema riječima Pekanovića, nakon promjena 2000. godine, ali je 2002. ipak popisano oko 20.000 Bunjevaca koji su se tako izjasnili u rubrici nacionalna pripadnost. No, to je rezultat dobrim dijelom, kako kaže Pekanović, straha koji još uvijek postoji među Hrvatima.

HRVATSKA ĆE POMOĆI: O pokušaju da se i u Mađarskoj poremeti političko jedinstvo Hrvata govorio je predsjednik Hrvatske državne samouprave iz Budimpešte *Mijo Karagić*, koji je i ovom prigodom sve Bunjevce pozvao da budu ponosni na to što su Bunjevci i što stoga pripadaju hrvatskome narodu. On je također predložio da se razgovori na ovu temu pokrenu i u bunjevačkim selima u južnom dijelu Mađarske, kako bi što veći broj Hrvata bio u prilici sudjelovati u obradi ove teme. *Joso Ostrogonač*, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, također se osvrnuo na neuspjeli nedavni pokušaj legaliziranja rascjepa među Hrvatima u Mađarskoj, poručivši inicijatorima toga, kako bi bolje bilo da su prethodno naučili svoj materinji jezik, koji uopće ne govore, nego samo mađarski.

Novi veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, a donedavno generalni konzul RH u Pečuhu, *Ivan Bandić*, naglasio je kako je i ovaj razgovor u Baji pokazao da je u razmatranje povijesti neophodno uključiti struku i znanost.

»Na žalost, Hrvati su se u Srbiji ipak podijelili«, dodao je Bandić. »Dijelom su i sami za to krivi, ali su i okolnosti na to utjecale. Zbog toga će trebati puno energije da se problem nadvlada. Vrijeme Vlade pokojnoga premijera *Zorana Đinđića* bilo je svijetlo vrijeme za Hrvate u Srbiji, ali su nakon toga stvari otišle u drugom smjeru.«

Obraćajući se Hrvatima iz Mađarske i Srbije, veleposlanik Bandić je rekao kako o njima samima ovisi najviše, a da trebaju znati kako ih matična zemlja nije zaboravila, da je ona tu i da će im pomoći.

Potrebno je puno energije da se problem nadvlada: Ivan Bandić (prvi s desna)

Okupljanje Beščana u Zagrebu

Nadvladati teškoće i nalaziti sreću u životu

Okupljanja Beščana organizirala je Udruga protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i Zavičajni klub Beščana

Glavni grad Hrvatske bio je 22. siječnja 2007. godine domaćin okupljanja zagrebačkih Beščana i Beščana koji su ostali živjeti u jednom od najvećih srijemskih sela koje se nalazi na istočnim obroncima Fruške gore, na desnoj obali Dunava.

Ovogodišnji susret Beščana počeo je Svetom misom u župnoj crkvi u novozagrebačkom naselju Sveta Klara koju su služili bivši župnik Crkve Svete Male Terezije u Beški, prečasni Tomislav Radišić i današnji župnik, prečasni Božidar Lusavec, koji je u Bešku došao u ono predratno vrijeme, u veljači 1991. godine, i ostao do današnjih dana.

DRUŽENJE: »Pozdravljam vas dragi moji Beščani, drago mi je što ste došli u ovolikom broju, a posebno me veseli što se vi, koji ste ostali živjeti u Beški, i vi koji ste iz nje otišli, međusobno posjećujete, družite i što ste ostali jaki u svojoj katoličkoj vjeri«, rekao je prečasni Radišić i zahvalio župniku župe Sveta Klara, vlč. Stjepanu Bakranu na gostoprimstvu i, u onim teškim ratnim vremenima, na pruženoj ruci pomoći doseljenim Beščanima.

Nakon Svete mise Beščani su nastavili druženje uz zajedničku večeru u restoranu »Zlatna medalja«, u vlasništvu svog Beščanina

Smiljka Barišića, a organizator ovog okupljanja Beščana je Udruga protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i Zavičajni klub Beščana.

SELO BEŠKA: Beška je prije Drugog svjetskog rata slovila kao »švapsko« selo, jer su stanovnici bili većinom Nijemci evangeliisti, Srijemci pravoslavci te nešto Mađara kalvina. Nekoliko obitelji vjernika katolika gotovo su nestale, i ne spominju se, a bilo je tridesetak obitelji Mađara katoličke vjeroispovijesti. Za vrijeme Drugog svjetskog rata u Bešku je doselilo nekoliko hrvatskih

katoličkih obitelji iz Dalmacije i Hercegovine. Doseljavanje Hrvata u većem valu iz širokobriješkog kraja, iz nekih dijelova Bosne, a najviše iz župa i njihovih filijala oko Konjica: Sokolova Kula, Doljani, Obri, Podhum-Žitače i Uzdol uz Jablaničko jezero trajalo je od kraja Drugog svjetskog rata do kasnih šezdesetih godina prošlog stoljeća. Tako se u Beški broj katolika stalno povećao, ali ne samo doseljavanjem nego i rođenjem brojne djece.

EGZODUS HRVATA: Beška je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, za vrijeme masovnog

egzodusa Hrvata i ostalog nesrpskog stanovništva iz Srijema, ostala bez dvije trećine svojih katoličkih vjernika. »Od 2.150 vjernika, po popisu iz 1991. godine, župa je ostala bez 1.500 svojih župljana koji su se raselili širom Hrvatske i svijeta. Neki su prognani, neki su dobrovoljno zamijenili kuće i otišli, tako da je u Beški ostalo negdje oko 700 vjernika. Od toga broja dosta je umrlo, neki su mladi otišli i još uvijek odlaze iz Beške tako da je od te 1995. godine, od tadašnjih 700 vjernika, župa danas spala na oko 450 do 500 vjernika. Taj trend pada je, nažalost, i dalje prisutan«, priča nam prečasni Božidar Lusavec i predviđa ne baš svijetlu budućnost župe Beška.

Mato Jurić, predsjednik Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i član Glavnog odbora Zavičajnog kluba Beščana, rekao nam je da se Beščani okupljaju dvaput godišnje: zimi u Zagrebu, a ljeti u gradovima širom Hrvatske, gdje je najveća koncentracija iseljenih Beščana i dodao kako je »Crkva i naša katolička vjera ta koja nas međusobno veže, hrabri i ulijeva nam snagu da kroz to vjersko zajedništvo pobjeđujemo sve teškoće i nalazimo sreću u životu«.

Zlatko Žužić

Nedostatak sezonske radne snage u Istri

Mogućnost posla u poljoprivredi

Ne postavljaju se nikakvi uvjeti, niti što se tiče dobi niti spola, jedini je uvjet da zainteresirani moraju imati uredne papire za rad u Hrvatskoj

Prećka kompanija Agrolaguna, vodeće poduzeće u oblasti poljoprivrede u Istri, suočava se posljednjih godina s problemom nedostatka radne snage za obavljanje sezonskih poljoprivrednih poslova. Zbog toga su se ove godine odlučili potražiti sezonske radnike i izvan Hrvatske, u Vojvodini.

Agrolaguna posluje u sastavu koncerna Agrokor i bavi se proizvodnjom, visokokvalitetnih proizvoda u više proizvodnih cjelina: vinogradarstvu, maslinarstvu, stočarstvu i pekarstvu. **NEDOSTATAK RADNE SNAGE:** Predsjednik uprave Agrolagune Bruno Legović

kazao je za »Hrvatsku riječ« kako je problem radne snage u Hrvatskoj, osobito u poljoprivredi jako velik te da su već prošle godine imali puno problema oko angažiranja kvalitetne radne snage za sezonske poslove. »Naše poduzeće ima 230 hektara starih nasada vinograda, ove godine podižemo još sto hektara a zatim nastavljamo još sljedeće tri godine te planiramo imati 500 hektara pod vinogradima. Imamo 220 ha maslina, vlastitu uljaru, podrum, pekaru, farmu muznih ovaca od 1200 grla a bavimo se još i proizvodnjom povrća, tako da obrađujemo ukupno oko 1100 hektara

Sončani izišli na birališta u velikom broju

Zadovoljni rezultatima

U odnosu na prošle izbore, dvostruko veći izlazak Sončana na birališta Zadovoljstvo u redovima MO DSHV-a i DS-a * Rezultati nas ne bi trebali uspraviti, baš naprotiv, morali bi nas motivirati na još naporniji rad u kampanji za predstojeće lokalne izbore*

Piše: Ivan Andrašić

Protekli parlamentarni izbori pokazali su da Sonta ipak ne spava zimskim snom. U odnosu na one iz 2004. godine zabilježen je dvostruko veći izlazak Sončana na birališta. Uz odziv od 53,54 posto apsolutno povjerenje je ukazano listi Demokratska stranka – Boris Tadić, na kojoj je i predstavnik hrvatske nacionalne zajednice *Petar Kuntić*, s 53,96 posto onih koji su glasovali. Daleko iza su Radikali s 13,44 posto, SPS s 7,62 posto i DSS-NS s 7,54 posto. Ostale opcije dobile su zanemarivi broj glasova. Razumljivo je zadovoljstvo u redovima sončanskih mjesnih organizacija DSHV-a i DS-a, jer ovi rezultati, koliko su plod uspješno provedene predizborne kampanje, toliko su i stvarna slika političkih razmišljanja Sončana, koji su uvijek naginjali demokratskoj i nacionalnoj opciji.

To je svima bilo jasno i prije izbora, no velika nepoznanica bio je odziv birača, koji je na posljednjim glasovanjima jedva prelazio 20 posto. Manji postotak odaziva odgovarao je SRS-u i SPS-u zbog discipline njihovoga biračkoga tijela, koji u svakom slučaju glasuju u

S predizbornog skupa u Sonti

punom broju. Niti na posljednjim lokalnim izborima u zbroju nisu dobili više glasova, no zbog jako malog odaziva ostvarili su puno veći postotak i danas imaju većinu, kako u SO Apatin, tako i u Savjetu MZ Sonta.

DOBITNA KOMBINACIJA: Predizborne aktivnosti u Sonti pokazale su da ljudi pozorno prate politička zbivanja. Na skupu u organizaciji MO DSHV-a, uz sudjelovanje predsjednika DSHV-a Petra Kuntića s najbližim suradnicima i vodećih ljudi iz OO DS-a Apatin, govornici su često prekidali aplauzima nazočnih. Sončanima je već dosta osvrtnja na prošlost,

spontano su pljeskali onima koji su govorili o budućnosti, a da je pljesak iskren, pokazali su i na biralištima. »Konačnim zbrojem glasova u Sonti možemo biti jako zadovoljni. Najveći je dobitak što smo uspjeli animirati ljude da izađu na birališta, a nimalo nisam sumnjao u to kome će većina Sončana pokloniti povjerenje. Hvala svima koji su dali glas našoj opciji, dali su ga za našu budućnost, za budućnost naše djece. Sad se ne smijemo opustiti, moramo i dalje na ljude politički djelovati, tako da smo mi praktički već započeli kampanju za predstojeće lokalne izbore. Po mojoj procjeni u Sonti postoji

još oko 1000 birača čije glasove svojim političkim djelovanjem možemo usmjeriti demokratskoj i nacionalnoj opciji. Ukoliko u tome uspijemo, uopće se ne plašim za rezultate lokalnih izbora« - kaže za »Hrvatsku riječ« predsjednik MO DSHV-a *Stipan Siladev*.

Vedri tonovi prevladavaju i u DS-u. »Izuzetno smo zadovoljni rezultatima na razini općine Apatin, gdje smo osvojili gotovo dvostruko više glasova nego na posljednjim pokrajinskim i lokalnim izborima. To nam daje za pravo očekivati još bolje rezultate na lokalnim izborima, koji će biti održani tijekom ove godine. Rezultati izbora u Sonti za nas su bili najugodnije iznenađenje, što je samo potvrdilo da je koalicija DS – DSHV kombinacija koja dobiva. Zahvalan sam kolegama iz DSHV-a na izuzetno korektnoj suradnji, a osobito na trudu uloženoj u predizbornu kampanju u Sonti. Nadam se da ćemo biti partneri i u lokalnoj i time samo produljiti našu suradnju na dobrobit onih čiji su pogledi i očekivanja upereni u sutrašnjicu« - kaže za Hrvatsku riječ predsjednik OO DS Apatin *Branko Sudžuković*.

zemlje. Problem radne snage je u Hrvatskoj izuzetno velik pogotovu radne snage u poljoprivredi i na lokalnom tržištu Istre. Prošlu smo godinu imali praktički radnu snagu iz cijele Hrvatske, međutim imali smo velikih problema jer je veći dio bio neakvalitetne radne snage« kazao je Legović.

»Na prijedlog velečasnog *Stjepana Bošnjaka*, koji je iz Vojvodine, stupili smo u kontakt s gospodinom *Petrom Kuntićem* čije je mišljenje bilo da bi se mogla naći kvalitetna radna snaga, ljudi koji su vični tom poslu, u Vojvodini« pojašnjava Legović kako je došlo do ove ideje. Potrebe Agrolagune se kreću od pedesetak ljudi počevši od travnja do 250 sezonskih radnika tijekom berbe, ali bi, za početak, željeli uposliti oko četrdesetak radnika koji bi radili mjesec do mjesec i pol dana na različitim poslovima u poljoprivredi. »Posla ima kroz čitavu godinu, ali mi smo zamislili da ljudi rade mjesec do 45 dana pa, pošto većina ima obitelj, da se ljudi vrate doma i vide se s

familijom i onda da se vrate ponovno. Za nas je prvenstveno važan fer odnos i nas prema tim ljudima i tih ljudi prema nama. Ne postavljamo nikakve uvjete niti što se tiče dobi niti spola, jedini je uvjet da zainteresirani moraju imati uredne papire za rad u Hrvatskoj« kaže Legović te dodaje kako su spremni, ako se formira grupa zainteresiranih radnika, doći u Suboticu kako bi svi oni koji žele raditi u Poreču dobili informaciju iz prve ruke.

Traže se radnici oba spola za rad u vinogradima (okopavanje, privezivanje, plijevljenje i sl.), rad u povrtlarstvu (berba, sadnja, okopavanje) i rad na investicijama (skupljanje kamenja, postavljanje žice itd.). Svi poslovi su na otvorenome, radovi su normirani - radi se po učinku a cijena neto satnice je 12,80 kuna, stoji među ostalim, u opisu potrebne radne snage, a svi zainteresirani za sezonski posao u Poreču mogu se obratiti uredu Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini u Subotici.

J. D.

Predsjednik uprave Agrolagune:
Bruno Legović

Druga konferencija za tisak o funkcioniranju tjednika »Subotičke novine«

Kako održati tjednik

Nakon podnesene ostavke na mjesto glavnog i odgovornog urednika tjednika »Subotičke novine«, Đorđe Dragojlović je u petak, 26. siječnja, održao drugu konferenciju za tisak na kojoj je pojasnio kako se tjednik »Subotičke novine« neće ugasiti, jer će uposleni učiniti sve da do toga ne dođe.

»Kao što vidite, novine su na kioscima, a ukoliko list bude ugašen to sigurno neće učiniti zaposleni«, rekao je Dragojlović, i dodao da je za teške uvjeta rada u ovom tjedniku odgovoran novi, većinski vlasnik, jer ne ispunjava obveze iz ugovora. Uposleni zato mjesecima ne primaju plaću, nemaju zdravstveno osiguranje, poduzeće nema upravu, kao ni glavnog urednika. Urednik u ostavci zaključuje kako bi javnost, državna tijela i drugi mediji iz slučaja »Subotičkih

Glavni i odgovorni urednik u ostavci : Đorđe Dragojlović

novina«, kao prvog privatiziranog tjednika, trebali izvući pouku.

Dragojlović je istakao kako je otežavajuća okolnost, što uposlenima još uvijek nisu poznate namjere većinskog vlasnika, jer im nije poznato ni podrijetlo njegova novca kojima je kupio novine. Kontrola Agencije za privatizaciju glede izvršavanja obveza iz kupoprodajnog ugovora i financijskog poslovanja većinskog vlasnika »Subotičkih novina« *Rajka Stojnića* već je zatražena od strane gradskog sindikata.

Đorđe Dragojlović ovom prigodom poziva male akcionare na korištenje njihovog statutarnog prava, a to je njihovo uključivanje u rad samostalnog sindikata, te sakupljanje potpisa od minimalno deset posto akcija kako bi se zahtijevalo sazivanje skupštine tjednika. O.P.

DSHV se pridružio prosvjedima

Privatizacija vodi smanjenju stečenih prava

»Potaknut najnovijim razvojem događaja oko planirane nagle privatizacije Radio Subotice, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini pridružio se prosvjedima protiv ovih nakana odlazeće vlade, budući da je u pitanju jedan od najpoznatijih multikulturalnih medija u zemlji, u kojemu se radijski program osim na srpskom jeziku, emitira i na mađarskom, hrvatskom te njemačkom jeziku« kaže se u priopćenju stranke.

Dalje se navodi kako će prepuštanje stihiji tržišta Radio Subotice nedvojbeno rezultirati ukidanjem multikulturalnosti na ovome radiju, kroz smanjenje prava na informiranje na mađarskome i hrvatskome jeziku, »jer će novi vlasnik uvijek imati izliku reći da programi na manjinskim jezicima ne mogu opstati na tržištu, što će rezultirati vjerojatnim gašenjem nekih od njih, a nedvojbeno njihovim smanjenjem«. »Hrvatski novinari i zajednica u Subotici teško su došli do svakodnevnoga dvosatnog odnosno trosatnog programa, i umjesto planiranoga širenja, realna je opasnost da će ovaj program biti sveden na puku formu, u nekim neatraktivnim večernjim terminima, gdje neće biti interesenata niti među slušateljima niti među eventualnim novim vlasnicima. Zato se najavljena privatizacija Radio Subotice neposredno tiče ostvarivanja prava hrvatske manjine u Vojvodini i Srbiji, jer će voditi smanjenju već stečenih prava i kao takva suprotna je članku 9. Okvirne konvencije za zaštitu prava nacionalnih manjina, člancima 14. i 79. Ustava Republike Srbije te članku 17. Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina. Zato ovim putem najavljujemo pokretanje inicijative da se lokalni mediji ne privatiziraju, već postanu dio javnoga servisa na lokalnim razinama, kakva pravna regulativa i praksa već godinama postoji u susjednoj Republici Hrvatskoj« kaže se u priopćenju. ■

Priopćenje Predsjedništva DSHV-a

Očuvati Hrvatsko nacionalno vijeće

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini je na svojoj sjednici održanoj u Subotici 20. siječnja 2007. raspravljalo i o nastaloj situaciji u Hrvatskom nacionalnom vijeću poslije smjene i ostavki u Izvršnom odboru i nakon izvješća Nadzornog odbora. Predsjedništvo je uputilo priopćenje za javnost u kojem se navodi kako, budući da se u HNV-u nalazi i petnaest članova s liste ove stranke »DSHV izražava čvrsto opredjeljenje da se sačuva HNV kako bi mogao nesmetano obavljati svoje zadaće«.

U priopćenju se dalje navodi: »Ujedno potaknuti govorom mržnje, uvredama i klevetama smijenjenih dužnosnika u hrvatskoj zajednici, koji su sebi i svojim istomišljenicima dali veliki prostor u posljednjim brojevima 'Hrvatske riječi', osobito potaknuti prostačkim napadima na uglednu mladu pravnicu *Vesnu Prčić*, za koju je navedeno da 'pravne poslove u pogrebnom poduzeću u Subotici, gdje je uposlena, vodi stručno i profesionalno, ali to je možda samo zbog toga što je mrtvima svejedno', prosvjedujemo protiv zlouporaba ovoga medija, uvjereni da njegova zadaća nije sijanje razdora među Hrvatima u Vojvodini, već ostvarivanje prava na objektivno i nepristrano informiranje na hrvatskom jeziku. Zbog ovakvih ogrešenja o novinarsku etiku DSHV će obavijestiti o ovim slučajevima strukovne novinarske udruge Vojvodine, Srbije i Hrvatske«. ■

Iz kuta mladih: Ivana Sudarević

Volim djecu

Odgojiteljica ne može biti bilo tko, jer se ovaj posao mora raditi s ljubavlju. Ukoliko se netko ne ume spustiti na dječju razinu, s njima plesati i skakati, onda nije za taj poziv

Razgovor vodila: Olga Perušić

Ivana Sudarević, apsolutnica je na Višoj školi za obrazovanje odgojitelja i ovih dana završava svoj diplomski rad. Tijekom osnovne škole bila je odlična učenica, a prijemni ispit polagala je istodobno za srednju medicinsku školu i ekonomsku školu, a nakon toga se odlučila za ekonomiju.

»Razmišljala sam o upisu u srednju medicinsku školu, kako bi se kasnije mogla baviti djecom u bolnici ili u Kolijevci. Iskreno, bojala sam se kako će izgledati praksa u bolnici i zato sam se odlučila za ekonomsku srednju školu. Pohađajući četiri godine ekonomije, shvatila sam kako me izučavanje te znanosti ne interesira. Željela sam se baviti djecom, pedagogijom i psihologijom. Zato sam odlučila upisati Višu školu za obrazovanje odgojitelja ili Učiteljski studij. Sada mi preostaje još da održim par sati glazbe u vrtiću i polako čekam svoj red za diplomiranje«, kaže Ivana Sudarević.

PRAKSA U VRTIČIMA: Ljubav

prema djeci, možda potiče iz obitelji, jer Ivana ima mlađeg brata Marka s kojim se uvijek igrala. Ivana voli ići u posjet kod male djece i animirati dječje rođendane. Ivanu su tijekom studija zanimali stručni predmeti, poput pedagogije predškolske djece.

»Praksa u vrtićima je zanimljiva, jer tada dobijemo plan i program rada odgojiteljica, na temelju čega mi pripremamo aktivnosti s djecom. Tada pripremamo kićenje radnog prostora i hodnika u skladu s razdobljem u godini, pravimo crteže i druga vizualna sredstva koja se koriste u aktivnostima učenja s djecom, te pravimo odabir pjesama koje će se obrađivati. Kod predškolske djece je to jako zanimljivo, jer se dijele plusići ili cvjetići, kao nagrada za trud ili uspjeh djeteta. Osim toga popunjavamo radne listove, vodimo djecu u šetnju i radimo s njima tjelesne vježbe. Tijekom pohađanja studija za odgojiteljicu, posjećivala sam Dom za nezbrinutu djecu, što je

na mene ostavilo vrlo jak dojam. Posjetili smo i odjele oboljele djece, gdje primjerice živi djevojčica čija majka ima AIDS. Ja se ne bih plašila raditi s takvom djecom, kao ni poljubiti dijete koje ima 'zečja usta' ili slično oboljenje«, kaže Ivana Sudarević.

Uskoro će studij biti organiziran po Bolonjskom metodu, a Ivana bi voljela završiti treću godinu studija za učitelja, radi svoje satisfakcije, iako bi i tada radije radila u vrtiću, nego u školi. Za pisanje diplomskog rada odabrala je temu metodike upoznavanja okoline. Prema riječima Ivane, predškolska naobrazba djece bi trebala biti najviše utemeljena na upoznavanju djeteta sa svim onim što ga čega van vrtića i doma. U vrtiću se djeca socijaliziraju i upoznaju mnoge predmete i pojave koje ih okružuju.

PROFESIJA: Ova profesija zahtjeva stalnu pripremljenost, sukladno godišnjem programu. U svome radu odgojiteljice biraju način na koji će raditi, kojim će

pjesmama, filmovima, crtežima ili pričom učiti djecu. Ivana rado smišlja igrice, kao što je za jednu aktivnost napravila ribice koje su imale udicu i s pecaljkom koja je imala magnet na kraju. Djeca su se tada igrala pecanja i istodobno su se natjecali podijeljeni u skupine.

»Odgojiteljica ne može biti bilo tko, jer se ovaj posao mora raditi s ljubavlju. Ukoliko se netko ne ume spustiti na dječju razinu, s njima plesati i skakati, onda i nije za taj poziv. Uz cijeli rad ide i mnogo zagrljaja, poljubaca, jer tada si im i majka, baka, sestra, prijatelj. Veliki dio dana zamjenjuje roditeljsku ljubav. Ipak, bitno je stvoriti autoritet, jer pogotovu dječaci su malo 'prgaviji' od djevojčica i mora postojati disciplina. Autoritet se uspostavlja od prvog dana. Ukoliko djeca slušaju nešto što im je poznato ili dosadno interpretirano, tad neće biti mirna. Nikada nisam imala s tim problema, iako sam neke ispite polagala u velikim odjelima«, kaže Ivana Sudarević.

REKREACIJA: Ivana se bavila gimnastikom u klubu »Partizan«. Plesala je i folklor u »Mladosti«, ali na njenu žalost, tada nije bilo puno putovanja, ali joj je dobro druženje ostalo u lijepom sjećanju. Sada njen mlađi brat Marko ide na folklor u HKK »Bunjevačko kolo«. Ivana se voli rekreirati plivanjem, biciklom, rolerima i aerobikom.

Primjerice, Ivanin izlazak u subotu, počeo je s predstavom u kazalištu, večerom i nakon toga daljim tulumom s prijateljicama. Za vrijeme studija Ivana je radila je na promidžbi proizvoda za kosu, i tad su joj pravili različite frizure. Nakon toga sudjelovala je na revijama salona vjenčаница, a iščekuje da će raditi još jednu reviju večernjih haljina za isti salon.

»Ne bih se nikad bavila manekinstvom, željela sam sudjelovati na revijama, ali mi se ne sviđa kad mi drugi pravi frizuru i šminka. Volim imati svoj stil i pratiti modne trendove. Ukoliko se promjeni aktualan način šminkanja i ja ću svoj promijeniti, kao i zamijeniti tamne farmerke za svijetle i slično. Čitam novine, poglavito tekstove o modi, zdravoj ishrani, frizurama ili kuhanju. Ne zanimaju me novine koje se bave slavnim ličnostima, niti politikom«, kaže Ivana Sudarević.

Nakon diplomiranja Ivana se planira zaposliti u PU »Našu radost« kako bi se posvetila svom profesionalnom pozivu. ■

U Subotici završena Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

Susret predstavnika kršćanskih crkava

Predstavnici više kršćanskih crkava - nadbiskup i metropolit beogradski *mons. Stanislav Hočevar*, subotički biskup *mons. Ivan Penzeš*, zrenjaninski biskup *mons. László Huzsvár*, pomoćni biskup đakovački i srijemski i vikar za Srijem *mons. Đuro Gašparović*, episkop bački *Irinej Bulović*, naslovni episkop jegarski *Porfirije*, biskup Slovačke evangeličke crkve *Samuel Vrbovski*, superintendent Evangeličke crkve *Árpád Dolinsky* i biskup Reformirane kršćanske crkve *István Csete Szemesi* - bili su sudionicima Međucrkvne biskupske konferencije, koja je u četvrtak 25. siječnja, održana po prvi puta u okviru Molitvene osmine za jedinstvo kršćana u Subotici.

Nakon konferencije, četvorica katoličkih biskupa, uz koncelebraciju petnaestak svećenika i nazočnost biskupa ostalih kršćanskih Crkava, predvodili su svetu misu u katedrali-bazilici sv. Terezije, čime je svečano proslavljena svetkovina Obraćenja sv. Pavla, zaštitnika Subotičke biskupije, te ujedno završena i Molitvena osmina za jedinstvo kršćana.

U izjavi za medije nadbiskup Hočevar je, među ostalim, istaknuo kako je međucrkvna Biskupska Konferencija održana u ozračju koje je na poseban način izazvano događajem Trećeg ekumenskog europskog susreta, koji će se, kako je naveo, održati u rujnu ove godine u gradu Sibiju u Rumunjskoj. »Željeli bismo dati tom susretu svoj doprinos, da on ne bi bio samo događaj za sebe, nego da bi među nama proizveli jedan proces u eku-

menskom razmišljanju i djelovanju. I ovaj naš ekumenski susret želio je dati mali doprinos u službi tog procesa kako bi svi kršćani bili sve više sposobni čuti Božji glas i odgovoriti na njega. Mi smo se zato osvrnuli i na prilike u kojima živimo, radimo i djelujemo, kako bismo bolje otkrili naše zadaće a time i potvrdili želju i ustraj-

Biskupske Konferencije vođeni u svjetlu općih kretanja u kršćanskom svijetu, ali i da su također razmatrane »naše konkretne odgovornosti u ovoj našoj manjoj sredini, u kojoj živimo suočeni s istim izazovima«. Također, on je iznio i jedan od zaključaka konferencije po kome bi se ovakvi susreti svećenika, ali i vjernika,

je, i koliko više možemo, budemo svjedoci ljubavi Kristove po kojoj živi svijet«, rekao je episkop bački Irinej.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana ove je godine u Subotici održana po trideseti put. Kroz osam dana vjernici kršćanskih Crkava molili su za jedinstvo prema zadanim temama u katoličkim crkvama

Jedinstvo kršćana: zajednička molitva u subotičkoj katedrali-bazilici sv. terezije

nost da i ubuduće što više zajedno surađujemo, radimo i otkrivamo Božje planove«, rekao je nadbiskup Hočevar.

Novinarima se obratio i episkop bački Irinej, koji je istaknuo kako su razgovori međucrkvne

trebali priređivati češće, a ne samo jednom godišnje. »Sve to zajedno predstavlja našu zajedničku odgovornost i brigu za one duše koje povjeravaju sebe nama, svaki po svojoj Crkvi i tradiciji, i pruža nam mogućnost da što autentični-

sv. Marije, Marije Majke Crkve, sv. Jurja, sv. Križa, u franjevačkoj crkvi i u katedrali sv. Terezije, te u pravoslavnoj crkvi Vaznesenja Gospodnjega i u evangeličkoj crkvi.

D. B. P.

Povodom obljetnice tragične smrti mr. Lazara Ivana Krmpotića i ing. Marina Dulića

Sjećanje na istaknute članove

Pučka kasina 1878 obavještava javnost da će se misa za *mr. Lazara Ivana Krmpotića* i *ing. Marina Dulića*, tragično preminule članove ove udruge, koji su prije godinu dana poginuli u prometnoj nesreći kod Male Bosne, vraćajući se upravo sa sastanka u Pučkoj kasini, služiti 3. veljače u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici u 9 sati, a nakon sv. mise posjetit će se mjesto njihove pogibije u Maloj Bosni, gdje će se blagosloviti križ, koji je tamo podignut. Nakon blagoslova posjetit će se grob Marina Dulića na Kerskom groblju, a zatim i grob mr. Lazara Ivana

Krmpotića u Bajskom groblju. »Pranje ruku« i poduše će se obaviti u vjeronaučnoj dvorani župe Isusova Uskrsnuća, Gajeva 2. u Subotici.

Sveta misa koja će se služiti u Đurđinu bit će 4. veljače u 10 sati, a 6. veljače sv. misa u crkvi Isusova Uskrsnuća u 8 sati. Komemorativna obljetnica, koju organizira »Pučka kasina«, održat će se 6. veljače u Gradskoj knjižnici u 19 sati, gdje će se nazočni osvrnuti na život, rad i doprinos Pučkoj kasini 1878 mr. Lazara Ivana Krmpotića i Marina Dulića, kao i na pastoralni rad mr. Lazara Ivana Krmpotića.

Gazdovanje

Hasna od trske

Trsku su kosili po velikoj zimi. To je jedan od najteži poslova kojeg su paori radili

Piše: Alojzije Stantić

Od barskog raslinja trska daje najveću hasnu, zato su naši stari razumno gazdovali s njom. Najvažniji posao u rastu trske je njezino košenje koje su obavili zimi kad se led u dolu (vodotok obraso barskim raslinjem) toliko ugojio (odebljao) da je po njemu komotno moglo ići odraslo čeljade. Da znadu dal se led dosta ugojio nisu morali ići u do, to su doznali kad su čistoj (svečanoj) sobi spazili da su se okna u pendžerima zaledila, da više nisu providna.

Dobro obučeni, obuveni u klompe, poneli su vagov (malo ručno kosište), po di ko tolju (gurajuća ručna kosa), naramak slame za potpaljivanje vatre i odtabanili su u do.

U dolu su najpre s kraja pokosili situ, rogozu (barsko raslinje) i kraću trsku i onda se latili košenja stabaljika trske za hasniranje. Do krivuda tamo-vamo, ko zmija, a kako bi znali dokle je čija trska mrginj su obilježili mistimice po sridi dračovima okrugljačama, utučenim u dno, s vrvovima nad vodom.

KOŠENJE TRSKE: Trsku su kosili po velikoj zimi. To je jedan od najteži poslova kojeg su paori radili. Golim rukama su vačali stabaljike trske kojima je iz pazuva lista sipio snig i kvasio ruke. Zato su često izlazili u mlaku na vatri odgrijeti ruke. Vatra su ložili izlomljenim stabaljkama trske i drugim suvim sitnim barskim raslinjem.

Kosač je vagovom obuvatio šaku stabaljika i ociko je nuz led, a ko je kosio toljom on je rukama odjedared gurnio tolju, nožom od šezdesetak centi, prisiko je desetak pa i više stabaljika, koje su uspravno zadržali drotovi izmed rukunica. Pokošenu trsku kosac je slago u snop. Jedan od muškaraca, koji je dobro znao ošacovat koliki triba da bude snop, ispod trske je podvuko 6-8 kraći stabaljika i s ljiima u čekljun svezo snop. Dok su trsku prodavali na snopove, u njeg su svezali toliko stabaljika da snop bude toliki koliko zavati vrbica (debela uzica) od 80 centi. Svi snopovi su bili približno jednaki jednaki i jednako dugački stabaljika. Trsku su prodavali na snopove, a cinu su pogađali (ugovorili) po debljini i duljini stabaljika. Najskuplje i najlakše su prodali trsku pokošenu dalje od kraja, di su stabaljike najdeblje i najduže.

Dešavalo se u mekanoj zimi da se led nije ugojio da po njem moć ić čeljade, onda su se namučili da pokose trsku. Kosili su je iz čunja (čamca) el, ako je led bio tanak, onda su po njemu poslagali po nekoliko med sobom svezani lotra (stranica) parasnički (zaprežni) kola el više fosni koje su mogle izdržati čeljade da ne propadne u vodu. To je bio mučan posao, a ljudi su se iskvasili, pa i prozeblili.

I po najmekšoj zimi trsku su pokosili da naprave mista mladim izdancima kako bi izrasli što višlje i bili što deblji.

Ako je su se na stabaljike navaćale kojekake puzavice el drugo raslinje njeg su vilama osmucali (sa stabaljika svukli puzavice i listove), da trska bude što čistija, da je moć lakše prodat.

Trska s kraja, pa još kad je izmišana s rogo-

zom, kraći je stabaljika i nji su vezali u obaške snopove i prodali je jeptinije.

PRODAJA TRSKE: Dok je zemlja bila pod snigom, el smrznuta, pokošenu trsku su u mlaki složili u stave (snopovi u redu, jedan nad drugim), a iž nje što prija odneli na salaš i u guvnu je složili u velike klupe (složili uspravno ukrug) po pedesetak i više snopova.

Kupac je najpre je dobro zagledo trsku, pa ako se zadovoljio njezinim izgledom, onda su se pogodili za cinu i za koliko snopova. U pogodbi su udivanili i ko će je odnet, od tog je zavisila i cina. Kome je tribala trska znao je u kojim salašima je ima, krenio je od salaša do salaša i pogađao se s gazdom, brez cenzara (posridnik u kupoprodaji), onda su jeptinije prošli obadvoje.

Trščan krov s pošavom

Trsku su na hetijama prodavali i cenzari, koji se najpre dogovorio s gazdom i pogodio kolika će mu bit cenzarina (usluga), koja je u tridesetima godina išla (bila) 3-5 posto. Nju nisu nosili na pecu jel bi neprodatu vraćali natrag, poslovali bi s njom, a onda bi je malo i izlomili na tankim vrvovima, a i podikoji snop bi se i odrišio, pa jeto nevolje brez nemoranja. Na parasničkim kolima nezgodno je nosit i tovarit dugačku trsku. Ko je radio sa snopovima trske makar koliko da je pazio trevilo se da se posiko na puknutu stabaljkicu, koja je na pukotini oštra ko nož.

Trsku su prodavali zajedno sa zrilom kuniom (cvatom) koju su izhasnirali za posnopicu (osnovni snopovi) krovine (trščan krov), a ako su je sikli za uzboj (snopić za popunu krovine) onda su vrvove ocikli, jel je u uzboju morala bit približno jednako debela, da podjednako dugo traje u krovini (trščanom krovu).

HASNIRANJE TRSKE: Od više važnosti trske vridno je ukazat na:

* Lišće joj oslobađa kisik. Računa se da jednom čeljadetu triba kisika koliko su kadra da oslobode četiri velika drveta. Gusta trska oslobađa tuška kisika.

* U ravnici zaukane vitrove usporava, štiti ratarske usive.

* Tušta životinja u njoj ima kvartilj (smištaj) i zaštitu od grabljivaca.

* Voda oko trske je pojilo svikolikim životinjama iz okolne pustare.

* Čuva obalu od odronjavanja.

* Kad su se doselili u ovaj kraj naši stari su se najgušće nastanili nuz dolove, rad vode i napose trske kojom su pokrili zemunice, a posli salaše i staje i drugo koješta.

* Bresplatni je dar ljudima, jedino su je tribali pokosit i odnet. Gazdama dolova bila je od veće hasne neg od usiva.

* Salašari kojima je ledina udarala u mlaku, a taki je bilo fajin (prilično), nuz trsku i u malim čistacima (voda brez raslinja) bogatim ranom odranjivali i tušta pataka. Patke su vazdan bile u vodi i ranile se sočivicom, sitnim pužićima, račićima, ribicama, jel one mogu dovatit ranu i ispod vode, dube u njoj da njim napolje viri samo rep. Patke odranjene u dolu imale su čisto perje i čerez tog na većoj cini, a kako su skoro cio dan provodile u vodi u njoj su bile u zaklonu od lisica, a pačići i od kobaca (jastrebova). Jedina mana ovakog odranjivanja pataka je da je katkad diviji patak pogazio (oplodio) patku. Iz tako oplodeni jaja s izležanim pačićima teže je bilo izać na kraj, a perje njim je bilo šareno i na manjoj cini.

NALETIO NA MINU

Novinar HTV-a Petar Vlahov nova je osoba iz javnog života na popisu onih koji su nepažnjom i egzibicionističkim stilom života goli završili u javnosti. Časopis Stars došao je u posjed MMS fotografija koje je on slao svojoj djevojci, izvjesnoj Petri.

Petar Vlahov svoje je intimne fotografije slao djevojci s kojom se svojedobno viđao.

Na zamolbu novinara da prokomentira svoju nepažnju i njene posljedice, Petar Vlahov šturo je odgovorio: »Nemam komentara.«

U razgovoru za Index glasnogovornik HRT-a Janoš Roemer rekao je kako HRT »ne ulazi u privatni život svojih djelatnika«.

UHVAĆEN ŽIVI FOSIL

Vrsta morskog psa, koja se viđa vrlo rijetko zato što joj je prirodno stanište dublje od 600 metara pod morem, ovaj tjedan snimljena je kamerom zaposlenika japanskog morskog parka, a fotografije donosi Večernji list.

Zaposlenici jednog parka južno od Tokija uspjeli su snimiti biće dugačko oko 1,6 metara kojeg su identificirali kao ženku naboranog morskog psa, ponekad zvanu »živi fosil« zbog toga što je primitivna vrsta psa koja se od prethistorijskih vremena neznatno promijenila.

PRIRODNE LJEPOTE

U jednom od najutjecajnijih američkih novina »New York Timesu« objavljen je poseban modni prilog na osam stranica o vaterpolistima splitskog Jadrana.

Vaterpolisti su u klupskim prostorima pozirali u odjeći renomiranih svjetskih kreatora. Urednik reportaže Bruce Pask i fotograf John Balsom boravili su prošlog kolovoza, uz potporu Hrvatske turističke zajednice, na studijskom putovanju u Splitu.

Nakon što su ljepote Hrvatske inspirirale američku modnu liniju »The Territory Ahead«, koja je u svom katalogu za proljeće objavila fotografije Hrvatske i dala nazive odjeći po hrvatskim turističkim odredištima, ovaj spoj mode, sporta i turizma zasigurno će pridonijeti još većoj promidžbi Hrvatske u Americi.

»Sad ćemo se malo opustiti, izlaziti, možda negdje otputovati. Osim kolege Sarića, koji je oženjen, cijela postava je slobodna i morat ćemo na tome malo poraditi«, sa smijehom priznaje za Jutarnji list mladi vaterpolist te dodaje kako to nije zbog toga što ne vole cure, nego jednostavno za to nisu imali dovoljno vremena.

»Pozivamo sve djevojke da navrate u naš grad«, dodaje kroz smijeh Miro Kačić u ime cijele slobodne postave s najljepšim nogama, kako su ih prozvali Amerikanci.

DOME, SLATKI DOME

Britanski list Sunday Times donosi popis 10 najboljih vila na svijetu koje se nalaze blizu mora, među kojima su dvije iz Hrvatske. Prva fotografija na Timesovoj stranici je Vile Dalmatia na Braču za koju kažu

da je sagrađena u duhu tradicijske arhitekture od bračkog kamena, nalazi se u prekrasnoj uvali Puntinak, koja osigurava mir i tišinu turistički manje razvikanog dijela otoka Brača. Najam na sedam dana dođe 7000 funta, a vlasnici su navodno britanski bračni par. Druga je Seadream, stara kamena kuća sagrađena u maniri dalmatinske arhitekture, smještena uz sam rub mora, na kraju duge plaže u mjestu Plat, 20-ak kilometara od Dubrovnika. Cijena – 616 funta, vlasnici – obitelj inž. Miroslava Jerića.

VEZA NA KUŠNJI

Kako Index.hr doznaje iz vlastitih izvora, glumica Jelena Veljača i producent Roman Majetić ovih dana proživljavaju krizu u vezi, o čemu se Jelena u nekoliko navrata požalila prijateljima, rekavši im kako sve teže podnosi stalne svade i mirenja koji su u njihovom odnosu postali svakodnevica.

Jelena i Roman su, tvrde izvori, u posljednjih nekoliko mjeseci više puta prekidali vezu, ali su se u vrlo kratkom vremenu i mirili. Upoznali su se na snimanju prve sapunice u produkciji AVA-e, čiji je Roman suvlasnik, »Ville Marije«, u kojoj je Veljača glumila jedan od glavnih likova, bogatašicu Doru. Njihova veza ubrzo je postala javna, a preživjela je brojne »skandale« – Majetićev

brak koji se navodno raspao zbog Veljače, kratki pornić za koji se smatralo da je Jelenin te krađu scenarija za seriju »Obični ljudi«.

E, MOJ DRAŽENE...

Miroslav Ilić, Šaban Šaulić, Saša Matić, Stoja, Indira Radić, Seka Aleksić, Viki Miljković samo su neka imena koja bi trebala nastupiti u dvorani Dražena Petrovića u Zagrebu, piše beogradski list Kurir.

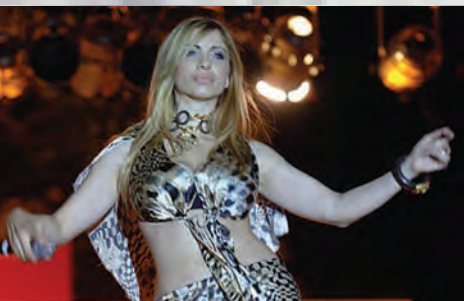
Na ovakvu ideju došla je bjeljinska televizija jer poznato je, kaže ta TV, da Hrvati vole narodnjake.

»Uvjereni smo da neće biti nikakvih problema oko organizacije koncerta, a projekt će biti realiziran do početka ožujka«, rekao je direktor »JU estrade« Braco Zatezalo.

Prva folk postava srpske scene trebala bi nastupiti dvije večeri zaredom. Do sada zagrebačke dvorane napunili su samo Đorđe Balašević, Željko Joksimović i Zdravko Čolić.

POVRATAK NA ,91.

»Sva moja suradnja s Batom definitivno je gotova. Nema ni govora o zajedničkim snimanjima, o čemu se nedavno pisalo«, izjavio je legendarni splitski glumac Boris Dvornik (67) kad je zamoljen da komentira vijest da je Velimir Bata Živojinović, nakon izbora u Srbiji ušao u tamošnju Skupštinu kao zastupnik Socijalističke partije Srbije, Miloševićeve stranke. »Definitivno ne mogu pristati na bilo kakav angažman s Batom. Mislio sam da će Bata, sad kad je zašao u neke godine i kad se razbolio, shvatiti što su oni radili kod nas. Očito je Bata ostao isti. Ni govora o prijateljstvu s Batom. Vraćam se na 1991. kad sam mu pisao ona poznata pisma.«

poznatija kao Super Silva, koja je napravila velik zaokret u karijeri jer je ostavila pjevanje narodnjaka iza sebe, kao i atribut Super koji je zbog bujnog poprsja prati od 16. godine.

NAPUNITI ILI UMRIJETI

»Moj je cilj napuniti Dom sportova, ni manje ni više, a ako u tome ne uspijem, ubit ću se«, odlučno je za Večernji list izjavila pjevačica Silvija Mišanović iz Tuzle,

NEMAN SMAZALA 11 PASA ČUVARA

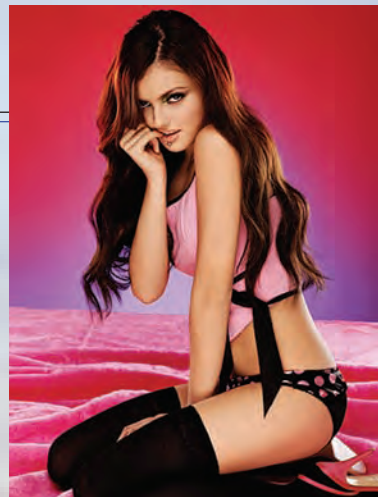
Čuvari voćnih nasada u Maleziji konačno su se iznenadili kad metara dugom pitonu kakvog nikad u Piton svojom dužinom može prekriti cijelo Malezijski čuvari, unatoč svemu, nisu nunađleđnim organima za zaštitu divljeg

no su uhvatili neman koja je ubila 11 njihovih pasa su shvatili da je riječ o, ni manje ni više, nego 7 životu nisu vidjeli. tenisko igralište po širini. dili pitonu nego su ga, zavezanog za drvo, predali života u prirodi.

PRGAVA ELLA

Za novi broj časopisa Klik slikala se i najmlađa članica prgave obitelji Dvornik – Ella. »Bilo je dobro, jedino sam bila malo ljutita jer sam izgledala kao Vlatka Pokos«, rekla je za Večernji list, smijući se, o novom iskustvu Ella Dvornik. Za taj angažman prijavila se sama, a u svemu ju je podržala i mama Danijela koja je uvijek bila uz nju.

HRVATICAMA PLAĆA MANJE BITNA

Istraživanje portala Moj Posao, provedeno na više od 2000 žena, pokazalo je kako bi Hrvatice, kad bi mogle birati, najradije radile u T-HT-u, Agrokoru, Vipnetu, PBZ-u te u Zagrebačkoj banci. Te im se tvrtke čine toliko atraktivnima da bi čak pristale i na manju plaću od one koju trenutno imaju. Osim tih pet tvrtki, ženama su poželjne i Pliva, Raiffeisen banka, Ina, Hypo Alpe Adria banka te Erste banka.

Iako se na prvi pogled čini kako je novac najveći motiv za takav odabir, istraživanje je pokazalo upravo suprotno. Najveći broj žena, naime, smatra kako bi u tim tvrtkama imale najviše prilika za napredovanje u struci. Plaća i ostale materijalne beneficije tek su pete na rang-ljestvici razloga za odabir upravo tih tvrtki. Ispred njih su sigurnost radnoga mjesta te socijalna odgovornost poslodavaca.

PRAVA ILI MONTIRANA LJUBAV?

Prema navodima jednog dnevnog tabloida, Ivana Banfić i Toni Cetinski već su neko vrijeme u ljubavnoj vezi, a »ekskluzivne« paparazzo fotografije dvoje glazbenika koji svoje tajne ljubavne radosti skrivaju na zanimljiv način – šetnjom po prometnom Jarunu usred bijela dana – to navodno i dokazuju.

Možda bi netko u njihovu vezu i povjerovao, da par (i autori ovog inteligentnog marketinškog scenarija) za svoje ljubavne zagrljaje i poljupce nije odabrao klupicu na inače vrlo prometnom Jarunu, a kasnije i restoran u spomenutom dijelu Zagreba, gdje su, ne pokušavajući skriti »emotivne afinitete« jedno prema drugom, razmijenili nekoliko zagrljaja i poljubaca.

Druga pratilja: Karolina Stantić

»Najlipča prelja« Velikog pr

»Najbolji hrvatski tamburaši« gostovali u Subotici

Prvi puta na Velikom prelu

Dojmovi s nastupa u Subotici uvijek su nam pozitivni i prepuni lijepih uzbuđenja, kaže jedan od članova Stanko Šarić

»Najbolji hrvatski tamburaši«, zvijezde tamburaške glazbe u Hrvatskoj, ali i kod nas, gostovali su ove godine po prvi puta na Velikom prelu u Subotici, te svojim pjesmama i glazbom obogatili program ovogodišnje manifestacije.

Nekadašnji »Zlatni dukati«, a danas »Najbolji hrvatski tamburaši« su tamburaška skupina koja postoji već dugi niz godina. Prvi puta na glazbenoj sceni pojavili su se sada već daleke, 1983. godine s albumom »Ni sokaci nisu što su nekad bili« u izdanju tadašnjeg »Jugotona«. Taj prvi sastav činili su: *Zoran Bucković* – prim, *Stanko Šarić* – basprim, *Zdravko Šljivac* – basprim, *Željko Miloš (Yinks)* – čelo, *Mario Pleše* – kontra, *Mato Lukačević* – bas, *Marijan Majdak* – vokalni solist.

PROMJENE SASTAVA: U ovom sastavu orkestar je radio kratko vrijeme, samo jednu sezonu, a 1986. godine Mato Lukačević u suradnji sa Stjepanom Bogutovcem - *Stipom* ponovno okuplja ekipu, sada u sastavu: *Petar Nikolić* – violina, *Hrvoje Majić* – basprim, *Mirko Gašparović* – basprim, *Stjepan Bogutovac* – basprim, *Mato Miličić (Pišta)* – kontra i *Mato Lukačević* – bas.

Ovaj sastav također nastupa u županjskom kraju, a posebno je bio značajan stalni angažman u taverni restorana »Kristal« gdje je sastav nastupao 1986. i 1987. godine. Krajem 1986., u sastav ponovno ulazi Stanko Šarić, a iz sastava izlazi Petar Nikolić, te u ljeto 1987. godine nastupaju diljem cijele Hrvatske. Iste godine došlo je do suradnje s kompozitorom *Josipom Ivankovićem*, a rezultat je bio album »Nek' zvone tambure« koji izlazi na tržište 1988. godine. U lipnju ove godine iz grupe odlazi Stjepan Bogutovac, a preostala petorka nastavlja, uglavnom plodnu, suradnju s Josipom Ivankovićem iz koje je proizašao niz albuma.

VELIKI BROJ ALBUMA: Na turneji u organizaciji HBZ-e iz Amerike rađa se ideja za snimanjem albuma s domoljubnim pjesmama »Hrvatska pjesmarica«, koji puno pridonosi popularizaciji sastava i tamburaške glazbe uopće. Uspješna suradnja s Josipom Ivankovićem okončala se 1996. godine nakon sve učestalijih razmirica, te po prijedlogu »Croatia Recordsa«, 1997. godine »Zlatni dukati« mijenjaju ime u »Najbolji hrvatski tamburaši«. Unatoč toj činjenici sastav i dalje nastavlja s radom i to uspješno, rezultat toga rada su i sljedeća izdanja: »Vranac« (tada su se zvali još »Zlatni dukati«), »Nek me pamte gradovi«, »Hrvatske pjesme iz

Bosne i Hercegovine«, »Sedam dana«, »Divne godine«, »Tamburica od javora suva« te album »Sretan Božić«. Godine 1999. grupu pogađa tragičan događaj, smrt dugogodišnjeg primaša Hrvoja Majića. Nakon ovog nemilog događaja preostali članovi sastava, svjesni nepovratnog gubitka, ipak nalaze snagu i nastavljaju s radom. Na mjesto pokojnog Hrvoja Majića u grupu dolazi talentirani glazbenik *Denis Špegelj* iz Virovitice. On zamjenjuje pokojnog Hrvoja Majića od albuma »Sedam dana«. U lipnju 2006. godine u sastav dolazi još jedan novi član *Krunoslav Golubičić*, izvrstan instrumentalist koji svira čelo.

DOJMOVI S PRELA: Trenutačni sastav »Najboljih hrvatskih tamburaša« u kojem su se predstavili subotičkoj publici na Velikom prelu izgleda ovako: *Stanko Šarić* – basprim, *Denis Špegelj* – basprim, *Mirko Gašparović* – basprim, *Krunoslav Golubičić* – čelo, *Mato Miličić (Pišta)* – kontra i *Mato Lukačević* – bas.

»Nakon ovoga nemilog rata mi smo treći puta u Subotici, drugi puta u ovoj dvorani, ali prvi puta na Velikom prelu. Dojmovi su nam uvijek ovdje u Subotici bili pozitivni i prepuni lijepih uzbuđenja. Moram reći kako smo imali tremu jer smo prvi puta tu na ovako velikoj manifestaciji. Nadam se da smo ispunili očekivanja i opravdali povjerenje koje nam je ukazano samim pozivom da dodemo ovdje«, rekao je jedan od članova Stanko Šarić.

Što se tiče njihovog daljeg rada, kako nam sugovornik otkriva, uskoro se očekuje izlazak njihovog novog albuma. »Imamo gotov album,

ali ga još nismo stigli objaviti, no vjerujem kako ćemo sve uspjeti riješiti i da će novi album izići za nekih mjesec do dva dana. Na albumu će se naći nekih 12-13 pjesama, nisu baš sve potpuno nove, jer smo ih izvodili na festivalima po Hrvatskoj, ali vjerujem da su te pjesme ovdje u Subotici nove«, rekao je Šarić.

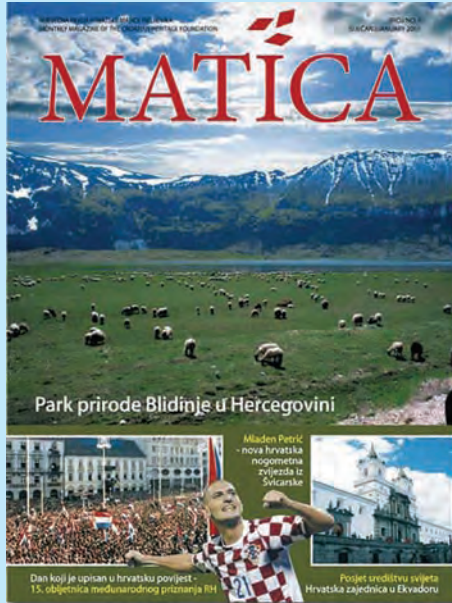
Željka Vukov

Basprim i glavni vokal: Stanko Šarić

Izašao siječanjski broj »Matice«

Novi broj mjesečne revije HMI, među ostalim, donosi tekstove o analizi treće godine mandata Vlade premijera *Sanadera*, o 15. obljetnici međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, o Šibenskoj katedrali i trajnoj skrbi o njoj, o završenoj obnovi portala Zagrebačke katedrale, o još jednom dokazu o hrvatskom podrijetlu kravate, kao i

prikaz knjige *Vladimira Bošnjaka* »Svršetak vražjeg stoljeća«. Novi broj donosi i niz zanimljivosti i aktualnosti iz različitih oblasti života Hrvata izvan Hrvatske, a mogu se pročitati i stalne rubrike - Vijesti iz Hrvatske, Manjinske vijesti, Vijesti iz BiH, Iseljeničke vijesti, Nove knjige, Glazba +, CRORAMA, Športske vijesti, te kolumne.

Projekcija filmova Rajka Ljubića u Novom Sadu

U organizaciji HKUPD »Stanislav Preprek«, u petak 2. veljače, u prostorijama župe Imena Marijina (Katoličkoj porti) u Novom Sadu, bit će prikazana dva filma redatelja *Rajka Ljubića* iz Subotice. Pokraj projekcije igranih ostvarenja ovog autora - »Jeka mog ditiñstva« i »Pivaj, Bačka, veselo«, ovom će prigodom biti predstavljanje i tri slikovnice narodnih pripovijedaka i bajki koje je prikupio *Balint Vujkov*, u nakladi Hrvatske čitaonice iz Subotice. Slikovnice će predstaviti ravnateljica Hrvatske čitaonice *Katarina Čeliković*. I ovo, prvo u nizu ovogodišnjih gostovanja Hrvatske čitaonice, bit će prigoda za darivanje knjigama knjižnice Društva. Početak je u 18 sati.

D. Po.

»Marin bal« u Lemešu

Tradicionalna manifestacija »Marin bal«, održat će se u subotu, 3. veljače, u velikoj dvorani Doma kulture u Svetozaru Miletiću (Lemešu). Tijekom večeri goste će zabavljati tamburaški sastav »Subotičke lolek«, a bit će priređena i tombola. Organizator manifestacije je HBKUD »Lemeš« iz ovog mjesta.

Početak je u 20 sati, a cijena ulaznica (u što je uračunata večera - tradicionalni lemeški juneći paprikaš i fanci) iznosi 750 dinara.

Koncert zbora Collegium Musicum Catholicum

Komorni zbor Collegium Musicum Catholicum pod vodstvom i Kravnanjem *Miroslava Stantića*, održat će koncert u ponedjeljak 5. veljače, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Uz zbor će

nastupiti i komorni sastav, te *Julija Kunjova* (klavir) i *Kornelije Vizin* (klavir), a u programu će sudjelovati i recitatori Hrvatske čitaonice iz Subotice. Kako organizatori najavljuju, na programu će se naći djela *Haydna*, *Mozarta*, *Beethovena* i *Albe Vidakovića*. Početak koncerta je u 20 sati, a ulaz je slobodan.

Predstavljanje knjige »Disnotor i prelo« u Subotici

U nakladi Hrvatske čitaonice ovih je dana objavljena knjiga *Nedeljke Šarčević* i ilustratorice *Cilike Dulić* pod nazivom »Disnotor i prelo«. Prvo predstavljanje knjige održat će se danas, petak, 2. veljače, u čitaonici Gradske knjižnice, s početkom u 11 sati. Ova likovno-poetska knjiga o običaju Hrvata Bunjevaca bit će predstavljena i u Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« u Subotici, u četvrtak, 15. veljače, u 19 sati, uz program u kojem sudjeluju recitatori Hrvatske čitaonice i HKC »Bunjevačko kolo«.

»Šokačko prelo« u Bačkom Bregu

HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« i ove godine organizira »Šokačko prelo«, koje će se održati u subotu 10. veljače u Domu kulture u Bačkom Bregu, s početkom u 19 sati. Na prelu će se svojim pjesmama i plesovima pokraj domaćina predstaviti kulturno-umjetnička društva iz Bekteža, Topolja i Petrijevac, a očekuju se predstavnici društava iz Santova, Piškorevaca, Belog Manastira, Gunje, Kupresa, Novog Sada, Sombora, Bačkog Monoštora, Sonte, Vajske, Bođana i iz Male Bosne. Uz bogatu tombolu, zabavne igre i šokački paprikaš, te neizostavnu preljsku pismu, posjetitelje će zabavljati Bereški tamburaši s gostima iznenađenja.

Z. G.

Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«: Željka Zelić, »Bezdan«

»Mi više ne post

Romaneski pravijenac Željke Zelić nije samo pripovijest o manje ili više ogo- pojedincima nego i neizravno prizorište zajednice koja se, ne rijetko, doima os

Piše: Milovan Miković

Romaneski pravijenac Željke Zelić pod znakovitim naslovom »Bezdan« povijest je o ljudima za koje se veli: oni su »običan« i »normalan« svijet, a kao predstavnici srednje klase, trebali bi biti oslonac građanskog društva. I jesu to!, ali još uvijek ne i u ovim geografskim širinama i dužinama. Tomislav je u braku s Vesnom, on je psihijatar, ona arhitektica, imaju dvoje djece, četverogodišnjeg Damjana i dvogodišnju Marinu. Njihov je brak rezultat ljubavi, prožet je skladom i međusobnim razumijevanjem supružnika, uglavnom. Tomislav, ipak, ne prestaje dvojiti hoće li, baš uvijek, u njihovu odnosu biti u stanju pružiti sve što se od njega očekuje. Plaši se da bi mogao zakazati. Posebno strahuje od ograda, koje bi se neprimjetno, gotovo preko noći, mogle uzdignuti između njega i Vesne, jer im obveze s posla ostavljaju malo vremena za razgovor, otklanjanje uobičajenih trzavica između supružnika i usklađivanje međusobnih odnosa.

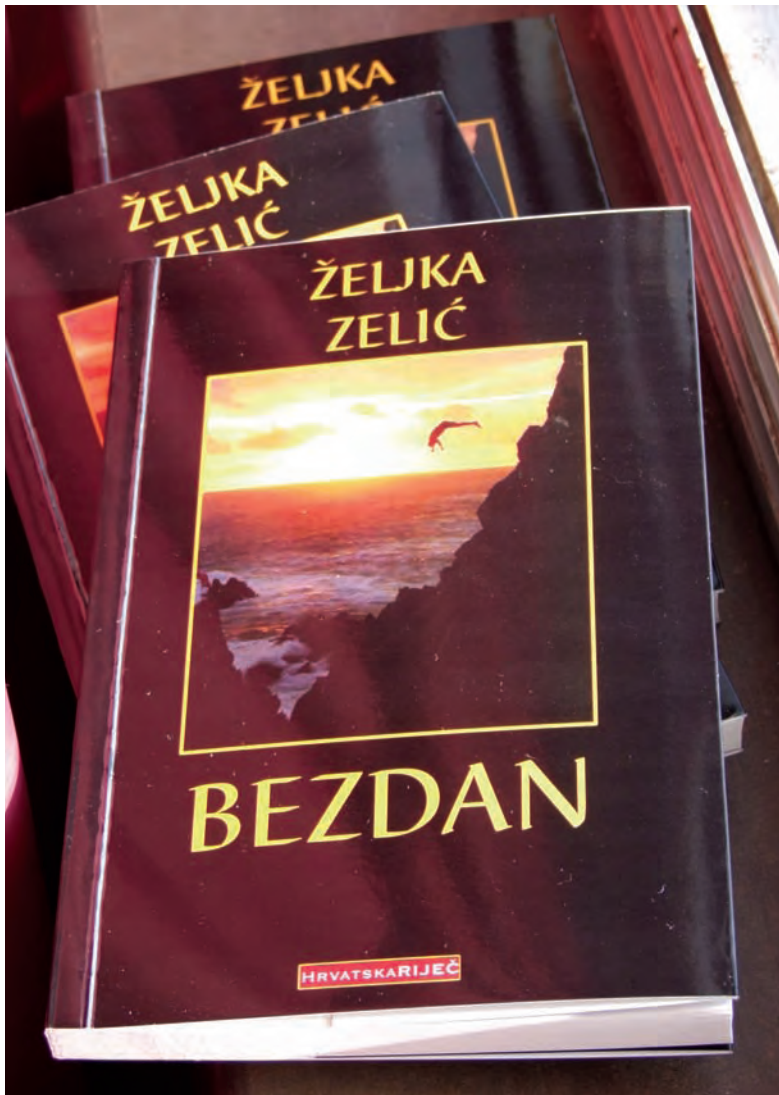
Gradeći lik Mateja, koji je pokušao samoubojstvo nakon što se suočio s vlastitom prazninom i pustoši, Zelićeva eksponira problematičnu egzistenciju, koju su svladali »sljepoća i krutost srca«. Tomislav isprve ne uspijeva s njim uspostaviti kontakt, jer, »... što sam više pitanja postavljao sve

sam manje odgovora dobivao«, ipak, kasnije, postupno dopire do njega i spoznaje razloge radi kojih je kao »tentamen suicidii« dospio na kliniku. Kada konačno progno-

bav nisam prepoznao, koje sam gazio, a neke od njih i do kraja sam zgazio, ne mareći za njihove osjećaje, za boli koje sam im nanio. Pretvorio sam se u monstuma bez

su tuda osjećanja prah koji vjetar otpuše kamo ga volja, tako da više ne ostaje nikakav trag.«

PUT PREMADNU: Sliku će upotpuniti njegova partnerica Klara, s kojom se upozna tijekom liječenja Mateja. »I nju sam zgazio. Nju, koja mi je dala sve što je imala. To nisam tada shvaćao.« Nove veze u koje je Matej ulijetao trebale su biti nadomjestak za izgubljeni smisao i propušteno, ali su, uistinu, ubrzale put prema dnu. Matej je, prema uvjerenju Tomislava, i sam bio duboko ranjen. I nije imao snage boriti se za ljubav, nije htio podnositi žrtvu koju mora podnijeti svaka prava ljubav. On je radije popuštao nego se borio za ono što voli. Slično razmišlja i Klara: »Nije se htio boriti. Valjda je smatrao da nema za što. I ne znam onda što me je više boljelo. Možda najviše od svega onaj zadnji zagrljaj, onoga dana kad je rekao da 'mi više ne postojimo'. A zapravo je prestao on postojati odnosno ja za njega, jer je za mene on uvijek postojao i nikada nije prestao postojati. Da jest, danas ne bih bila ovdje, ne bih se i danas raspitivala za njega. To je ljubav, pa čak i onda kad nije uzvraćena.« Provodeći terapiju nad njim Tomislav ne prestaje uspoređivati sebe s Matejom i vlastiti odnos s Vesnom, naspram potpunog raspada veze kroz što su prošli Matej i Klara. Istodobno, također, ispituje odnos koji imaju kolege liječnici Ivan i Ana. Ivana je još u vrijeme studija upoznao kao odgovornu osobu, koja iznad svega drži do ljubavi i obitelji, ali zla sudbina mu je poslije samo nekoliko godina braka, ugrabila suprugu. Kada upozna Anu, zna

voru Matej mu veli: »Svega sam se bojao. Vezivanja, odgovornosti, ljubavi ... Bog mi je slao ljude, koji su mi nudili pomoć, čiju lju-

duše i osjećaja, da toga nisam bio svjestan, čak ni onda kad su mi ti koje sam nemilosrdno gazio ukazivali na to ... Ponašao sam se kao da

tojimo?»

očenim i usamljenim
uđenom na nestajanje

da je našao pravu osobu, koja mu po svemu odgovara, kao uostalom i on njoj, ali strah od ponovnog, mogućeg, gubitka voljene osobe, sputava ga, ne dopušta mu da do kraja pruži i primi ljubav, za čim vapi. Ipak, ljudi se, ne rijetko, boje odgovornosti, a zazirući od žrtve i vezivanja uz druge ljude, postaju sebični.

SUDBINE JUNAKA: Sudbine junaka u romanu Željke Zelić »Bezdan« podsjećaju nas da je veoma teško, a za mnoge i nemoguće, živjeti u pravdi, istini i ljubavi. I makar se većina ljudi ne jednom uvjerila kako im sukobi i razjedinjenost ne donose sreću i zadovoljstvo, ne uspijevaju odoljeti ovoj napasti i ne prestaju razarati sebe i druge ljude. Tako se ne prestaje uvećavati mnoštvo nesretnih pojedinaca koji stalno,

radi nečega, imaju potrebe pravdati se i prikazivati u što boljem svjetlu, okrivljujući uvijek druge za zlo ovoga svijeta. Pri tomu, dakako, »one druge« ne prestaju smatrati manje vrijednima, a stalno postavljajući ograde prema drugima uvećavaju i zbroj predrasuda prema njima. Sve dok se ne uspostavi stanje kada više nitko ne može sa nikim! Točka potpunog razbijanja! I ondje gdje je mogao biti dostatan samo razuman oprez, kao znak razboritosti i iskustva iz čega čovjek svjedoči vlastitu spremnost učenja o sebi i drugima. Istini za volju i iz te je točke moguć novi susret i početak, ali se ovo ne mora neminovno i ostvariti. I utoliko je »Bezdan«, prvi roman Željke Zelić, ne samo pripovijest o manje ili više ogorčenim i usamljenim pojedincima nego i neizravno

Priznanje za novinarski rad

Željka Zelić dobitnica je priznanja za novinarski rad u Informativnoj katoličkoj agenciji u Zagrebu. Komisija za komunikacije i tisak Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica (HUVRP) i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara (HKVRP) na sjednici održanoj 27. siječnja ove godine odlučila je dodijeliti III. novinarsku nagradu »Posvećeni život« novinaru Glasa Koncila Vladi Čuturi i priznanje za ustrajno i kvalitetno praćenje redovničkih zbivanja suradnici Informativne katoličke agencije Željki Zelić. Kako je najavljeno, nagrade su uručene jučer, (u četvrtak, 1. veljače) u dvorani HUVRP-HKVRP u Zagrebu.

prizorište zajednice koja se, ne rijetko, doima osuđenom na nestajanje, ne samo zato što to drugi hoće, nego još i češće radi toga jer olako podliježe napasti predrasuda o drugima, o sunarodnjacima, te stalno gubi koheziju snagu, što je izravno vodi samouništenju. Skup ljudi kojima nedostaje vjera u sebe i druge. Vjera općenito. »Varaš se

ako misliš da sam uvjerenja kako samoubojstvo pokušavaju počiniti samo nevjernici ili gnostici. – veli Tomislav Mateju – Samoubojstvo čine osobe koje su nečim duboko ranjene, koje su u stanju depresije ili koje pate od nekih poremećaja psihe ili osobnosti. A tomu može biti podložan i vjernik i nevjernik.«

Novinarka, spisateljica i pjesnikinja

Zelić, Željka, piše pjesme i prozu (Subotica, 7. lipnja 1980.), zapsolventica studija novinarstva na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu od 30. rujna 2005. Radila kao stalna honorarna suradnica Izvještajne katoličke agencije IKA (2004.), Članica Uredničkoga vijeća katoličkog mjesečnika »Zvonik« (Subotica) na hrvatskom jeziku (1998.-2004.) i novinarka istoga lista od samoga osnutka (1994.), suradnica na izradi katoličkog godišnjeg kalendara »Subotička Danica (nova)« (1998.), honorarna suradnica tjednika na hrvatskom jeziku »Hrvatska riječ« (Subotica), suradnica portala programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice (www.suboticadanas.info), suradnica Hrvatskog povijesnog portala: www.povijest.net, povremena dopisnica iz Subotice za »Glas koncila«. Tajnica Hrvatskog društva katoličkih novinara (2003.-2006.). Dosad objavljeni tekstovi i pjesme: Informativna katolička agencija, Glas koncila, Zvonik, Subotička Danica-nova, Hrvatska riječ, Svjetlo riječi, Don Bosco, portal: www.kriz-zivota.com, www.suboticadanas.info, web: www.suboticka-biskupija.info i Klasje naših ravni.

Đuro Rajković, »Stanislav Prepek - Život i djelo«, Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika, Zagreb, 2006.

Vrijedan poticaj daljnjem proučavanju djela svestrane stvaralačke osobnosti

Osim što prikazuje život, te se bavi njegovim skladateljskim opusom, otkrivajući čitatelju i njegove nadarenosti kao improvizatora na orguljama i klaviru, pjesnika i likovnjaka, te revnog knjižničara i učitelja, ova monografija predstavlja vrijedan izvor za upoznavanje, upotpunjavanje predodžbe, ali i daljnje istraživačko bavljenje Stanislavom Prepekom

Koncem prošle godine, Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika iz Zagreba objavilo je knjigu »Stanislav Prepek – Život i djelo«, autora Đure Rajkovića iz Petrovaradina. Riječ je zapravo o monografiji, koja se na svojih oko 180 stranica, u 11 poglavlja, bavi biografskim ali i podacima vezanim za djelo skladatelja, glazbenika i književnika Stanislava Prepeka (Šid, 16. travnja 1900. - Petrovaradin, 13. veljače 1982.), odnosno koja, kako autor u proslavu bilježi, nastoji temeljitije opisati Prepekov ljudski i umjetničko-stvaralački lik. Valja istaknuti kako je knjiga napisana iz pera ne samo glazbenika po struci (Rajković je, naime, pijanist i suradnik Akademije u Novom Sadu), već ujedno i od strane - a što je od posebnog značaja za ovo djelo - Prepekova dugogodišnjeg suradnika, koji je, kako i u knjizi navodi, bilježio, pripremao za tisak i izvodio njegove skladbe, a također je i oporučni nasljednik Prepekova autorskog prava u cijelosti.

ŽIVOTNI PUT: Izuzetno pregledna i pisana jednostavnim stilom, knjiga u prvih nekoliko poglavlja čitatelja upoznaje s životnim putom Stanislava Prepeka, a u tom kontekstu veoma su korisni ovdje priređeni kalendar zbivanja u njegovu životu i stvaralaštvu, te pregled i trajanje njegovih djelatnosti. Trebalo je, naime, obuhvatiti sve Prepekove djelatnosti, jer, kako se navodi: »S tako dugim i uspješnim djelovanjem na više područja malo se tko može pohvaliti. Mada je Prepek dugo godina

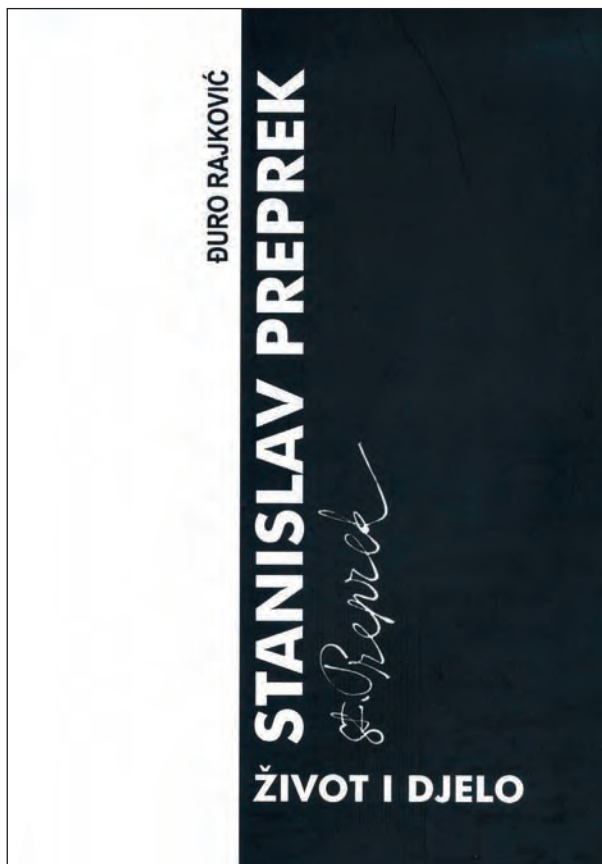
bio slabovid, a 23 godine slijep, on je svojim djelovanjem bio u središtu kulturnih zbivanja sredine u kojoj je živio. Štoviše, bio je većinom njihov pokretač i organizator«.

U ovom dijelu, među ostalim, autor opisuje Prepeka kao skladatelja koji posjeduje »stvaralačku vatru«, što je vjerojatno pridonijelo da iza sebe ostavi, kako u knjizi stoji, oko 700 skladbi.

bila je bez sumnje najjača strana njegove glazbene nadarenosti«, pjesnik (čiji pjesnički opus sadrži oko 400 pjesama), likovnjak (uz prikaz nekoliko njegovih crteža), prevoditelj (preveo je mnoga djela njemačkih, kineskih i perzijskih pjesnika, sumersko-babilonski ep »Gilgameš«)... te nadahnuti i revni knjižničar i organizator književnih i glazbenih večeri u Petrovaradinu. Sadržajnosti knjige također pridonose, u pretposljednem poglavlju knjige stavljena na uvid pisma koja su glazbenici i prijatelji pisali Stanislavu Prepeku, te članci i novinski prikazi koji se bave njegovim skladbama. Usustavljajući ovu monografsku građu, na koncu knjige nalazi se popis Prepekovih djela, od popisa crkvenih i svjetovnih skladbi, harmonizacija i prijepisa, do popisa književnih ostvarenja i njegove bibliografije. Valja istaknuti i da je knjiga likovno i grafički dobro riješena, te da je njezin sadržaj obogaćen fotografijama, notnim zapisima te s nekoliko Prepekovih crteža i pjesama.

Osim što prikazuje život, te se bavi njegovim skladateljskim opusom (po kojemu je najpoznatiji), otkrivajući čitatelju i Prepekove nadarenosti kao improvizatora na orguljama i klaviru, pjesnika i likovnjaka, te revnog knjižničara i učitelja, ova monografija predstavlja vrijedan izvor za upoznavanje, upotpunjavanje predodžbe, ali i daljnje istraživačko bavljenje umjetničkom ostavštinom ove svestrane osobnosti.

D. B. P.

Baveći se Prepekovim skladateljskim opusom, Rajković osim toga što navodi važne poticaje i uzore koji su utjecali na umjetnikov skladateljski rad, daje također i analizu nekoliko Prepekovih skladbi i ulomaka iz crkvenog i svjetovnog glazbenog opusa, predstavlja njegove prve solo-popijevke te piše o skladateljevom odnosu prema narodnom glazbenom stvaralaštvu.

SVESTRANA OSOBNOST: Pokraj skladateljske, čitatelj će se na stranicama ove knjige susresti i s drugim Prepekovim umjetničkim nadarenostima, te ga upoznati i kao značajnog kulturnog djelatnika. Naime, autor nam kroz monografiju otkriva kako je Prepek bio i vrsni improvizator na orguljama i klaviru (»Prepekova čudotvor- na improvizatorska sposobnost

Dramska sekcija HKUPD »Stanislav Preprek« priprema svoju prvu predstavu

Premijera »Atentatora« za par mjeseci

Važno nam je bilo odabrati suvremeni hrvatski dramski tekst, od nekog mladog spisatelja ili spisateljice jer hoćemo pridonijeti promidžbi, ne samo tradicionalnih kulturnih i umjetničkih vrijednosti hrvatske zajednice, nego i umjetničkog stvaralaštva Hrvatske danas, kazala je Dragana Popov, suradnica na predstavi

Nekoliko mjeseci nakon osnutka novosadskog HKUPD »Stanislav Preprek«, u proljeće 2006. godine, osnovana je i dramska sekcija s ciljem uprizoriti dramski tekst, po ideji *Etel Kocsi*, predsjednice ove sekcije. Od početne ideje do početka čitačkih proba u listopadu prošle godine proteklo je više mjeseci, da bi danas amaterska kazališna trupa ovog Društva bila na jednoj trećini puta do premijere predstave. Budući da HKUPD »Stanislav Preprek« ima godinu i pol dana rada iza sebe, ovo im je prva produkcija jedne kazališne predstave čije premijerno izvođenje planiraju za kraj svibnja ili početak lipnja ove godine u nekom od novosadskih kazališta.

NAGRAĐIVANI TEKST: Po riječima organizatorice i suradnice na uprizorenju predstave, *Dragane Popov*, nekoliko kriterija su presudili da tekst, pomalo sugestivnog naziva »Atentatori« bude odabran među desetak koje su dobili zahvaljujući angažiranosti *Tajane Gašparević*, dramaturginje u Hrvatskom centru ITI – UNESCO (International Theater Institut) iz Zagreba. »Tražili smo dramski tekst koji je tematski i sadržajno blizak i ovdašnjim gledateljima, koji može biti zajednički i za nas ovdje i za ljude u Hrvatskoj. Važno nam je bilo odabrati suvremeni hrvatski dramski tekst, od nekog mladog spisatelja ili spisateljice jer hoćemo pridonijeti promidžbi, ne samo tradicionalnih kulturnih i umjetničkih vrijednosti hrvatske zajednice, nego i umjetničkog stvaralaštva Hrvatske danas. Htjeli smo komičan tekst, budući da su vremena ionako teška, pa nismo htjeli još više rastužiti i depri-

mirati gledatelje. Također, tražili smo tekst koji ima jačinu, ozbiljnost, kvalitetu, te smo odabrali dramu mladog pisca *Tomislava Zajeca*, koja je i nagrađena prestižnom nagradom 'Marin Držić', Ministarstva kulture Republike Hrvatske za najbolji dramski tekst u toj godini«, objašnjava Dragana Popov.

TRAGIKOMIČNI KOMAD: Komad »Atentatori« u biti je groteska i tragikomedija koja se bavi odnosima u jednoj suvremenog zagrebačkoj obitelji koja živi u manjem, neuglednom stanu, pokušavajući preživjeti današnjicu, ali iz kuta morala, na malo neuobičajeniji način. Ovu tragikomičnu, složenu obitelj sačinjavaju Baka (starica zahvaćena religioznim ludilom), njezin sin Listonoša (poštar kojem je spaljivanje pisama životna preokupacija), kći Vera (ostarjela prostitutka zaposlena na sexyfonu) i Verin retardirani sin Žuti. Oni skupa nastoje riješiti se po svaku cijenu stare susjede s kojom su potpisali ugovor o dohranjivanju u zamjenu za njezin stan. Problemi nastaju kad dotična susjeda, unatoč svim mogućim bolestima, ne umire, pa autoritativna Baka odlučuje uzeti stvar u svoje ruke i odglumiti prst sudbine.

PROBE: Čitačke probe za predstavu »Atentatori« počele su prije četiri mjeseca, u listopadu 2006. godine. Amatersku skupinu glumaca do polovice prosinca vodila je Etel Kocsi uz stručno angažiranje i savjetovanje profesionalne redateljice *Hane Peterski*.

»Tekst mi se veoma dopao čim sam ga pročitala i odmah sam znala da ću sudjelovati u radu na predstavi. Suvremen je, zanimljiv, aktualan, slojevit, snažne ideje i poruke. Budući da je to groteska redatelj pruža mogućnosti izraziti svu svoju kreativnost, odgovoriti izazovima koje tekst otkriva u vremenu. Mislim da će se publici dopasti i da će uživati gledajući je«, kazala je Peterski za HR.

S. P.

S jedne od čitačkih proba: glumci u budućoj predstavi »Atentatori«

Godišnja Skupština HKPD »Tomislav« iz Golubinaca

Plan za ovu godinu ambiciozan, ali ostvariv

*Predsjednik Društva Igor Gašparović prethodnu godinu ocijenio uspješnom * Predstavljen glavni projekt budućeg doma HKPD »Tomislav«, a početak radova na njegovoj izgradnji očekuje se, kako je istaknuto, po dobivanju svih potrebnih suglasnosti i dozvola za gradnju*

U nedjelju 28. siječnja, u vjeronaučnoj dvorani župe Sv. Jurja u Golubincima održana je redovita godišnja Skupština Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva »Tomislav« iz Golubinaca.

Ocijenivši prethodnu godinu uspješnom predsjednik Društva *Igor Gašparović* je u tom kontekstu naveo 25 nastupa i kupovinu placa i njegovu katastarsku uknjižbu na ime Društva. Također, on je ovom prigodom prezentirao i glavni projekt budućeg doma HKPD »Tomislav«.

RAD ODJELA: Na skupštini su govorili i članovi Izvršnog odbora - voditelj tamburaškog odjela *Ilija Žarković* koji je predstavio rad tamburaša u prethodnoj godini, i voditelj odjela za sport *Mirko Peršić* koji je podnio izvješće o radu odjela, istaknuvši pobjede njihove ekipe na malonogometnim turnirima u Čepinu, Vinkovcima i Beški, te izrazivši nadu za nastavkom dobrih rezultata i ubuduće.

Voditeljica folklornog odjela *Anaca Čačić* podsjetila je na nastupe ovog odjela u prethodnoj godini (Domaljevačka tkanica u BiH, Ilok, Jankovci, Vinkovačke jeseni u RH, Dužijanica u Subotici...), te istaknula problem učlanjenja novih članova folklora i postavljanja novih koreografija. Prvi ansambl u 2007.-oj planira postavku koreografije Splitske gradske igre te

S prošlogodišnjih radova na pripremi placa za izgradnju doma Društva

kontinuirani rad s mladim skupinama poradi formiranja budućeg prvog ansambla.

Istaknut je i uspjeh recitatorskog odjela, te njegove članice *Tamare Pekar* koja je sudjelovala na Pokrajinskoj smotri recitatora.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE: Financijsko izvješće podnio je rizničar *Ivan Radoš*, koji je 2006. godinu ocijenio najuspješnijom od osnutka Društva u materijalno – financijskom poslovanju. Kako je istaknuo, pokraj financiranja redovitih djelatnosti Društvo je u prethodnoj godini kupilo muzičku opremu za ozvučenje

svojih programa. Oprema je kupljena sredstvima dobivenih od Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine.

Također, on je podsjetio da je u prošloj godini isplaćen plac i uknjižen na ime HKPD »Tomislav«. Plac je kupljen dobrovoljnim priložima članova, mještana Golubinaca i prijatelja Društva. Veliku financijsku potporu realizaciji kupovine dalo je Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu. Od sredstava dobivenih na natječaju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija RH za potporu hrvatskoj nacionalnoj zajednici u Republici Srbiji urađen je glavni projekt budućeg doma i kupljen građevinski materijal za početak radova, odnosno izlivanje temelja budućeg doma Društva.

Početak radova očekuje se po dobivanju svih potrebnih suglasnosti i dozvola za gradnju.

Na skupštini je predstavljen i plan rada za 2007. godinu, koji je ocijenjen ambicioznim, ali uz dobru organizaciju, kako se moglo čuti, ostvariv.

Sljedeće okupljanje skupštine zakazano je za narednu godinu, uz poziv Upravnog odbora članovima i simpatizerima za još aktivnijim sudjelovanjem u radu Društva.

I. R.

Angažman redatelja iz Hrvatske u srpskom nacionalnom teatru

Nakon 20 godina Orešković ponovno u Beogradu

Nakon 20 godina zagrebački redatelj *Želimir Orešković* ponovno je angažiran raditi u Beogradu, piše Hina. Na pozornicu Narodnog pozorišta u Beogradu on je postavio »Predstavu Hamleta u selu Mrđuša Donja« hrvatskog pisca *Ive Brešana*, koja je, kako stoji na internetskoj stranici srpskog državnog teatra, premijeru imala u utorak 30. siječnja na sceni »Raša Plaović«.

»Brešanov je tekst ovdje vrlo popularan i njegova aktualnost ne zastarijeva. Zadovoljstvo je raditi tekst hrvatskog autora i to čini naš prijatelj iz Hrvatske redatelj *Želimir Orešković*«, rekao je na konferenciji za novinstvo održanoj u povodu premijere ravnatelj Narodnog pozo-

rišta *Dejan Savić*.

Želimir Orešković, koji je radeći predstavu imao velik publicitet, nije krio zadovoljstvo što nije zaboravljen i zahvalio je svima što je uzet upravo Brešanov antologijski tekst za njegov povratak na beogradsku scenu.

U beogradskoj predstavi nastupa reprezentativna glumačka ekipa, a glumci *Miodrag Krivokapić*, *Predrag Ejduš*, *Marko Nikolić*, *Branko Vidaković*, *Ognjenka Miličević* izjavili su kako su s radošću radili s velikim redateljem, hrvatskim prijateljem Oreškovićem na tekstu *Ive Brešana* kojeg je Krivokapić stavio uz bok *Krleži* i *Marinkoviću*.

D. B. P.

»Deja Vu« redatelja Tonyja Scotta

Velika očekivanja, slabi rezultati

Jedno od pitanja koje je ovaj film nametnuo glasi: bi li se Tony Scott trebao nastaviti baviti dugometražnim filmovima ili se, pak, vratiti TV spotovima i reklamama koji su mu donijeli slavu i ugled?

»**D**eja Vu« je najnoviji film *Tonyja Scotta* – čovjeka kojega mnogi smatraju najboljim redateljem danas, u kome igraju *Denzel Washington* i *Val Kilmer*. Rađen je u produkciji *Jerryja Bruckheimera* jednog od najpoznatijih producenata današnjice. Film koji je pratila ogromna medijska kampanja. Film o kojem su svi pisali i pričali, a

Ustvari, problem je u tome što nije dovoljno snimiti kompliciran film (što »Deja Vu« svakako jest) i odmah ga proglasiti za nešto novo i revolucionarno. Pogotovo to sebi ne bi smela dozvoliti ekipa ljudi od koje se očekuje mnogo. Svaki novi film Tonyja Scotta kritika i publika iščekuju u stanju koje bi se moglo usporediti sa predblagdanskom euforijom, još kad čujete tko tumači glavne uloge noge vam se odzmu. Ipak, onda odete u kino i što vam se desi... Zaspite.

SF ILI TRILER?: Naime, film traje malo preko dva sata a imate osjećaj kao da traje cijelu večer. Također, autori su uzeli baviti se temom koja zapravo zalazi u SF, a nikako u domenu trilera, kako je film prethodno najavljen. To je, naravno, učinjeno sa namjerom kako bi se privukla neuka publika koja ne zna ništa o modernim postavkama fizike i teoretskim mogućnostima putovanja kroz vrijeme. I onda takva publika, »razbijajući glavu« na SF elementima,

film? Onda ste u velikom problemu jer glumci ne glume i jer vam priča nema smisla, što se svakako nije očekivalo od scenarista filma *Terryja Rossioa* (Pirati sa Kariba, Legenda Zoroa, Shrek, Godzila...). Veliki pokušaj da se publika zadivi spektaklom je propao.

SPECIJALNI EFEKTI: Ipak, bez obzira ne sve navedeno, Tony Scott nije u potpunosti razočarao, jer svatko tko je gledao film bio je

FBI istražuju teroristički napad koji se dogodio u New Orleansu, pritom koristeći najsuvremenije tehnološke metode. Stroj koji im u tome pomaže je kompjutor koji prima informacije sa satelita i pravi 3D model Zemlje u »live« režimu, tako da su oni u mogućnosti čuti i vidjeti sve što se desilo na Zemlji prije točno određenog vremena, ali kao odloženi snimak koji se pušta samo jednom. Naravno

kako i ne bi - donio je nešto revolucionarno. Što? Nemam pojma, ali sigurno nešto jest.

tek pomalo prati ostatak radnje. Ali što ako ipak prihvatite uslovnosti SF žanra i odlučite pratiti

u prilici vidjeti maestralne vratolomije kamere kao i, sada već, standardnu TS režiju. Specijalni efekti su nešto što je sa ovim filmom također otišlo korak naprijed. Zato upamtite ova tri imena jer ćemo ih vjerojatno slušati na »Oskarima«, možda već i ove godine: *Jack Geckler* (animator), *John Frazier* (redatelj specijalnih efekata) i *Casey D. Noel* (specijalni efekti).

Ipak na kraju, za sve one koji film planiraju gledati, navedimo o čemu se u filmu radi: Detektivi

vremenom se zapitamo gledaju li oni simulaciju prošlosti ili možda zaista prošlost. Pitanje koje je ovaj film također nametnuo jest: bi li Tony Scott trebao nastaviti baviti se dugometražnim filmovima ili se vratiti TV spotovima i reklamama koji su mu donijeli slavu i ugled. Mislim da mu treba dati još jednu šansu, a ukoliko ne budemo očekivali mnogo, možda i budemo zadovoljni.

M. Šokčić

Globalno zatopljenje i mikroklima (3.)

Divljanje ugljičnog dioksida

*Krajem 19. stoljeća u Podunavlju počinje brza i snažna eksploatacija ovdašnjih šuma *
Stara prirodna ravnoteža je u svega pedesetak godina ozbiljno narušena,
jer je tada iskrčena gotovo polovica šuma na ovome području*

Pišu: Zdenko Samaržija i Darko Grgić

Presudno važna je i regulacija količine atmosferskog ugljičnog dioksida putem asimilacije, a koja može direktno utjecati na globalnu klimu. Kako većinu atmosferskog ugljičnog dioksida apsorbira upravo šumsko drveće svojom velikom površinom, te viškove odlaže preko korijena u tlo, gdje ugljični dioksid ostaje stabilan tisućljećima.

Zanimljivo je kako rašumljavanje utječe na skladištenje ugljičnog dioksida. Najnovija istraživanja su pokazala da proces skladištenja ugljičnog dioksida u podzemne vode putem korijenja drveća teče sve dok postoji određen (za sada neutvrđen) postotak živih stabala, kada se prijeđe ta granica sječe,

doći će do skokovite promjene i iznenadnog povećanja koncentracije ugljičnog dioksida u zraku, što prema sumornijim prognozama može dovesti do globalnih promjena klime u okviru od jednog desetljeća ili čak za nekoliko godina. Procjene govore o povećanju temperature planeta za prosječno tri do četiri, a možda čak i do čitavih sedam stupnjeva Celzijevih.

INDUSTRIJA, AUTOMOBILI...: I do sada se koncentracija ugljičnog dioksida zbog spaljivanja fosilnih goriva postupno, ali konstantno povećavala, što je danas dovelo do blažeg povećanja globalne temperature. Stoga imamo silovitije sezonske vremenske prilike, otapanje ledenjaka

Katastrofalne poplave sve učestalije: Jaša Tomić 2006.

i promjene u sastavu biljnog i životinjskog svijeta, a gotovo je nemoguće predvidjeti silinu ovih promjena za navedeno procijenjeno povećanje temperatura.

PODUNAVSKI SINDROM AMAZONE: Prije stoljeće i pol počela je u Podunavlju pojačana sječa šuma. Naime, 1830. godine u našem kraju je uvedena ručna pila u proizvodnju gorivog i tehničkog drva, a izgradnjom pruga i uvođenjem parnog pogona počinje intenzivna eksploatacija šuma u Podunavlju.

Prije toga razdoblja ovo područje je bilo prekriveno velikim šumskim prostranstvima hrasta lužnjaka, bukve, graba, jasena, brijesta, lipe, klena, javora i cera, dok je u ritskim (nižim) šumama pored grupnih sastojina hrasta lužnjaka prevladavala crna i bijela topola, trepetljika, te crna i bijela joha. Na iskrčenim proplancima (od kojih su neki bili još iz neolita, a većina iz ranoga srednjeg vijeka) smjestila su se brojna naselja, vrlo često uz potoke i rječice kojih u ovome kraju ima u izobilju.

U tim naseljima su ljudi stoljećima živjeli u svojevrsnoj ravnoteži s prirodom i okolnim šumama. Drvo iz njih korišteno je za ogrjev

i kao osnovni građevni materijal, a krčenje i spaljivanje bila je osnovna metoda za povećavanje ratarskih površina. U tom poslu korištene su samo sjekire, iz čega je vidljiva ograničenost ljudi da značajnije utječu na postojeći ekosustav šume.

EKSPLOATACIJA ŠUMA: Krajem 19. stoljeća ova se situacija stubokom mijenja, jer počinje brza i snažna eksploatacija ovdašnjih šuma. Stara prirodna ravnoteža je u svega pedesetak godina ozbiljno narušena, jer je tada iskrčena gotovo polovica šuma na ovome području. Te šume nikada nisu obnovljene, već su vremenom pretvorene u oranice i veći dio Podunavlja je poprimio današnje obrise tipičnog ravničarskog krajolika.

Ubrzo su se pokazale i prve posljedice narušene prirodne ravnoteže: učestale i razorne poplave, zabarivanje vodotoka uz iskrčene površine, te kroz dulje vremensko razdoblje pogoršavanje svojstava iskrčenih tala ispiranjem, zaslaničavanjem i zakiseljavanjem. Tako danas imamo pokazatelje koji upućuju ne samo na izmijenjena svojstva tla, već i na izmijenjenu mikroklimu ovoga područja. ■

Sjeka šuma je jedan od glavnih uzročnika promjene ravnoteže u prirodi

Dan Svijećnice

Staračke oči koje vide

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Što zaključujem

razmišljajući

na Svijećnicu?

Donosim zaključke

o odnosu starih i

mladih i ne mogu,

a ne ustvrditi, da

će jedino onda

biti neko drugo i

bolje vrijeme, kada

mladi primijete da

je iskustvo starijih

za njih najveća

škola života i kad

stari primijete

mlade, kao Šimun

i Ana Isusa, da

su oni uzdanica

budućnosti i kada

se prepoznaju da

su jedno drugom

potrebni

Dana je okolnost da se baš na dan Svijećnice pojavljuje ovaj broj «Hrvatske riječi». Nama je kršćanima Svijećnica jedna od dragih svetkovina, a osobito u ovim krajevima. Podsjetimo se što se slavi toga dana: Isus - Sin Božji - po Zakonu svoga naroda četrdeseti dan nakon rođenja bio je prikazan u Hramu. To je propis koji je obvezivao svako muško prvorodenče, da bude posvećeno Gospodinu, kako bi izabrani narod pamtio povijest kada je Bog u njihovu interesu žrtvovao sve prvorodene u Egiptu. Gospodin je saveznik koji traži za svoj dar uzvrat, a taj je bio u tome da mu njegov narod sve »prvorodeno« prikaže i na taj način se podsjeti da je u savezu gdje je s jedne strane Bog - Spasitelj, a s druge strane njegov Narod.

U otajstvu toga dana se dogodilo nešto daleko više. Izabrani narod je vjerovao da je sjedište njegovoga kulta, društveno - religijskog života Jeruzalem i u njemu Hram. Čvrsto su vjerovali da u Hramu uistinu mogu susresti Boga i zapisano je u Bibliji da se u hramu Bog očitovao, napose u stupu oblaka, kada se je koji puta direktno objavljivao tako da se je oblak spustio na hramsko svetište i svi su znali da se Bog približio svom narodu. Taj dan, kada je Bog postao čovjekom, on nije prišao samo svom narodu ili svim narodima svijeta, nego je postao jednim od članova velike ljudske obitelji i u sebi je Bogo-čovječnom naravi zapravo postao trajno boravište Boga s čovjekom i čovjeka u Bogu. I zato se u istočnoj liturgiji ovaj blagdan zove Sretenije, dakle susret, jer je to bio susret između Boga i njegova naroda. Prvi puta se stvarno, u Hramu Jeruzalemskom, Bog objavio - doduše u malom djetetu - i to je susret gdje se Bog prvi put susreo sa svojim narodom. Postavlja se pitanje, tko ga je primijetio? Evanđelje zapisuje da su u toj velikoj masi, koja je okruživala to veliko mjesto, jer je Hram bio uvijek prepun ljudi koji su dolazili iz

raznih razloga - pomoliti se, pokloniti se, žrtvovati, prikazati - jednostavno dvoje starih ljudi, čiji je pogled već bio uperen daleko na drugu obalu rijeke života, vidjelo Spasitelja. To su prorok Šimun i proročica Ana. To dvoje ljudi je primijetilo dijete, jedino su oni vidjeli da je došao Bog u svoj Hram. Ovaj evanđeoski događaj me podsjeća na jedno razmišljanje koje je uvijek aktualno, a to je odnos starih i mladih.

ODNOS STARIH I MLADIH: Čini mi se da nikad ova tema nije bila aktualnija. Vidim sliku Hrama koji je prepun ljudi, svi su užurbani, svaki radi svoj posao, svaki ima svoje razloge zašto je došao, svaki želi što prije to obaviti i onda poći svojoj kući. Oni koji su zaposleni u Hramu rade svoj posao, svaki ga želi završiti i povući se svojoj kući. Gužva je, ljudi se skoro i ne vide od velike gužve, a svaki ide svojim putem, nosi svoje misli. Vidim također i moderni svijet koji je stalno užurban, stalno nekuda ide, dolazi, odlazi, a ljudi koji se nalaze jedan pored drugoga, teško se uopće i susreću. I ta velika užurbanost modernog vremena pokazuje jedan mentalitet i jednu novonastalu civilizaciju, a to je civilizacija »otudenosti u masi«. Nikad toliko svijeta nije bilo na javnim mjestima, u okupljanjima, u gradovima, čak je i seoski život skoro prestao, jer je sve urbanizirano i nastalo je urbano stanovništvo.

Ljudi danas u gradovima žive u neboderima. Oni su »na gomili«, a ipak se ne poznaju. Podijelio bih s vama jedan svoj doživljaj koji se zbilo u subotičkom naselju Prozivka: nedavno sam prolazio tuda, a u jednoj zgradi su baš iznosili pokojnika iz susjednoga stana. Kada sam pitao komšiju tko je to umro, odgovor je bio: ne znam. Godinama stanuju zajedno, možda plač djeteta novorođenčeta čuju iz drugog stana, ali kod umiranja starih nisu ni svjesni tko živi u susjedstvu. Radi se, dakle, o mentalitetu »nagomilavanja ljudi«, ali u isto vrijeme nikad

čovjek u toj gomili, u tom skupu nije bio tako osamljen kao sad.

ISKUSTVO ŽIVOTA I PRONICLJIVO SRCE: A tek mladi, koji se također okupljaju, stalno su zajedno, međutim, ipak su samo grupa, ipak su samo skupina, nisu zajednica. Sada se postavlja ono vječno neriješeno pitanje odnosa starih i mladih. U Hramu Jeruzalemskom, bilo je ljudi svih uzrasta. Sigurno je bilo i mladih, ali nije beznačajno da su u Hramu Isusa vidjeli samo dvoje starih ljudi. Njih vjerojatno nitko nije vidio, ni primjećivao. Ana je imala osamdeset i četiri godine, a Šimun nije bio puno mlađi i naprosto ih nisu primjećivali. Oni su u Hramu danonoćno molili i služili Bogu, a nitko ih nije primjećivao. No, Bog je dao tu milost da su oni jedini svojim staračkim očima, koje su imale veliko iskustvo života iza sebe, a malo iščekivanja života ispred sebe, uz pronicljivo srce u malom djetetu prepoznali živoga Boga koji je postao čovjekom. Oni su jedini u onoj ogromnoj masi stvarno susreli Gospodina. Što zaključujem razmišljajući na Svijećnicu? Donosim zaključke o odnosu starih i mladih i ne mogu, a ne ustvrditi, da će jedino onda biti neko drugo i bolje vrijeme, kada mladi primijete da je iskustvo starijih za njih najveća škola života i kad stari primijete mlade, kao Šimun i Ana Isusa, da su oni uzdanica budućnosti i kada se prepoznaju da su jedno drugom potrebni. Kada primijete da su jedno drugom postali znak, znak sigurnosti i harmonije života, tada će se ostvariti vrijednost staračkih očiju koje dalje vidje i vrijednost mladalačkog poleta koji je spreman poći, ali ne slijepo, nego poučen školom života starijih. Jedni bez drugih ne možemo i društvo je zrelo onda ako je jednako vrednovanje svake životne dobi, jer svaka životna dob ima svoje nezaobilaznu i neizbježnu poruku suživota za druge da budu ne čopor, ne grupa, nego zajednica.

Ivana Vojnić Tunić, II. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ivana Parčetić, I. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Subotica

Subotica je moj najdraži grad
Posjetite kazalište sad.
Gradska kuća prava ljepotica
Po tome je poznat grad Subotica.

Mila kujundžić, IV. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Maša Moravčić, I. b,
OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Jesen u mojoj ulici

Danas ujutro promatrala sam svoju ulicu.
Moja je ulica bila pomalo mokra i klizava. Puhao je vjetar. Prolaznici su išli u debljim jaknama. Trava je bila žućkastocrvena. Lišća je bilo svugdje. Lišće je bilo žute, crvene i ponegdje smeđe boje. Oblaci su bili malo sivi. Na ulici je bilo puno blata. Sunce je bilo tužno i skriveno iza oblaka. Malo je bilo sitne kiše. Kasnije je počeo jače puhati vjetar. Neko lišće u mojoj ulici je trulo.
Jesen u mojoj ulici nekad je hladna, mirisna ili šuštava. Ja volim jesen zato što se približava zima.

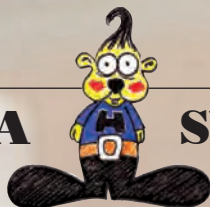
Martina Romić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Filip Nimčević, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Alen Gabrić, I. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Bog Hrckovci!

Domine

Evo još jedne zanimljive igrice za druženje.

Domine, simpatična igra uz pomoć, nekada drvenih, a u moderno doba plastičnih pločica s rupicama koje označavaju brojeve, popularna je i danas kao i stoljećima prije.

Prve domine su nastale u Kini oko 1120. godine i izrađivane su ručno od kostiju s identičnim rupicama napravljenim od bjelokosti. Ova igra stigla je u Veliku Britaniju u kasnijim godinama osamnaestog stoljeća i veoma brzo postala popularna. Sama riječ »domino« je francuskog podrijetla.

U Engleskoj su osnovani klubovi igrača domina, a organiziraju se i natjecanja na međunarodnoj razini.

Pravila igre su veoma jednostavna. Može se igrati s dva ili više igrača. U početku svaki igrač uzima po 6 ili 8 domina (recimo 2 reda od po 3 ili 4 domine) i prvo se gleda ima li neki od igrača dominu 6-6. Ako ima, nju stavlja na tablu i time započinje igru. Ako nijedan igrač nema 6-6, gleda se ima li netko 5-5 i tako dalje do 0-0. Ako nitko od igrača nema »duplu« dominu, kreće najveća, recimo 6-5, pa prema slabijima. Kreće se u krug tako što se stavljaju isti brojevi pored već stavljenе domine, npr. ako je igra otvorena s 3-3, sljedeća domina je ona koja počinje s 3 i tako dalje, dok jedan od igrača ne potroši sve domine. Ako se dogodi da su npr. posljednje domine 4 i 5 i nijedan od igrača nema takvu dominu, pobjednik je ona ekipa ili pojedinac koji imaju najmanji zbir brojeva s domina.

Priredio: Zoltan Sič

Osvrt na protekli tjedan

Još nekoliko tužnih redaka

Piše: Milivoj Prčić

I. Siromah Marti Ahtisaari šeće po Beogradu, jer ga predsjednik »tehničke« Vlade RS ne želi primiti u audijenciju, kako mu Finac ne bi »fino« »natrljao nos« rješenjem albanske enigme! Boris, predsjednik države će ga primiti, ali on, po Ustavu (mi smo ustavna država!) ne može bez parlamenta ništa odlučivati niti rješavati, a njega nema, a njega nema... i tko zna kad će biti izabrana prava »ne tehnička« Vlada. Eto tako. A gospođa Rašković-Ivić je izjavila kako je ona »ipak liječnica« (neuropsihijatar, dakako!) i ne može davati tek tako svoj sud. Valjda prvo mora promatrati pacijenta na kauču i tako to, pa onda. O Bože sveti, o tempora, o mores! Samo »fino« s Fincima!

II. Jednovremeno izvjesni subotički političar, koji je promijenio više nacionalnosti i partija u životu, ne skida se s jedne lokalne »dalekovidnice« kao u svoje »vremja« Staljin s Radio Moskve! Molim, svaka sličnost je slučajna! Nikako nije siguran hoće li ga »car« Boris, od stranke, staviti u Skupštinu RS, a nekakvog Hrvata hoće, i to bi po njemu bio casus belli (razlog za rat) »samo Bunjevaca«, kao da postoje i »ne samo Bunjevci« tj. Hrvati lijepe bunjevačke grane, kao što je, mora priznati i sam pisac ovih tužnih redaka! Znete što, baš me briga hoće li se tko uvući i u koju skupštinu (RS, APV, Općina Subotica) na plaću, za plaću i za koliku plaću, jer o tom se tu radi, mili moji i ničemu više. A poslije se promijeni stranka, putovnica mi je džepu, a »cug ne bu pobegle«, što kažu Zagorci.

III. Naš ponajveći suvremeni književnik Svetislav Basara konačno je dobio NIN-ovu nagradu »na mišiće« i 7000 eura za roman »Uspon i pad Parkinsonove bolesti«, što znači »političku« smrt (privremenu) D. Čosića i SANU-ovog Odjela za književnost i srpski jezik, koji ga je ometao (slaba riječ!) u tome dobitku jedno dvadesetak godina tj. još od najboljeg Basarinog romana »Fama o biciklistima« iz 1988. godine. Pročitajte prvo tu knjigu tj. na kraju knjige popis članova »Tajnog društva biciklista«, pa to je stvarno za umrijeti! A i bit će vam slatko koga tamo sve nema ili nema više!

IV. Pobjeda relativno vrlo mladog negdanjeg najboljeg nogometaša Europe Michela Plattinija nad starim švedskim milijunašom i menadžerom svega u europskom nogometu Johanssona (77 godina) za mjesto predsjednika UEFA (europske nogometne Vlade) za

iduću četiri godine i način na koji je Johansson pružio ruku Plattiniju i kako su se zagrili, predstavljaju pravu sliku prave demokracije kulturnih naroda i zemalja. Stisak ruke, čestitka i idemo raditi, a velike zemlje ubuduće po jedinog predstavnika manje u euro-kupovima, kako bi i istančana Europa vidjela malo velikog svijeta i stadiona, kad već ljudi tako vole nogomet. I sve to bez jala i fige u džepu, a o brici i da ne divanimo. Kada će se tako kod nas prenositi vlast s jednog na drugog, pa to je samo pokojni Nušić znao, dakako kao dugogodišnji upravnik Srpskog narodnog kazališta... ali što se tu može, tako je - kako je, a nije baš ni najbolje. Što kažu i »pravi« i »nepravi« Bunjevci: dosta glavno!

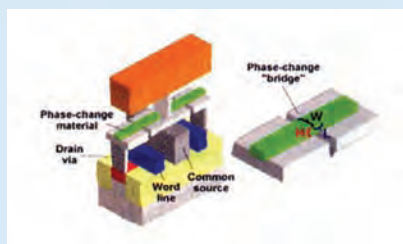

RAZER DEATHADDER

Gameri, stigao je 3G infracrveni senzor, za savršenu kontrolu miša. Razlučljivost mu je 1800 tpi i uparen je sa još jednim senzorom (osvježavanje od 1000 Hz, brzina reakcije 1 ms) za još bolju preciznost. Za klizanje po površini tu je specijalni materijal Zero-acoustic Ultra-slick teflon, a dražveri omogućuju trenutačnu promjenu razlučljivosti rada. Cio miš obložen je specijalnom rastegljivom gumom - prijanja uz ruku i nema klizanja ma koliko da su ruke znojave. Koštat će oko 60 USD, ali još uvijek nema informacije o datumu njegova pojavljivanja na tržištu.

ZAMJENA ZA FLASH

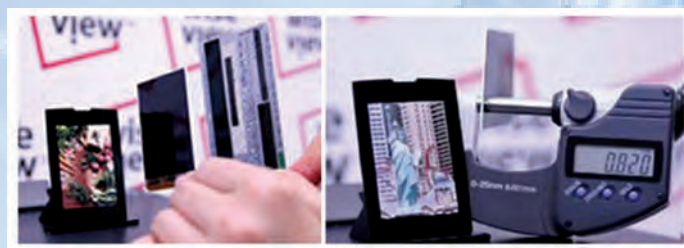

Tvrtke IBM, Macrinix i Qimonda zajedno su razvile novi tip memorije koja bi trebala zamijeniti Flash memoriju. Phase-change random access memory (PRAM) postiže ubrzanje do 500 puta naspram današnje tehnologije, a za to koristi

upola manje energije. Za serijsku proizvodnju potrebno je još puno istraživanja, a potpuno upotrebljivi prototip memorije koristi germanij-antimon kao poluvodičku bazu za razliku od dosadašnjih na bazi silicija. Sama memorijska stanica mnogo je manja od današnjih - veličine od tri do dvadeset nano-metara. Ne očekujte ovaj tip memorije u prodavaonicama prije 2015. godine.

NAJTANJI LCD ZASLON

Samsung je bacio na dijetu ionako tanušni LCD displej i razvio trenutno najtanji zaslon na svijetu. Debljina mu je samo 0,82 mm (što je 0,07 mm tanje od do sada najtanjeg), a veličina kao kod kreditnih

kartica. Zaslon je obogaćen tehnologijom i-Lens koja ga dodatno štiti od fizičkih oštećenja. Razlučljivost je 320 x 240 piksela, kontrast 5000:1, pozadinsko osvjetljenje 300 nita (cd/m2), a veličina zaslona je 2,1 i 2,2 inča. Serijska proizvodnja planirana je za drugu polovicu 2007.

TOMB RAIDER: ANNIVERSARY

Eidos Interactive je najavio sljedeći nastavak popularne serije Tomb Raider, točno deset godina poslije prvog izdanka franšize davne 1996.

Premda je kao razvojni tim isprva najavljivan Core (inače tvorci prvog Tomb Raidera), sada se definitivno zna kako će to biti Crystal Dynamics. Tomb Raider: Anniversary će poput jubilarnog nastavka predočiti sasvim novi gameplay, up-to-date grafiku i realniju fiziku igre (sve se čini da ćete trebati novu grafičku plus neki Agerea physics modul za optimizirane performanse),

dok će logički problemi biti dublji, to jest daleko kompliciraniji u odnosu na nastavak Legend. Zamišljeno je da igra bude svojevrsan remake prvog nastavka i svi ključni momenti originalne igre naći će svoje mjesto i ovdje, pa će Lara još jednom krenuti u potjeru za mističnim Scion artefaktom, a izdavač će težiti što je bliže moguće nakladi od sedam milijuna kopija koji je ostvario prvi naslov širom svijeta. Tomb Raider: Anniversary će biti dostupan negdje tijekom 2007. godine za PC, PS2 i PSP platforme. Adresa: www.tombnews.com/games/tr-ann/

Priređuje: Siniša Jurić

GASTRONOMSKI KUTAK

Sekelj gulaš

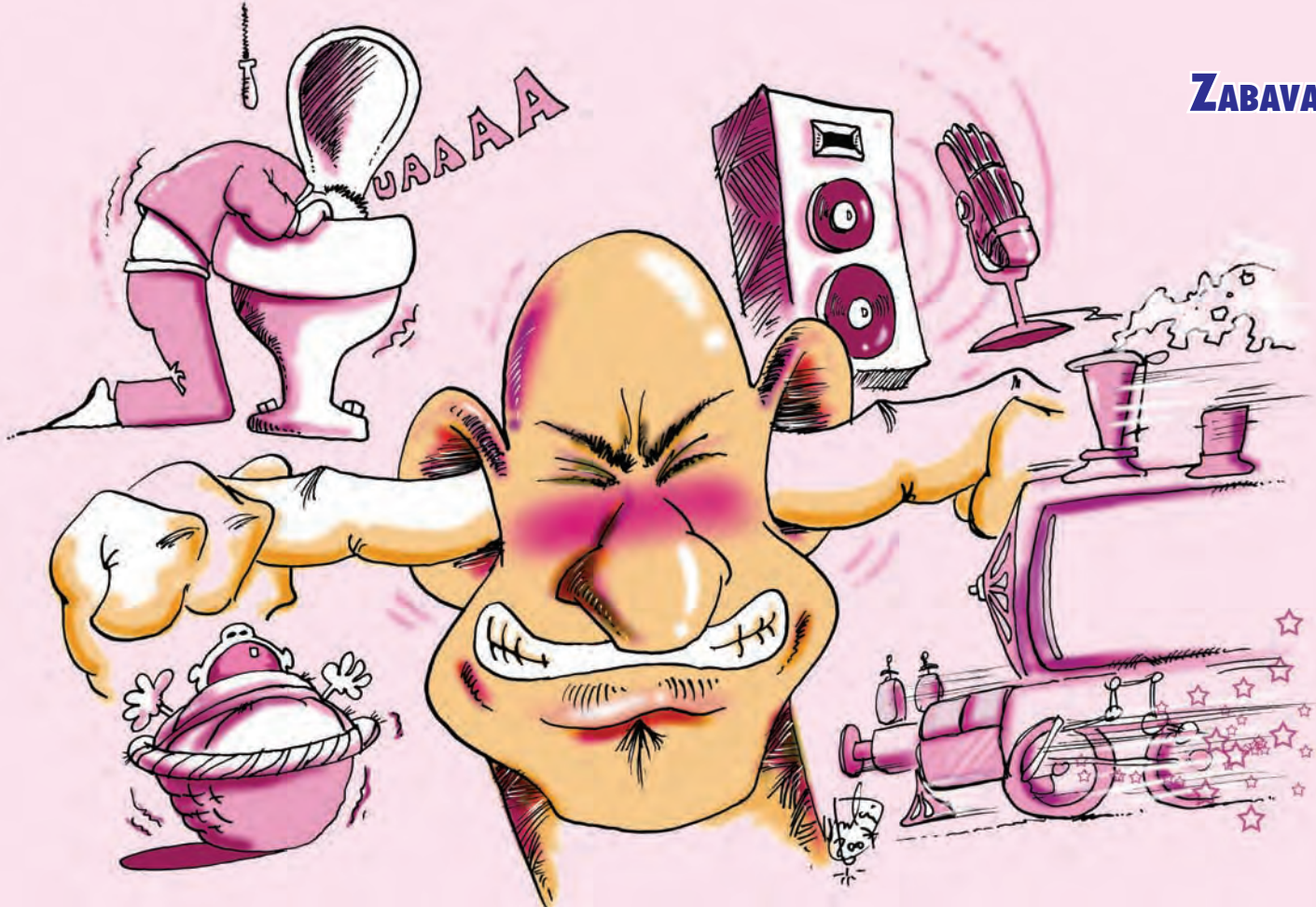

- 1 kg mesa
- 2 glavice luka
- 1 glavica kiselog kupusa
- kiselo vrhnje
- začini
- sol
- papar
- mljevena paprika

Pirjati luk, potom dodati meso isječeno na kockice. Kada se smjesa malo isprži, dodati mljevenu papriku i naliti vode da posve prekrije meso. Kuhati na laganoj vatri.

Na koncu, dodati začini, sol i papar. Za to vrijeme u drugoj posudi na crnom luku pirjati kiseli kupus sve dok ne omekša. Kad je meso gotovo, a kupus ispirjan, pomiješati meso i kupus, dodati 1 kiselo vrhnje s malo brašna i ostaviti da provri.

Uz ovo jelo možete servirati i knedle.

Za ne izdržat

Najgori zvuci

Prema anketi u kojoj je sudjelovalo 1,1 milijuna ispitanika dobiven je najgori od svih mogućih zvukova – zvuk povraćanja

Piše: Dražen Prčić

Koji je za Vas najgori zvuk?

Prema anketi u kojoj je sudjelovalo 1,1 milijuna ispitanika dobiven je najgori od svih mogućih zvukova – zvuk povraćanja. Složit ćete se, zbilja neugodna tonska podloga, osobito ukoliko ide u paketu sa slikom. No, ni to ne mora značiti nečim najgorim. Jer, ono što je nekom groznom, drugom može biti posve prirodno i normalno...

GROZNI ZVUCI: U istoj anketi, drugo mjesto zauzima zvuk mikrofonijske što je zbilja bolno za uši onoga ili onih koji bivaju zahvaćeni prodornom, parajućom audio neugodnošću, dok treće mjesto dijele škripa tračnica i plač bebe. Tako je glasovalo nešto više od milijun anketiranih osoba, ali to ne mora biti generalni zaključak konačne rang liste neugodnih, najgorih zvukova. Stoga, evo još nekoliko prijedloga za potencijalni proboj prema vrhu neke sljedeće top liste.

AVIO MOTORI: Tko je samo jedno letio i

bio na pisti bilo koje zračne luke, zasigurno se morao uhvatiti za svoje uši i osobno uvjeriti u nepodnošljivi snažni, zaglušujući zvuk moćnih i snažnih motora koji pokreću nebeske letjelice. Ako ste bili u prilici doživjeti zvuk nekadašnjeg Concordea, pogotovo.

ZVUK BUDILICE: Možda ne toliko svojom jačinom, ovisno na kojem stupnju je podešena, ali i budilica može ravnopravno konkurirati za visoko »zvučno« mjesto u poretку najgorih. Posebice u ranim jutarnjim sati zimskog doba, kada vas njen reski zvuk tjera na napuštanje tople postelje.

GREBANJE STAKLA: Sjetite se tog zvuka i sigurno će te se naježiti. Osobito ukoliko netko grebe noktima, kovanicom ili nekim plastičnim predmetom. Ah, da. Pogotovo ukoliko se grebe stiroporom...

ZVONJAVA TELEFONA: Slično kao i kod budilice, neugodna, piskutava zvonjava telefona usred noćnih, rano jutarnjih ili rano poslije

podnevnih sati, može prouzročiti grozomorne osjećaje i želju za razbijanjem izvora neugodnosti.

ŠKRIPA VRATA: Svako škripanje nekih nepodmazanih vrata tj. njihovih suhih šarki, jamačno će pobuditi jezivi osjećaj koji će trenutačno zagospodariti vašim tijelom. Uz nepodnošljivi zvuk, ova pojava jamačno izaziva i osjećaj tjeskobe i pritajenog straha, osobito ukoliko se događa u mraku ili tijekom noćnih sati.

ŠKRIPA GUMA ILI KOČNICA AUTOMOBILA: Uz visoko rangiranu škripu tračnica, i škripa guma ili nenauljenih kočnica, izaziva visoki stupanj frustrirajućih osjećaja kod neželjenih slušatelja. I ova pojava, također ima prateći neugodni nuz efekt strahovanja o potencijalnoj prometnoj nezgodi i fatalnim posljedicama.

ZVUČNI STRES: Sve navedeno, bilo visoko rangirano prema određenim anketama ili mišljenjima stručnjaka, izaziva razmjerno ozbiljan postotak stresne akumulacije kod osoba izloženih situacijama u kojim dolazi do audio djelovanja neugodnih zvukova. Ovisno o percepciji izloženih osoba, doista je teško definitivno govoriti o ipak najgorem mogućem zvuku i njegovim posljedicama na naš mentalni sustav. Možda je tih 1,1 milijun anketiranih osoba samo previše gadljivo i stoga je zvuk povraćanja odnio neslavno prvo mjesto...

Lijepo sportsko-zabavno druženje

Veterani paka na subotičkom ledu

Tijekom prošloga vikenda Subotica i HK »Spartak« ugodili su hokejaške veterane iz Zagreba, Ljubljane i Beograda

Piše: Dražen Prčić

Sport razvija prijateljstvo, a prijateljstvo nema granica. Najsvježiji primjer potvrde navedene istine dogodio se u Subotici protekloga vikenda (26.-28. siječnja) u organizaciji hokej kluba »Spartak«, organizatora veteranskog turnira na kojemu su sudjelovali, uz selekciju domaćina, još i momčadi: »Šalata star« (Zagreb), »Ljubljana« (Ljubljana) i »Drvene nogice« (Beograd).

Zoran Jaramazović, hokejaš Spartaka

U pitanju je tradicionalni veteranski turnir, koji se redovito održava svake godine na drugom mjestu, a sada je naš klub u prilici, zahvaljujući dobrom vremenu, ugostiti sve naše prijatelje i nekadašnje rivale s ledene plohe. Glede našeg nastupa mogu reći kako smo se za turnir vrijedno pripremali s prvom momčadi »Spartaka« posljednjih mjesec dana, igrajući dva puta tjedno utakmice na njihovom terminu za trening. Osobno, ja sam u odličnoj kondiciji jer još

Rezultati

Petak: Spartak – Drvene nogice 10-2,
Ljubljana – Šalata star 13-4
Subota: Spartak – Šalata star 3-1,
Ljubljana – Drvene nogice 13-4
Nedjelja: Šalata star – Drvene nogice
7-3, Spartak – Ljubljana 4-9

uvijek kao trener imam priliku redovito trenirati, dok velika većina hokej igra tek ponekad i samo iz velike ljubavi prema sportu kojim su se godinama aktivno bavili. Pohvalno je istaći nekoliko naših igrača koji su specijalno za ovu priliku doputovali praktično iz cijeloga svijeta (Hong Kong, Kanada, Švedska...) samo da bi se družili i ponovno zaigrali malo hokeja sa starim prijateljima

Krešimir Starčević, hokejaš Šalata stara

Nekada sam aktivno igrao za zagrebačku Mladost, u tadašnjoj 1B jugoslavenskoj ligi, a danas radim kao liječnik opće prakse u Zagrebu. Posljednji puta sam kao igrač bio u Subotici, u sezoni 1989/90. kada je Mladost igrala u istom ligaškom rangju sa Spartakom, tako da ću opet

zaigrati protiv manje-više istih ljudi s kojim sam se nekada borio za natjecateljske bodove. Bili smo veliki sportski rivali, a danas smo ostali velikim prijateljima i drago mi je što ćemo opet igrati i, nadasve, družiti se u Subotici. Što se tiče naših treninga, njih redovito obavljamo dva puta na tjedan, jednom u zatvorenom, a jednom obvezno na otvorenom, na našoj Šalati gdje smo odrastali i igrali sve naše susrete. Mimo ovog turnira bili smo posljednje dvije godine uzastopno na turniru u Češkoj, također održavamo prijateljske veze s jednim klubom iz Klagenfurta (Austrija) i sada smo došli, ponovno, na klizalište koje izgleda isto kao nekada prije skoro dvadeset godina.

Kakva su pravila veteranskog hokeja?

Za razliku od klasičnog hokeja, u igri veterana nema bendi udarca, niti pokušaja, kao što se izbjegava i izravna igra tijelom.

Poredak

1. H.K Ljubljana, 2. H.K Spartak, 3. Šalata star, 4. Drvene nogice

Prva dva dana PBZ Zagreb Indoorsa

Tenis na kvadrat

*Drugo izdanje zagrebačkog ATP turnira,
u dvorani Doma sportova,
okupilo je poznata imena iz samog vrha svjetskog tenisa*

Iz Zagreba: Dražen Prčić

Popularni »Tenis na kvadrat«, kako glasi nadimak ATP turnira PBZ Zagreb Indoorsa, u svom drugom izdanju ponovno je uspio sastaviti zbilja jaku nisku imena u glavnom ždrijebu tenisača koji se bore za naslov i vrijedni ček od 58.820 eura.

Prošlogodišnji pobjednik i najbolji hrvatski sportaš Ivan Ljubičić, nastojat će obraniti »zagrebački tron« (uz PBZ Indors osvojio je i 2005. godine Challenger Zagreb Open), a na tom putu stoji mu nekoliko velikih imena, prije svega drugi nositelj Cipranin *Marcos Baghdatis*, senzacionalni prošlogodišnji finalist Australian Opena, na kojemu je u četvrtfinalu svladao upravo »Ljubu«. Eto, izvanredne prilike za uzvrat u nedjeljnom finalu.

ZAGRIJAVANJE: Nažalost, zbog tiskarskih rokova ovaj tekst će biti uskraćen za brojne rezultate ostalih natjecateljskih dana i tko zna tko će sve ostati u borbi za naslov kada

on bude u petak pred vama. Jedno je sigurno, dobrog tenisa neće izostati, što se zahvaljujući izravnim televizijskim prijenosima na HRT-u svakodnevno može gledati u popodnevnim terminima. Početak svakog turnira uvijek prvo obilježuje neplanirani otkazi najavljenih igrača, stavljajući na muku vrijedne organizatore. Ovogodišnje izdanje PBZ Zagreb Indoorsa nije ostalo »cijepljeno« od te bolesti, pa u glavni grad Hrvatske nisu doputovali Škot *Murray*, Finac *Nieminen*, Britanac *Henman* i još pet prijavljenih tenisača. Ali, i bez njih turnir je i dalje bio iznimno jak po rankingu igrača u njemu, primjerice 8. nositelj Francuz *Clement* je 44. igrač svijeta, dok je Čeh *Vanek* (102) posljednji tenisač koji je izravno ušao u ždrijež. jamačno sva »svjetla« dvorane Doma Sportova u kojoj se igra ovaj ATP turnir, bit će usmjerena prema glavnim zvijezdama, Ljubičiću i Baghdatisu. Uz prva dva nositelja, tu su bili i treći

»kosturaš« Šved *Soderling* (23), četvrti Rus *Youzhny* (25), potom Španjolac *Verdasco* (35), Francuz *Benneteau* (36) i Belgijac *Vliegen* (37).

HRVATSKI PREDSTAVNICI: Uz prvog nositelja i branitelja naslova, u glavnom ždrijebu su se našla još tri hrvatska imena: *Ivo Karlović*, *Roko Karanušić* i *Marin Čilić*, posljednji dvojac s pozivnicom organizatora (Wild card). Nažalost surovi ždrijež je odredio duel »Ljube« i Karanušića već u prvom kolu, koje se igralo u srijedu i kada budete čitali ovaj tekst i sami će te znati pobjednika.

U turniru parova nastupila su dva domaća dubla, ali je par *Karlović, Zovko* poražen već na startu od Češke kombinacije *Cermak, Levinsky* (7-5, 7-6). No, drugoga dana turnira, drugi hrvatski par *Ljubičić, Čilić* zabilježili su pobjedu protiv Češko slovačke kombinacije *Pala, Mertinak* (3-6, 6-3, 12-10), što je ujedno i prva Čilićeva pobjeda u igri parova na ATP razini. Prvi hrvatski tenisač koji je »otvorio« nastupe domaćih tenisača bio je 207 cm visoki »Div sa šalate«, koji je izvrsnom igrom i ubitačnim servisima (samo tri poena je izgubio na svoj početni udarac) posve »nadvisio« Čeha *Vaneka* (6-3, 6-2).

PROGRAM TURNIRA: Pored natjecateljskog turnira i borbi na taraflex podlozi zagrebačkoga

ATP-a, usporedno se u danim održavanja turnira priređuju i prigodni prateći programi, poput Kids day (dječjeg dana) na kojemu su s teniskim poletarcima loptice izmjenjivali Ljubičić, *Ivanišević* i Finac *Nieminen*, koji je otkazao nastup zbog povrede, ali je ipak stigao u Zagreb. u utorak navečer je održan Players party, tradicionalno druženje tenisača sa novinarima, te svim ostalim osobama koje sudjeluju u organizaciji turnira. Također predviđen je i prigodni VIP tenis turnir, kao ekshibicijski susreti igrača i amatera u paru.

ZNAČAJ: PBZ Zagreb Indoors je uvelike značajan sportski događaj u glavnom gradu Hrvatske, jer »Tenis na kvadrat« znači još jedan veliki ATP turnir, pored ATPc Umaga, na kojemu mladi i perspektivni hrvatski tenisači imaju prilike stjecati potrebno iskustvo na velikoj sceni. Uz pomoć pozivnica – Wild cardova, put prema višim pozicijama na ranking ljestvici je dosta lakši, a ukoliko ih uspiju pretvoriti u pobjede i potrebite bodove njihova tenis budućnost neće biti upitna. Globalno gledano, tijekom trajanja ATP turnira cijeli tjedan su Zagreb i Hrvatska u prvom planu sportske pozornosti, a izvještaje s ovog turnira svakodnevno šalje preko 200 domaćih i inozemnih akreditiranih novinara. Jer Hrvatska je ipak teniska velesila i pobjednica Davisova kupa...

Oproštaj od medalje

Nakon sedam uzastopnih pobjeda u odlučujućem četvrtfinalnom susretu za plasman u borbi za medalje hrvatska rukometna reprezentacija poražena je od selekcije Francuske 18:21.

U nastavku SP-a borit će se za plasman od petog do osmog mesta.

Branko Horvat, direktor PBZ Zagreb Indoorsa

Puno kvalitetnih i perspektivnih igrača

Uz dvojicu iz samoga vrha, u Dvorani sportova nastupit će mnoštvo majstora »bijeloga sporta«

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Drugo izdanje ATP turnira PBZ Zagreb Indoors trenutačno je u središtu svjetske tenis pažnje, jer u pitanju je natjecanje u kojemu sudjeluju dva igrača iz samoga svjetskoga vrha.

Ivan Ljubičić i Marcos Baghdatis, senzacionalni prošlogodišnji finalist Australian Opena. Za priliku da ih uživo gledaju hrvatski gledatelji, uz ostale majstore »bijeloga sporta« na terenima u Dvorani sportova jamačno je najzaslužniji direktor ovog 353.450

euru vrijednoga turnira, Branko Horvat.

O dojmovima još jednog velikog teniskog natjecanja na hrvatskom tlu i svemu što čini jedan ATP turnir porazgovarali smo prvoga dana (ponedjeljak 29. siječnja).

Godina dana je od prvoga PBZ Zagreb Indoorsa, čini se proletjela, i glavni grad Hrvatske je ponovno domaćin ATP turnira.

Kako biste usporedili prošlogodišnji, premijerni i ovogodišnji, drugi po redu turnir kojemu ste direktor?

Vrijeme zbilja brzo prolazi, pogotovo kada se puno radi. Glede same usporedbe moram istaknuti kako prvi turnir ipak, na svoj način, ostaje neponovljiv u svojoj premijeri, s obzirom na sve nedaće i kratko vrijeme u kojemu smo uspjeli organizirati ga. Opet, za drugo izdanje PBZ Indoorsa imali smo mnogo više vremena i potrudili se organizirati turnir na najbolji mogući način.

Kako komentirate igrački sastav turnira na čijem ste čelu?

Nažalost, baš kao i prošle godine bilo je dosta otkaza, ali to je uvijek tako u profesionalnom tenisu. Ipak mislim da se u glavnom ždrijebu našlo puno kvalitetnih i perspektivnih tenisača, predvođenih dvojicom vrhunskih tenisača. Ljubičićem i Baghdatisom.

Je li bi drugi termin održavanja turnira utjecao na još bolji odziv igrača iz samoga vrha?

Vjerojatno bi termin u sredini dvoranske sezone, a ne na njenom samom početku, zasigurno bio bolji, ali i ovako uspijevamo napraviti dosta jaku postavu u glavnome ždrijebu.

Koga bi direktor turnira još volio vidjeti u igračkoj prijavi?

Osim Federera, koji bi jamačno bio najveća moguća senzacija, mislim da je turnir jak i po imenima koja se prijave za njega, ponajprije jer on predstavlja izvanrednu priliku mladim igračima, poglavito iz Hrvatske, za dobivanje potrebitog

iskustva igranja na velikoj sceni.

Koliko ljudi sudjeluje u organizaciji jednog ovako velikog teniskog natjecanja?

Organizacijsku okosnicu čini samo osam ljudi od kojih sve počinje, da bi u tjednu održavanja turnira taj broj narastao na čak 250 osoba koje su involvirane u sve procese tijekom igračkog tjedna.

Koliko Vam iskustvo bivšeg tenisača pomaže u organizaciji?

Sve više je trend uključivanja bivših tenisača u poslove oko organizacije, konkretno ovjere smo dvojica (Goran Ivanišević je pomoćnik direktora op.a), i mislim da igračko iskustvo dosta doprinosi i pomaže boljem sagledavanju svih poteškoća na putu do konačne finalizacije cijeloga projekta.

A koliko akademska naobrazba diplomiranog ekonomista?

Mislim da sam uspio načiniti dobar spoj, praktičnog i teoretskog znanja, koji se u mome slučaju zbilja dobro poklopio. Premda mislim kako sam više nadareniji u tehničkim stvarima, posebice u tematici i konkretnijim, ekonomskim vodama.

Na koncu, kakav je pogled prema budućnosti i sljedećem PBZ Zagreb Indoorsu?

Svi mi koji smo u organizaciji ne gledamo samo na sljedeći turnir, već na nekoliko sljedećih i željeli bismo stvoriti jedan kontinuitet, uz naravno podršku grada Zagreba i Vlade Hrvatske. ■

Igračka karijera

Branko Horvat je sa samo 17 godina, bio najmlađi seniorski prvak bivše zajedničke države. (Tuzla, 1980. godine), a za Davis cup reprezentaciju Jugoslavije je nastupao osam sezona.

**PETAK
2.2.2007.**

06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Među nama, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.33 - Moj novac
17.35 - Vijesti
17.43 - Vrijeme sutra
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.01 - Vrijeme
20.05 - Film
22.10 - Vijesti
22.20 - Emisija opće prakse
23.25 - Vijesti iz kulture
23.35 - Samo jedna noć, film
01.15 - Vijesti dana
01.25 - Seks i djevojka, film
03.00 - Progonjena žena, film
05.55 - Knez i djevojka, serija
06.40 - Slike krajolika, dokumentarna serija
07.25 - Znanstvena petica
07.50 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
08.20 - Čarobna ploča
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Istina o Jane, film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - ATP Zagreb Indoors - prijenos prvog meča
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom

18.55 - Dokumentarni film
19.25 - Bitange i princeze 2., serija
20.05 - Genijalci
20.40 - Naši i Vaši, serija
21.15 - Vijesti na Drugom
21.25 - Promet danas
21.30 - Umorstva u Midsomeru 9.
23.05 - Opatijske srenade: Večer Nikice Kalogijere, snimka
00.05 - Zapadno krilo 7., serija

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku, crtana serija
07.35 Ups, Drele!, humoristični show
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Sudnica Melani Vukmirice, court show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
13.10 Svi vole Raymonda, serija
14.20 Vrtlarova kći, serija
15.20 Oluja, serija
16.25 Zemlja strasti, serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Zemlja strasti, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Lov na crveni oktobar, igrani film
22.25 Vijesti Nove TV
22.35 Kućanice, serija
23.25 Seinfeld, serija
23.55 National geographic report
00.00 Doručak kod Tiffanyja, igrani film
01.50 JAG, serija
02.35 Istraga, kriminalistički magazin

07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Medvjedića dobra srca
07.55 Montecristo, telenovela (R)
08.45 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
09.15 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.05 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.30 Roseanne, humoristična serija
10.55 Sudnica, show (R)

11.55 Vijesti
12.00 Eksploziv, magazin (R)
12.30 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.55 Začin života, telenovela
13.45 Montecristo, telenovela
14.40 Deseta policijska, dramska serija
15.35 Princ iz Bel-Aira
16.00 Puna kuća
16.30 Pod istim krovom, humoristična serija
16.55 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode, humoristična serija
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Tko je kome smjestio, igrani film, triler
22.15 Post mortem, igrani film, triler
23.55 Vijesti
00.05 Ubojiti gospodin Frost, igrani film, triler
01.30 Šakama do slave, igrani film, sportska drama (R)

**SUBOTA
3.2.2007.**

08.35 - TV raspored
08.50 - Vijesti
08.55 - Velike filmske zvijezde: Ana Karina
09.25 - Kinoteka: Čistači cipela, talijanski film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter: Afganistan - psi rata
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Dnevnik velikih mačaka 7., dokumentarna serija
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Kazalište u kući, TV serija
20.45 - Opatija: Izbor Miss Universe Hrvatske 2007., prijenos
22.20 - Nepobjedivi, film

00.00 - Vijesti dana
00.20 - Shiner, britanski film
02.00 - Poštenje, britanski film
03.45 - Mamac, britanski film
05.15 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
05.25 - Reporter: Afganistan - psi rata
06.30 - Velike filmske zvijezde: Ana Karina
07.00 - Zora, serija

07.50 - TV raspored
07.55 - Obični ljudi, serija
09.30 - Kućni ljubimci
10.00 - Dubrovnik: Blagdan svetog Vlah, prijenos mise
11.35 - Briljanteen
12.20 - Skijanje, SP: Super G (M), prijenos
13.45 - O.C. 3., serija
14.25 - Dokumentarna emisija
15.00 - Automagazin
15.40 - Gilmoreice 6., serija
16.25 - ATP Zagreb Indoors - prijenos prvog polufinalnog meča
18.45 - Post scriptum
19.30 - Bitange i princeze 2., serija
20.10 - Film
21.55 - Sportske vijesti
22.00 - Kojak, serija
22.40 - Zločinački umovi, serija
23.20 - Šaptačica duhovima, serija
00.00 - Koncert Gabi Novak
01.05 - Pregled programa za nedjelju

06.10 Bahati žabac, crtani film
07.00 Ninja kornjače
07.45 Atom, crtana serija
08.10 Power Rangers S.P.D.
08.35 Bratz, crtana serija
09.00 Yu-gi-oh GX
10.00 Nova lova
12.05 Čarobnice, serija
13.05 Ultimate Fight Championship - emisija
13.35 Nogomet - emisija
13.40 Eng. Nog. Liga: Liverpool-Everton, 1. pol. prijenos
14.35 Nogomet, emisija
14.45 Eng. Nog. Liga: Liverpool-Everton, 2. pol. prijenos
15.35 Nogomet, emisija
15.40 Goalissimo
16.15 Kviskoteka, kviz
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Kod Ane, kulinarski show

18.10 Nad lipom 35, glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show, zabavna emisija
21.45 Jerry McGuire, film
00.05 Boja novca, igrani film
01.40 Opsjednut, igrani film
03.25 UFC: Cro Cop - Sanchez, prijenos

05.55 Fifi i cvjetno društvo, (3 epizode) (R)
07.10 Jagodica Bobica, crtana serija
07.30 Trollz, crtana serija
07.55 SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.20 Nikola, humoristična serija
08.45 Velika jeza, igrani film, komedija
10.30 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.50 Everwood, dramska serija
13.40 Vijesti uz ručak
13.50 Kralj ribara, igrani film, komedija
16.10 Taj vražji telefon, igrani film, komedija
17.45 Zvijezde Extra: Ratovi zvijezda, zabavna emisija (prvi dio)
18.45 Vijesti
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.05 Utjerivač pravde, film
21.35 Blade 2, igrani film
23.25 Playboy: Dvorac Erotika, igrani film, erotski
01.00 Tko je kome smjestio, igrani film, triler (R)
03.05 Post mortem, igrani film, triler (R)

**NEDJELJA
4.2.2007.**

07.45 - TV raspored
08.00 - Pokemoni 3., japanski animirani film
09.10 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.35 - Lilo i Stitch
10.00 - Vijesti
10.10 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti

15.20 - Planet Zemlja:
Slatka voda
16.15 - Jelovnici
izgubljenog vremena
16.35 - Život s cvijećem
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Beethoven 5., film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Tko želi biti milijunaš?,
kviz
21.05 - Ispod crte, hrvatski film
22.55 - Lica nacije
23.53 - Vijesti
00.10 - Gunblast vodka,
francusko-poljski film
02.00 - Planet Zemlja:
Slatka voda
02.50 - Ptice selice,
francuski film
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Split: More

07.50 - TV raspored
07.55 - Obični ljudi, serija
10.15 - Opera Box: Gala
iz Beča (3/5)
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Dubrovnik: Misa,
prijenos
12.00 - Biblija
12.10 - Skica za portret
12.20 - Skijanje, SP: Super G
(Ž), prijenos
13.30 - Mir i dobro
14.00 - ATP Zagreb Indoors
- finale, prijenos
16.25 - Rukomet SP (M) -
finale, prijenos
18.30 - Arena
19.30 - Apsolutna moć 2.,
humoristična serija
20.05 - Bitange i princeze 3.,
serija
20.45 - Luka
21.15 - Shpitzza
22.05 - Sportske vijesti
22.15 - Ptice selice,
francuski film
23.50 - Evergreen - ciklus
filmova Woodyja Allena:
Broadway Danny Rose,
američki film
01.10 - Pregled programa
za ponedjeljak

06.45 Bahati žabac, crtani film
07.35 Ninja kornjače
08.20 Atom, crtana serija
08.45 Power Rangers S.P.D.
09.10 Bratz, crtana serija

09.35 Yu-Gi-Oh GX
10.35 National geographic
report: Misteriji DNA:
Kako smo nastali
10.40 Trijumf života, serija
11.35 Kuća na plaži, serija
12.30 Cimmer fraj, serija
13.05 Naša mala klinika, serija
14.05 Boja novca, igrani film
15.45 Vijesti Nove TV
15.55 Jerry McGuire, film
18.10 Epicentar, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Sport Nove TV
19.55 Vrijeme Nove TV
20.00 UFC: Cro Cop -
Sanchez, snimka
20.55 Nad lipom 35, show
21.55 Nemoralna ponuda, film
23.55 Red Carpet,
zabavna emisija
00.55 Ogledalo ima dva lica,
igrani film
03.00 JAG, serija
03.45 Zuhra Light show,
zabavna emisija
04.50 Kraj programa

05.45 Looney tunes
06.10 Trollz, crtana serija
06.30 SpužvaBob Skockani
06.55 Nikola,
humoristična serija
07.20 Cijena savjesti,
dramska serija
08.15 Tarzan,
kriminalistička serija
09.00 Super dadilja,
dokumentarna
sapunica (R)
09.55 Dvornikovi,
humoristična serija (R)
10.55 Bibin svijet,
humoristična serija (R)
11.35 Mostovi okruga Madison,
igrani film, drama
14.00 Vijesti uz ručak,
informativna emisija
14.10 Utjerivač pravde, igrani
film, akcijski (R)
15.40 3D avantura - Južna
Afrika i Namibija,
dokumentarna serija
16.35 Odred za čistoću,
zabavna emisija
17.10 Salto, zabavna emisija
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti,
informativna emisija
19.10 3D avantura - Vladari
indonezijske džungle,
dokumentarna serija

20.05 CSI,
kriminalistička serija
20.55 Invazija, dramska/
znanstveno-fantastična
serija

21.45 Tomislav Jelinčić,
talk show
22.35 FBI: Istraga,
dokumentarno-
kriminalistička serija
23.25 Novi forenzičari,
dokumentarno-
kriminalistička serija
00.15 Autopsija,
dokumentarno -
kriminalistička serija
00.45 Blade 2, igrani film,
akcijsko-fantastični
horor (R)
02.35 Playboy: Dvorac Erotika,
igrani film, erotski (R)

**PONEDJELJAK
5.2.2007.**

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika:
U Limousinu,
dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Riječ i život: Život u
ljudskim rukama,
religijski program
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Eko zona
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Film
21.45 - Dokumentarna emisija
22.20 - Otvoreno (+Vijesti)
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Na rubu znanosti
00.35 - Dobro ugodena večer:
Simfonijski orkestar
G.Mahler: 10. simfonija
02.00 - Knez i djevojka, serija
02.45 - CSI: Las Vegas 6.
03.30 - Moja žena i djeca 2.
03.50 - Film
05.30 - Eko zona
06.00 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT

09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Bijeg lukavog lisca,
serija za mlade
10.50 - Limeni nos
11.15 - Limeni nos
11.40 - Beethoven 5., film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
16.10 - Bitange i princeze 3.,
serija
16.45 - Jesam te! 5.
17.05 - Joey 2.
17.35 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-
pustolovine: Guidecca
19.40 - Moja žena i djeca 2.,
humoristična serija
20.05 - CSI: Las Vegas 6.
20.55 - Luda kuća 2., serija
21.40 - Vijesti na Drugom
21.55 - Raspjevani detektiv,
američki film
23.45 - Zapadno krilo 7., serija
00.30 - Joey 2.
00.50 - Jesam te! 5.
01.10 - Pregled programa
za utorak

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku,
crtana serija
07.35 Ups, Drele!
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
12.50 Svi vole Raymonda
13.50 Seinfeld, serija
14.15 Vrtlarova kći, serija
15.15 Oluja, serija
16.15 Zemlja strasti, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Mealni
Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
20.40 Tri vjenčanja, igrani film
22.20 Uvod u anatomiju, serija
23.15 Vijesti Nove TV
23.30 Kućanice, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Laka djevojka,
igrani film
02.25 JAG, serija
03.15 Red Carpet,
zabavna emisija
04.05 Kraj programa

06.40 Fifi i cvjetno društvo
06.55 Medvjedići dobra srca
07.20 Montecristo, telenovela
08.15 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.40 Puna kuća, (R)
09.10 Pod istim krovom, (R)
09.35 Bračne vode, (R)
10.05 Roseanne,
humoristična serija
10.30 Sudnica, show (R)
11.30 Vijesti
11.35 Ekkluziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
12.45 Začin života, telenovela
13.35 Montecristo, telenovela
14.30 Deseta policijska,
dramska serija
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav,
sapunica
20.05 CSI: Miami, serija
21.00 Invazija, serija
21.45 Scorpio One, igrani film,
znanstveno-fantastični
23.20 Vijesti
23.35 Invazija, serija
(dvije epizode) (R)
01.10 FBI: Istraga,
dokumentarno-
kriminalistička serija (R)
02.00 Novi forenzičari,
dokumentarno-
kriminalistička serija (R)

**UTORAK
6.2.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika:
Mađarske impresije -
Dunavskim okukama,
dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Normalan život, emisija
za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport

20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
21.35 - Poslovni klub
22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Sve 5!,
dokumentarni film
00.00 - Vijesti dana
00.10 - Ponoćna antologija:
Razumjeti Jane,
britanski film
01.45 - Knez i djevojka, serija
02.30 - Dr. House, serija
03.10 - Moja žena i djeca 2.,
humoristična serija
03.30 - Slike krajolika,
dokumentarna serija
04.15 - Sve 5!,
dokumentarni film
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Potrošački kod
06.00 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
08.55 - Moomini, crtana serija
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Promjene:
Saslušajte me!, njemački
dokumentarni film
10.20 - Bijeg lukavog lisca,
serija za mlade
10.55 - Limeni nos
11.20 - Trkač s vjetrom, film
13.15 - Oscar, američki film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Luda kuća 2., serija
16.45 - Jesam te! 5.
17.05 - Joey 2.
17.35 - Umnjak,
znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-
pustolovine: Curaçao
19.40 - Moja žena i djeca 2.
20.05 - Zatvorski vrt,
britansko-američki film
21.35 - Dr. House, serija
22.25 - Vijesti na Drugom
22.35 - Među neznancima, film
00.10 - Zapadno krilo 7., serija
00.55 - Joey 2.
01.15 - Jesam te! 5.
01.35 - TV raspored za srijedu

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku
07.35 Ups, Drele!
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!

12.50 Svi vole Raymonda
13.45 Večernja škola - Praksa
14.15 Vrtlarstva kći, serija
15.15 Oluja, serija
16.15 Zemlja strasti, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica M. Vukmirice,
court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
20.40 Naša mala klinika, serija
21.40 Vjenčanje iz vedra neba,
igrani film
23.25 Vijesti Nove TV
23.40 Medij, serija
00.35 Kućanice, serija
01.25 Seinfeld, serija
01.55 Jedan mladić za dvije
djevojke, igrani film
03.20 JAG, serija
04.10 Epicentar, talk show
05.10 Kraj programa

06.50 Fifi i cvjetno društvo
07.05 Medvjedići dobra srca
07.30 Montecristo, (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.50 Puna kuća, (R)
09.20 Pod istim krovom, (R)
09.45 Bračne vode, (R)
10.15 Roseanne
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.45 Eksploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav
12.45 Začin života, telenovela
13.35 Montecristo, telenovela
14.30 Deseta policijska
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Bibin svijet
20.45 Dvornikovi
21.45 Kolo sreće,
igrani film, komedija
23.50 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
00.40 Vijesti
00.55 Scorpio one, film (R)
02.25 CSI: Miami,
kriminalistička serija (R)

**SRIJEDA
7.2.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika:
Biarritz i Baskijska obala,
dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Treća dob,
emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa,
crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.33 - Vijesti
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Piramida,
zabavni program
21.10 - Sudski poziv
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Drugi format
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Festivali filmovi:
Mlađa voda pod crvenim
mostom, film
01.50 - Knez i djevojka, serija
02.35 - Galactica 2., serija
03.20 - Moja žena i djeca 2.
03.40 - Slike krajolika: Biarritz
i Baskijska obala,
dokumentarna serija
04.25 - Slobodna zona, kratki
dokumentarni film
04.35 - Drugi format
05.30 - Euromagazin
06.00 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Otokar
09.55 - Športerica
10.20 - Sjednica Hrvatskog
sabora, prijenos
13.20 - Vijesti na Drugom
13.25 - Woolly Boys, film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Globalno sijelo
16.45 - Jesam te! 5.,
humoristična serija
17.05 - Joey 2.,
humoristična serija
17.35 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom

18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-
pustolovine: Kefalonija
19.40 - Moja žena i djeca 2.,
humoristična serija
20.05 - Billy Elliot,
britanski film
21.55 - Galactica 2., serija
22.45 - Vijesti na Drugom
22.55 - The Scoundrel's Wife,
američki film
00.35 - Zapadno krilo 7., serija
01.15 - Joey 2.,
humoristična serija
01.35 - Jesam te! 5.,
humoristična serija
01.55 - Pregled programa
za četvrtak

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku,
crtana serija
07.35 Ups, Drele!,
humoristični show
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!,
humoristični show
12.50 Svi vole Raymonda,
serija
13.45 Večernja škola - Praksa
14.15 Vrtlarstva kći, serija
15.15 Oluja, serija
16.15 Zemlja strasti, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica M. Vukmirice,
court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
21.40 U sridu, društveno
politički show
22.50 Vijesti Nove TV
23.05 Novac, business magazin
23.35 Will i Grace, serija
00.00 Kućanice, serija
00.50 Seinfeld, serija
01.15 National geographic
report: Misteriji DNA:
Kako smo nastali
01.20 Velika laž, igrani film
02.45 JAG, serija
03.35 U sridu, društveno
politički show
04.40 Kraj programa

06.50 Fifi i cvjetno društvo
07.05 Medvjedići dobra srca
07.30 Montecristo,
telenovela (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)

08.50 Puna kuća,
humoristična serija (R)
09.20 Pod istim krovom
09.45 Bračne vode,
humoristična serija (R)
10.15 Roseanne,
humoristična serija
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.45 Eksploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
12.45 Začin života, telenovela
13.35 Montecristo, telenovela
14.30 Deseta policijska,
dramska serija
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode,
humoristična serija
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Kosti,
kriminalistička serija
20.55 Nestali,
kriminalistička serija
21.50 Vatrene dečki,
dramska serija
22.45 Zaboravljeni slučaj
23.40 Vijesti
23.55 Kolo sreće,
igrani film, komedija (R)

**ČETVRTAK
8.2.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika,
dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Hrvatska kulturna
baština
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.08 - Vrijeme danas
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Postolari, bog -
dokumentarna emisija
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport

- 20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.05 - Brisani prostor
 22.00 - Pola ure kulture
 23.30 - Vijesti iz kulture
 23.40 - Film
 01.50 - Vijesti dana
 01.55 - Knez i djevojka, serija
 02.40 - Snaga pravde, serija
 03.25 - CSI Miami 4., serija
 04.05 - Moja žena i djeca 2.
 04.25 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 04.40 - Pola ure kulture
 05.10 - Brisani prostor
 06.00 - Zora, serija

- 07.45 - TV raspored
 07.50 - TV kalendar
 08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Moomini, crtana serija
 09.20 - NULTI SAT
 09.35 - Glazbeceda
 09.55 - Kokice
 10.20 - Sjedinica Hrvatskog sabora, prijenos
 13.25 - Vijesti na Drugom
 13.30 - Ljubav na Nilu, film
 15.00 - Zapadno krilo 7., serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - Sudski poziv
 16.45 - Jesam te! 5.
 17.05 - Joey 2.
 17.35 - Sasvim obični ljudi: Očna mrena
 18.10 - Županijska panorama
 18.33 - Vijesti na Drugom
 18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-pustolovine: Sado
 19.40 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
 20.05 - Svaki put kad se rastajemo, TV film
 21.25 - CSI Miami 4., serija
 22.10 - Snaga pravde, serija
 23.00 - Vijesti na Drugom
 23.15 - Zapadno krilo 7., serija
 23.55 - Joey 2.
 00.15 - Jesam te! 5.
 00.35 - Pregled programa za petak

- 06.45 Zenki, crtana serija
 07.10 Kornjače na zadatku
 07.35 Ups, Drele!
 08.00 U sedmom nebu, serija
 09.00 Kontakt, talk show
 10.00 Nova lova, TV igra
 12.00 Vijesti
 12.25 Ups, Drele!
 12.50 Svi vole Raymonda

- 13.45 Večernja škola – Praksa
 14.15 Vrtlarova kći, serija
 15.15 Ljubav i mržnja, serija
 16.15 Oluja, serija
 17.05 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.15 Kontakt, talk show
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Večernja škola – Praksa
 20.40 Istraga, kriminalistički magazin
 22.10 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 23.05 Vijesti Nove TV
 23.20 NAVY CIS, serija
 00.10 Kućanice, serija
 01.00 Seinfeld, serija
 01.30 Ukleta kuća, igrani film
 03.00 JAG, serija
 03.50 Novac, business magazin
 04.15 Kraj programa

- 06.50 Fifi i cvjetno društvo
 07.05 Medvjedići dobra srca
 07.30 Montecristo, (R)
 08.25 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
 08.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
 09.20 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 09.45 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.15 Roseanne
 10.40 Sudnica, show (R)
 11.40 Vijesti
 11.45 Eksploziv, magazin (R)
 12.15 Zabranjena ljubav, (R)
 12.45 Začin života, telenovela
 13.35 Montecristo, telenovela
 14.30 Deseta policijska, dramska serija
 15.25 Princ iz Bel-Aira
 15.55 Puna kuća
 16.25 Pod istim krovom
 16.50 Sam svoj majstor
 17.20 Bračne vode, humoristična serija
 17.50 Sudnica, show
 18.45 Vijesti
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav
 20.05 Super dadilja, dokumentarna sapunica
 21.00 28 dana, igrani film, komedija
 22.45 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 23.35 Vijesti
 23.50 Kost, kriminalistička serija (R)
 00.40 Nestali, kriminalistička serija (R)
 01.25 Vatreni dečki, dramska serija (R)

FILM TJEDNA

RASPJEVANI DETEKTIV

američki film

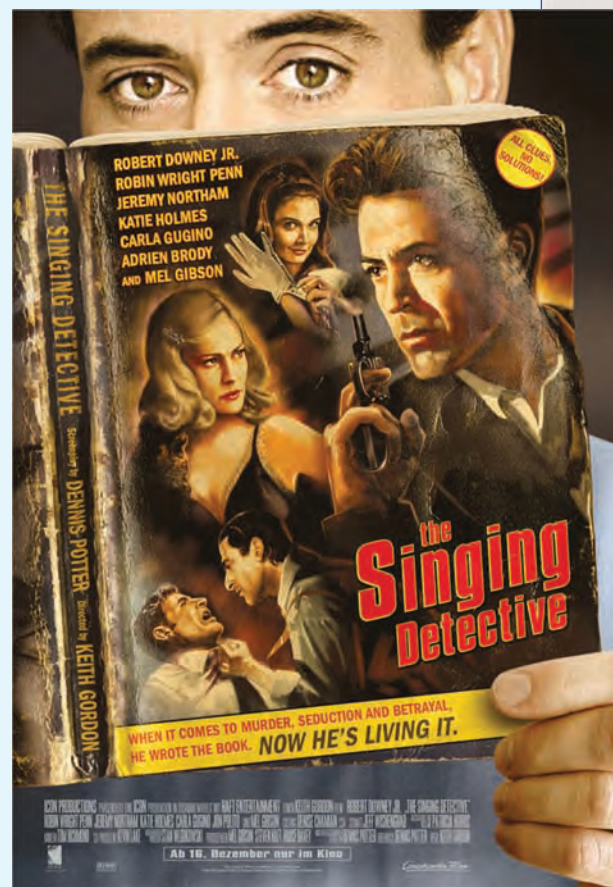
(THE SINGING DETECTIVE, 2003.)

HRT 2, ponedjeljak 5.2.2007., 21.55

Dan Dark (R. Downey, Jr.), pisac kriminalističkih šund romana, boluje od teške kožne bolesti i već mjesecima leži u bolničkom krevetu. Okružen bolešću, nesrećom i nedovoljno suosjećajnim bolničarima, Dark se pred crnim mislima, počne gubiti dodir sa stvarnošću i zapadati u halucinantna stanja u kojima se identificira s likom detektiva iz vlastitog romana. Kao detektiv, Dark pjeva u noćnim barovima, istražuje ubojstvo prostitutke i prisjeća se nesretnog djetinjstva. Ne znajući što je san, a što java, Dark u bolnici u svakome vidi neprijatelja – u njegovim očima bolničari ga se žele riješiti, a supruga (R. Wright Penn) koja ga stalno posjećuje vara ga s kim god stigne. Kad napokon postane nesnošljiv i agresivan, liječnici Darka upute bolničkom psihijatru, dr. Gibbonu (M. Gibson). Usprkos početnom animozitetu, s njim će napokon pronaći zajednički jezik i duševno smirenje...

Scenarij ovog žanrovski heterogenog ostvarenja u kojem se osim dramsko-kriminalističke odrednice mogu naći i elementi komedije i mjuzikla napisao je pokojni Dennis Potter, autor istoimene BBC-jeve mini-serije snimljene sredinom osamdesetih godina. Borbu glavnoga lika s teškom kožnom bolešću, konkretno ekstremnim slučajem psorijaze, Potter je utemeljio na vlastitom traumatičnom iskustvu, što je vidljivo i iz specifične narativne strukture ovoga filma. Ona je uokvirena perspektivom glavnoga lika, čiji um, zbog lošeg psihofizičkog stanja, ne uspijeva više razlučiti stvarno od nestavnoga. Mnogima se ovakav fabularni koncept može činiti nesvrhovitim, no jedan poznati američki kritičar ispravno je primijetio kako namjera ovoga filma i nije bila napraviti klasičan mjuzikl, film noir ili pak komediju, već dati subjektivan pogled na ljudsku patnju i načine na koje se s njome, u ovome konkretnom slučaju, izmučeni bolesnik nosi. Srdžba, cinizam i samosažaljenje neke su od emocija koje glavni lik proživljava i koje stvaraju kaos u njegovoj glavi, kaos čijim svjedokom postaje i gledatelj, upravo zahvaljujući karakterističnoj narativnoj strukturi i, možda još važnije, izvrsnoj interpretaciji Roberta Downeyja Jr. (Air America, Short Cuts). Uz njega, ovaj zanimljiv i originalan film odlikuju i vrlo dobri nastupi Mela Gibsona (Hrabro srce), ujedno i producenta filma, lijepe Robin Wright Penn (Forrest Gump) i Jeremyja Northama (Emma). Na Katalonskom međunarodnom filmskom festivalu »Raspjevani detektiv« bio je nominiran u kategoriji najboljeg filma, a nagrađen u kategoriji najboljeg glumca (Downey).

Uloge: Robert Downey, Jr., Robin Wright Penn, Mel Gibson, Jeremy Northam, Katie Holmes, Carla Gugino, Adrien Brody, Jon Polito, Saul Rubinek
 Scenarist: Dennis Potter (prema vlastitoj TV mini-seriji)
 Redatelj: Keith Gordon

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR,

SWIFT: VIBLIC22
VOJVOĐANSKA BANKA
ADMSTIL, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200292421
NIU, Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Hrvatska riječ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

A young boy is the central figure, wearing a traditional Šokač costume. He has a black hat with a small crown on top. His shirt is white with a wide, lace-trimmed collar and cuffs. Over the shirt, he wears a blue vest with a gold and silver floral pattern. A wide, gold and silver beaded necklace is draped over his vest. He is looking slightly to his left. In the background, a man in a light-colored shirt and a woman in a dark headscarf are seated at a table. The setting appears to be indoors with wood-paneled walls.

**ŠOKAČKO PRELO U BAČKOM BREGU
ODRŽAT ĆE SE 10. VELJAČE U DOMU KULTURE**